

การปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
จากโรงเรียนสอนคนหูหนวกสู่มหาวิทยาลัย

โดย

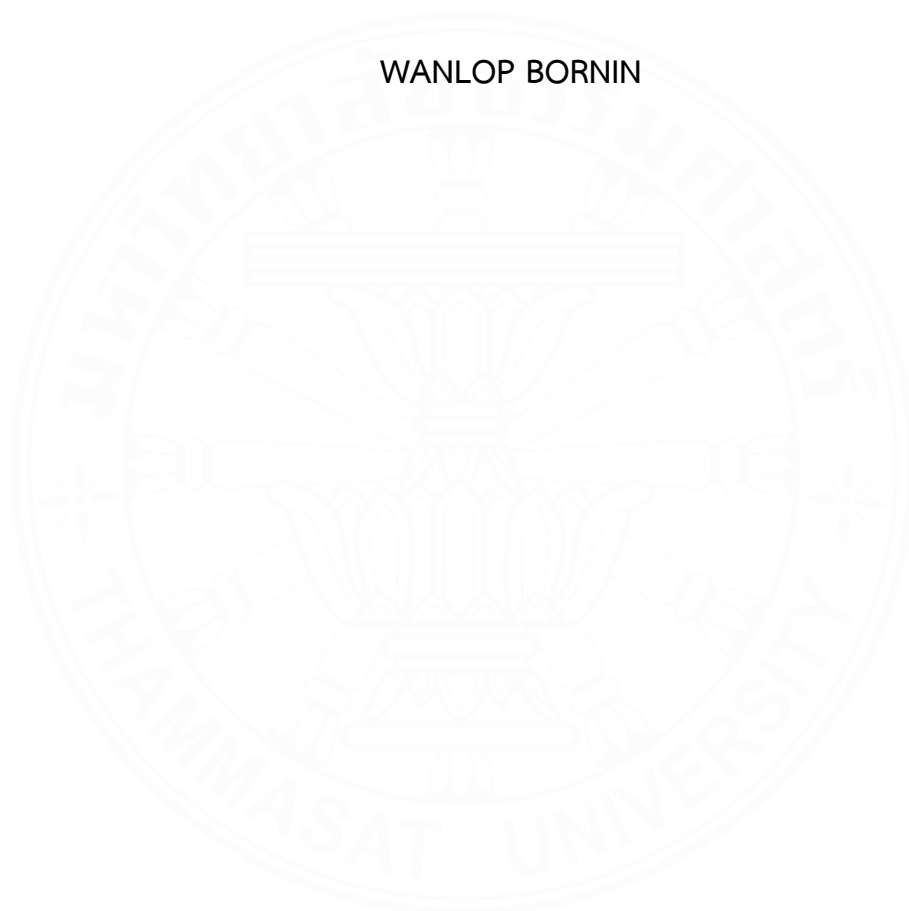
วัลลภ บ่อนิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษา
คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2567

ADJUSTMENT OF STUDENT WITH HEARING IMPAIRMENT
FROM SCHOOLS FOR THE DEAF TO UNIVERSITIES

BY

WANLOP BORNIN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN LEARNING SCIENCES AND EDUCATIONAL INNOVATION
FACULTY OF LEARNING SCIENCES AND EDUCATION
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2024

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

วัลลภ บ่อนิล

เรื่อง

การปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
จากโรงเรียนสอนคนหูหนวกสู่มหาวิทยาลัย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2567

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร วิบูลพัฒน์วงศ์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พน นิลเขต)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวิทย์ อัสสพันธุ์)

คณบดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิสร จันทรสุข)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากโรงเรียนสอนคนหูหนวกสู่มหาวิทยาลัย
ชื่อผู้เขียน	วัลลภ บ่อนิล
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	วิทยาการการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษา วิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฝน นิลเขต
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ อัสสพันธุ์
ปีการศึกษา	2567

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้มีผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านการได้ยิน เข้ามาศึกษาต่อโดยจัดการศึกษาด้วยวิธีการเรียนร่วมกัน ซึ่งหนึ่งในจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อคือกลุ่มผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนั้นการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์และการปรับตัว รวมถึงเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก

การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษา จำเป็นต้องเข้าใจประสบการณ์ในเชิงลึก เพื่อให้เข้าใจถึงเหตุการณ์ ความยากลำบาก หรืออุปสรรคในการเรียนของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลมาจากการคัดเลือกอย่างเจาะจง ประกอบไปด้วย นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 4 คน และเจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ 4 คน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์แก่นสาระและการวิเคราะห์แบบนิรนัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็นค้นพบเกี่ยวกับอุปสรรคในการเรียนในมหาวิทยาลัย และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษา สำหรับข้อค้นพบเกี่ยวกับอุปสรรคในการเรียนพบว่าแบ่งเป็นอุปสรรคด้าน ภาษา พื้นฐานความรู้เดิม การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมมหาวิทยาลัย การจัดการศึกษา และสถานะทางการเงินของนักศึกษา สำหรับข้อค้นพบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษา พบว่าประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุด ได้แก่ เพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อนที่มีการได้ยิน ผู้สอน ผู้ช่วยสอน พี่เลี้ยง และล่ามภาษามือ

นอกจากนี้ยังรวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ถัดมาเป็นกลุ่มการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ได้แก่ บริการจดคำบรรยายทุนสนับสนุนการศึกษา สวัสดิการหอพัก สุดท้ายเป็นค่านิยมในสังคมที่ส่งผลต่อการเรียนได้แก่ ความอดทน

การศึกษานี้ ชี้ให้เห็นถึงประสบการณ์การปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในประเด็นอุปสรรคและสิ่งแวดล้อมที่ช่วยในการปรับตัว ด้วยข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย

คำสำคัญ: นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน, การศึกษาระดับมหาวิทยาลัย, การปรับตัว

Thesis Title	ADJUSTMENT OF STUDENT WITH HEARING IMPAIRMENT FROM SCHOOLS FOR THE DEAF TO UNIVERSITIES
Author	Wanlop Bornin
Degree	Master of Education
Major Field/Faculty/University	Learning Sciences and Educational Innovation Learning Sciences and Education Thammasat University
Thesis Advisor	Assistant Professor Fon Ninkhate, Ph.D.
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Surawit Assapun, Ph.D.
Academic Year	2024

ABSTRACT

Currently, higher education welcomes students with disabilities, including those with hearing impairments, to pursue study through inclusive education. This qualitative research examined the experiences and adjustment processes of undergraduates with hearing impairments after graduation from schools for the deaf, and explored environments influencing their adaptation.

Data was collected by semi-structured interview from four students with hearing impairments and four staff members providing support to them, chosen by purposive sampling. Data was analyzed thematically and deductively.

Results were bilateral: obstacles encountered in university studies and environmental factors related to student adjustment. Obstacles included language barriers, prior knowledge gaps, social integration in university life, the educational system, and financial status. Environmental factors influencing student adjustment comprised each student's entourage, including hearing-impaired peers, hearing peers, instructors, teaching assistants, caregivers, and sign language interpreters. Relationships among friends were also significant. Additionally, university support systems, such as

lecture transcription services, educational scholarships, dormitory welfare, and societal values like patience, were impactful.

These findings underlining the experiences of students with hearing impairment in terms of obstacles and supportive environmental factors may help to plan relevant educational strategies in terms of academic needs and aspects of university life.

Keywords: students with hearing impairment, Higher education, Adjustment

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยการสนับสนุน ให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จากบุคคลดังต่อไปนี้

เริ่มด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฝน นิลเขต ที่ปรึกษาสายสนับสนุนที่ไม่เคยปล่อยให้โดดเดี่ยวแคว้งคว้างกลางอากาศ ผู้ให้ข้อเสนอแนะ ชัดกลางงาน ชัดกลางภาษา คอยติดตามทวงถามความคืบหน้าเสมอซึ่งมีส่วนอย่างมากในการเขียนงาน

ถัดมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวิทย์ อัสสพันธุ์ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในงานวิจัยครั้งนี้ ได้เข้ามาช่วยเติมเต็มงานนี้และชี้ให้เห็นช่องว่างของงานอันนำไปสู่การปรับให้สมบูรณ์ รวมไปถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร วิบูลพัฒนะวงศ์ ที่กรุณาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ ด้วยความเชี่ยวชาญของประธานและข้อเสนอแนะ ทำให้เห็นมุมมองการเขียนงานและกระบวนการทำวิจัยที่ผู้วิจัยมองข้ามไป ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอบคุณเพื่อน ๆ ป.โท (LSEd) รุ่นที่ 7 ที่เข้ามาเป็นนิเวศการเรียนรู้ที่ทรงพลัง ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับเพื่อนที่ให้คำปรึกษา เข้ามาแลกเปลี่ยน และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ รวมถึงขอบคุณกัลยาณมิตรทุกคนที่คอยสนับสนุน เสริมแรง ให้เขียนงานจนสำเร็จ

ขอบคุณ พ่อ แม่ น้องชาย ที่คอยถามไถ่ความคืบหน้าการเรียน รวมถึงเจ้าหน้าที่คณะที่คอยให้ข้อมูล ช่วยประสานงาน ตารางเรียน ตารางสอบ เสมอมา และขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน รวมถึงผู้ประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล ที่สละเวลาให้ข้อมูลในงานวิจัยนี้

ขอบคุณมูลนิธิราชสุดา ผู้สนับสนุนทุนการศึกษาต่อในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาในประเด็นที่คล้ายคลึงกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อไป

วัลลภ บ่อนิล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 คำถามการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	5
2.1.1 การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในโรงเรียนเฉพาะความพิการ	5
2.1.2 การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในมหาวิทยาลัย	7
2.2 ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่าน (Transition Theory)	10
2.3 ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological Systems Theory)	14
2.4 การปรับตัว (Adjustment)	16

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	19
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	20
3.1 ผู้ให้ข้อมูล	20
3.1.1 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล	20
3.1.2 วิธีการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูล	21
3.1.3 ข้อจำกัดทางภาษาของผู้ให้ข้อมูลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	21
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	24
3.3.1 จัดระเบียบข้อมูล	24
3.3.1.1 การถอดข้อมูลจากการบันทึก	24
3.3.1.2 การจัดเก็บข้อมูล	24
3.3.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	25
3.3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	25
3.3.3.1 ให้อรรถาธิบายข้อมูล (Coding)	25
3.3.3.2 การหาแก่นสาระของข้อมูล (Themetizing)	25
3.4 การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย	25
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	27
4.1 ภูมิหลังของนักศึกษา	27
4.1.1 ภูมิหลังของโชค	27
4.1.2 ภูมิหลังของอาร์ต	29
4.1.3 ภูมิหลังของไบเตย	30
4.1.4 ภูมิหลังของต้นหลิว	32
4.2 ประสบการณ์การเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย	33
4.2.1 ประสบการณ์เชิงบวกในการเรียนมหาวิทยาลัย	33
4.2.1.1 การพัฒนาความรู้	34
4.2.1.2 ความเป็นอิสระ	34

4.2.1.3 การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	35
4.2.1.4 ความภาคภูมิใจ	36
4.2.2 ประสบการณ์ความยากลำบากในการเรียนมหาวิทยาลัย	36
4.2.2.1 ภาษา	37
4.2.2.2 พื้นฐานความรู้	38
4.2.2.3 การจัดการศึกษา	39
4.2.2.4 การอยู่ร่วมในสังคม	40
4.2.2.5 สถานะทางการเงิน	41
4.2.3 ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว	42
4.2.3.1 ระบบย่อย (Microsystem)	42
4.2.3.2 ระบบกลาง (Mesosystem)	45
4.2.3.3 ระบบนอก (Exosystem)	45
4.2.3.4 ระบบใหญ่ (Macrosystem)	47
4.2.3.5 ระบบเวลา (Chronosystem)	48
4.4 บริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในมหาวิทยาลัย	50
4.4.1 การจัดบริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	51
4.4.1.1 ล่ามภาษามือ	51
4.4.1.2 สอนเสริม	52
4.4.1.3 ทุนการศึกษา	52
4.4.1.4 บริการให้คำปรึกษา	53
4.4.1.5 บริการจดคำบรรยาย	54
4.4.2 ความยากลำบากของนักศึกษาจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน	57
สนับสนุนนักศึกษาพิการ	
4.4.2.1 เรียนในสาขาที่ไม่ตรงกับความถนัด	57
4.4.2.2 ปัญหาทางการเงิน	57
4.4.2.3 ข้อจำกัดด้านภาษา	58
4.4.3 ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ให้ข้อมูล	59
4.4.3.1 ภาระงานล้นมือ	59
4.4.3.2 ความคาดหวังของผู้สอน	59
4.4.3.3 การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ชัดเจน	60

4.4.3.4 การประสานงานภายในองค์กร	60
4.5 อภิปรายผลการวิจัย	61
4.5.1 ประสพการณ์และการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการ ได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก	61
4.5.2 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความ บกพร่องทางการได้ยินในระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจาก โรงเรียนสอนคนหูหนวก	63
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	67
5.1 สรุปผลการวิจัย	67
5.1.1 ประสพการณ์และการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการ ได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก	67
5.1.2 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความ บกพร่องทางการได้ยินในระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจาก โรงเรียนสอนคนหูหนวก	67
5.2 บทสะท้อนของผู้วิจัย	68
5.3 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย	70
5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา	70
5.3.1.1 บทบาทของโรงเรียน	70
5.3.1.2 บทบาทของผู้เรียน	71
5.3.1.3 บทบาทของมหาวิทยาลัย	71
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต	72
รายการอ้างอิง	74
ประวัติผู้เขียน	82

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัย กลุ่มที่ 1 นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (ผู้ให้ข้อมูลหลัก)	22
3.2 รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัย กลุ่มที่ 2 เจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ (ผู้ให้ข้อมูลรอง)	23
4.1 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological systems theory) ของ Bronfenbrenner (1979)	49
4.2 ตารางแสดงการให้บริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแต่ละมหาวิทยาลัย	55
4.3 ตารางแสดงการจัดบริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่สอดคล้องกับนิเวศแวดล้อมที่สนับสนุนการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	56

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่าน (Transitions: a middle – range theory)	11
2.2 ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological Systems Theory)	15

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ข้อมูลล่าสุดในปัจจุบันพบว่าประเทศไทยมีผู้พิการที่ขึ้นทะเบียนจำนวน 2,153,519 คน ในจำนวนนี้ 1,692,560 คนกำลังศึกษาอยู่ โดยส่วนใหญ่ศึกษาในระดับประถมศึกษา (1,373,627 คน) รองลงมาคือมัธยมศึกษา (203,819 คน) และอุดมศึกษา (30,307 คน) ตามลำดับ (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2566) จากจำนวนผู้พิการที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีจำนวนสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถถ่ายทอดความคิดความต้องการอย่างเป็นเหตุเป็นผลและกับสภาพร่างกายภายนอกที่เหมือนกับคนที่มีการได้ยิน รวมไปถึงการที่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ (อนุชา แพ่งเกสร, ฅตา ทับทิมจรรุญ และวุฒิ คงรักษา, 2553, อ้างถึงใน ฅตา ทับทิมจรรุญ, 2557)

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 แนวคิดหลัก ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้โดยเน้นการฟังเป็นฐาน แนวคิดนี้มีความเชื่อว่าผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถเรียนรู้ได้ลักษณะเดียวกับผู้เรียนที่มีการได้ยิน การจัดการศึกษาด้วยแนวคิดนี้จึงจัดให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเรียนร่วมกับผู้เรียนที่มีการได้ยิน 2) การจัดการเรียนรู้โดยเน้นการใช้สายตาเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ใช้การเรียนรู้ผ่านการใช้สายตาเป็นหลัก สื่อสารโต้ตอบด้วยภาษามือ และส่วนใหญ่จัดการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะความพิการ นอกจากนี้ยังพบว่ามีแนวคิดย่อยที่ผสมผสานโดยการนำแนวคิดจากข้างต้นจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอีกด้วย และยังพบว่าวิธีการจัดการศึกษาไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจมีปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น ช่วงอายุที่ได้รับการคัดกรอง ระดับการหลงเหลือการได้ยิน คุณภาพการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ความร่วมมือของผู้ปกครอง เป็นต้น (ปรารธนา หลีกภัย, 2565; มลิวลย์ ธรรมแสง, 2554) อย่างไรก็ตามยังไม่พบการศึกษาที่ระบุว่าวิธีการสอนใดที่เหมาะสมที่สุดในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีเพียงการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นว่าหากขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ (จิตประภา ศรีอ่อน, 2547) สำหรับการวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่การจัดการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะความพิการ โดยเฉพาะกับโรงเรียนสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งในปัจจุบันมีโรงเรียนเฉพาะที่เปิดสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย แต่การเข้าเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ

พิการแทนการเรียนในโรงเรียนทั่วไปขึ้นอยู่กับปัจจัยความพร้อมของครอบครัว สำหรับสภาพแวดล้อมและวิธีการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นโรงเรียนเฉพาะความพิการด้านทางความบกพร่องทางการได้ยินดังนั้นเด็กนักเรียนส่วนใหญ่จึงเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน รองลงมาคือเด็กที่มีความบกพร่องประเภทอื่น ๆ การสื่อสารจึงใช้ภาษามือในการสื่อสารหลักไม่ว่าจะในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน รองมาคือการใช้การเขียนและการพูดตามลำดับ ส่วนในชั้นเรียนหรือกิจกรรมนอกชั้นเรียนครูผู้สอนจะใช้ภาษามือเป็นหลักและมีการปรับเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนในแต่ละโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนแม้ว่าครูจะใช้ภาษามือในการสื่อสารกับนักเรียนได้ อย่างไรก็ตามนักเรียนมักจะชอบรวมกลุ่มกันเองมากกว่าจะเข้ามาปฏิสัมพันธ์กับคนที่มีการได้ยิน ทั้งนี้เนื่องจากสามารถสื่อสารได้สะดวกกว่าหากใช้ภาษาหลักเป็นภาษามือ (ศรัักษ์ แก้วสุราช, 2564) จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อนระดับอุดมศึกษาในโรงเรียนเฉพาะความพิการนั้นมีการจัดในรูปแบบเฉพาะทาง ขณะที่การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยยังไม่พบว่ามียุทธศาสตร์ที่จัดการศึกษาเฉพาะผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ปัจจุบันการศึกษาในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้เข้ามาศึกษา ซึ่งถือเป็นสิทธิทางการศึกษาที่พึงได้รับ ทำให้ในหลาย ๆ มหาวิทยาลัยเปิดรับนักศึกษาที่เป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เข้ามาศึกษาร่วมกับนักศึกษาอื่น ๆ กล่าวคือจัดให้มีการเรียนร่วมกับนักศึกษาที่มีการได้ยินในสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่ส่วนใหญ่เป็นคนที่มีการได้ยิน งานวิจัยในต่างประเทศจำนวนหนึ่งได้ชี้ให้เห็นถึงความท้าทายในการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในการเรียนร่วมกับนักศึกษาปกติ โดยพบว่านักศึกษามีอุปสรรคในการสื่อสาร โดยการสื่อสารที่ขาดประสิทธิภาพเป็นอุปสรรคอย่างมากในการเรียนรู้ ทั้งระหว่างผู้สอนกับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สอนไม่สามารถจัดการสอนที่สอดคล้องกับการรับรู้และการแสดงออกของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่งผลให้นักศึกษาไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน (Batista & Garcia, 2023)

นอกจากปัญหาอุปสรรคทางการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน ยังพบว่านักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมในสภาพแวดล้อมที่รายล้อมไปด้วยคนที่มีการได้ยิน รู้สึกว่าตนเองเป็นคนแปลก แตกต่างจากผู้อื่น และมีความรู้สึกถูกตั้งคำถามถึงความสามารถในการเรียนรู้เสมอ ซึ่งส่งผลให้รู้สึกอึดอัดจนผลักดันให้ต้องรวมกลุ่มกันเองแทนที่จะเข้าร่วมกลุ่มกับนักศึกษาที่ได้ยิน (Bisol et al., 2010) นอกจากนี้จากการศึกษากรณีการจัดการศึกษาให้นักศึกษาที่มีการได้ยินเรียนร่วมกับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ของ Brown & Foster (1991) ชี้ให้เห็นถึงความท้าทายของมหาวิทยาลัยในการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษาที่เป็นผู้

บกพร่องทางการได้ยิน การขาดทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดความยากลำบากระหว่างการเรียนรู้ เช่น ขาดเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดสื่อการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน และขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์และทักษะในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น จากการทบทวนวรรณกรรมในบริบทต่างประเทศดังได้กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าการเรียนร่วมระหว่างนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับนักศึกษาปกติ นั้น มีความท้าทายทั้งต่อตัวนักศึกษาเองในการปรับตัว และต่อมหาวิทยาลัยที่ขาดความพร้อมด้านทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้ โดยปกติแล้ว การเปลี่ยนผ่านจากบทบาทของการเป็นนักเรียน สู่การเป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นเรื่องท้าทายสำหรับผู้เรียนทุกคนโดยทั่วไป เนื่องจากบริบทสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป วิธีการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างไปจากโรงเรียน ทำให้นักศึกษาอาจเผชิญกับประสบการณ์ที่ท้าทาย ปัจจุบัน การศึกษาประสบการณ์ในการเรียนระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินยังมีอย่างจำกัดในบริบทไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยในประเด็นเรื่องประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทั้งที่นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะความพิการมาตลอดชีวิต ย่อมต้องปรับตัวเพื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งจัดการเรียนการสอนตามปกติให้บุคคลที่มีการได้ยิน จากช่องว่างทางการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยตั้งคำถามว่า “ประสบการณ์และการปรับตัวในการเรียนระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นอย่างไร” และ “สภาพแวดล้อมใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว” โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาดังนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาประสบการณ์และการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก

1.2.2 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 การปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวกเป็นอย่างไร

1.3.2 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวกเป็นอย่างไร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะสามารถสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในมหาวิทยาลัย เนื่องจากการศึกษาประเด็นด้านการปรับตัวสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินรวมไปถึงการศึกษาประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านในมหาวิทยาลัยไทยมีอยู่อย่างจำกัด งานวิจัยก่อนหน้านี้ส่วนใหญ่เลือกศึกษาเพียงสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเพียงด้านเดียว (ปริญญา สิริอิตตะกุล, 2557; สายสุดา บัณฑิตระกุล, 2563; สายสุดา บัณฑิตระกุล และ สุมาลี จันทรชลอ, 2561; อารี ภาวสุทธิพิศุทธิ์, ชิตชงค์ นันทนาเนตร, และศิริบุญ จงวุฒิเวศย์, 2556) โดยการศึกษาเน้นมุ่งเน้นไปถึงประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการปรับตัวอันเกิดจากความยากลำบากและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถนำข้อค้นพบจากการศึกษานี้ไปสร้างแนวทางการจัดการศึกษาและจัดบริการสนับสนุนที่ส่งเสริมการศึกษาต่อไป

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง นักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่สูญเสียการได้ยินในระดับหูหนวกซึ่งสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป ไม่สามารถสื่อสารด้วยการพูดได้และใช้ภาษามือในการสื่อสารเป็นหลัก

1.5.2 โรงเรียนเฉพาะความพิการ หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความพิการ ซึ่งในการศึกษานี้หมายถึงโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยเฉพาะ ในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้ชื่อว่า โรงเรียนโสตศึกษา

1.5.3 การปรับตัว หมายถึง การปรับพฤติกรรมเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเองเมื่อเผชิญกับปัญหา จนสามารถใช้ชีวิตโดยปราศจากความยากลำบาก (ภาวสุทธิอุ้นใจ, 2566)

1.5.4 บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ หมายถึง การสนับสนุนหรือความช่วยเหลือเฉพาะทาง เพื่อให้ นักศึกษาพิการมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาเท่าเทียมกับผู้อื่น เช่น การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ ล่ามภาษามือ เป็นต้น

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากโรงเรียนสอนคนหูหนวกสู่มหาวิทยาลัย” ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม จึงได้สรุปเป็นแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- 2.2 ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่าน (Transition Theory)
- 2.3 ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological Systems Theory)
- 2.4 การปรับตัว (Adjustment)
- 2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินตั้งแต่เข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะความพิการจนถึงการศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในโรงเรียนเฉพาะความพิการ

การจัดการศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทยเริ่มต้นด้วยการตั้งขึ้นของ “หน่วยทดลองสอนคนหูหนวก” ในปี พ.ศ. 2494 โดยใช้ห้องเรียนของโรงเรียนวัดโสมนัสวรวิหาร โดยความร่วมมือของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้น ในปี พ.ศ. 2496 ได้มีการก่อสร้างโรงเรียนสอนคนหูหนวกขึ้นเป็นครั้งแรกในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ หลังจากนั้นเป็นต้นมารัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงมีการจัดตั้งโรงเรียนเฉพาะความพิการที่เปิดสอนเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกระจายตามจังหวัดทั่วภูมิภาคในประเทศไทย (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2566) สำหรับโรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (โรงเรียนโสตศึกษา) เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบประจำที่ใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน 24 ชั่วโมง การสื่อสารหลักจะใช้ภาษามือและท่าทางเพื่อส่งต่อข้อมูล (ภัทรานิษฐ์

สงประชา และคณะ, 2563) สำหรับวิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในช่วงเริ่มต้น ใช้การสอนให้ฝึกพูด การฝึกอ่านริมฝีปาก โดยมีแนวคิดที่จะให้เด็กสามารถเรียนรู้และสื่อสารได้เหมือนกับเด็กที่มีการได้ยิน ก่อนที่ต่อมาจะมีการนำภาษามือและการสะกดนิ้วเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย (กำพล สุวรรณรัตน์, 2555)

การจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นมีความแตกต่างจากการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนทั่วไปเนื่องจากผู้สอนจำเป็นจะต้องมีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน สำหรับการสอนผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทยได้นักวิชาการรวบรวมวิธีการสอนในปัจจุบันไว้ดังนี้

ศศิวิมล คงสุวรรณ และเบญจมาภรณ์ ฤไชย (2563) ได้รวบรวมวิธีการสอนไว้ทั้งสิ้น 3 รูปแบบ ดังนี้ รูปแบบที่ 1) การสอนพูด (Oral Approach) เป็นวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกพูดโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารโดยการพูดได้ นอกจากนั้นทักษะที่ต้องฝึกไปพร้อม ๆ กันกับวิธีการฝึกพูดคือ การอ่านริมฝีปาก วิธีการนี้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับที่ไม่รุนแรงซึ่งหมายถึงผู้เรียนที่ยังคงหลงเหลือการได้ยินและไม่มีความยากลำบากในการเปล่งเสียง ต่อมารูปแบบที่ 2) การสอนโดยระบบรวม (Total Communication Approach) เป็นวิธีการสอนที่ผสมผสานการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอนพูด การอ่านปาก การฝึกฟัง การใช้ภาษามือ การสะกดนิ้วมือ และ 3) การสอนแบบสองภาษา (Sign Bilingual Education) เป็นวิธีการสอนที่มีผู้สอน 2 คนในชั้นเรียน ได้แก่ ผู้สอนที่เป็นผู้ที่บกพร่องทางการได้ยินทำหน้าที่ถ่ายทอดด้วยภาษามือและผู้สอนที่เป็นผู้ที่มีการได้ยินเป็นต้นแบบของการใช้ภาษาไทยนอกเหนือจากวิธีการสอนผู้สอนจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมและบริการสนับสนุนให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นอกจากนี้ มลิวัลย์ ธรรมแสง (2554) ได้แบ่งแนวคิดการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ 2 แนวคิด ดังนี้ 1) การสอนที่เน้นการฟังเป็นฐาน (Auditory-based Approach) แนวคิดนี้เป็นการสอนโดยส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการฟัง กล่าวคือเป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเรียนรู้ได้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับเด็กที่มีการได้ยิน ผ่านการฟื้นฟูด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้เครื่องช่วยฟัง การผ่าตัดใส่ประสาทหูเทียม การสอนให้พูด เป็นต้น โดยแนวคิดนี้จะพบได้มากในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม 2) การสอนที่ใช้สายตาเป็นฐาน (Visual-based Approach) แนวคิดนี้เชื่อว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีวิธีการเข้าถึงความรู้ต่างจากเด็กที่มีการได้ยิน ดังนั้นวิธีการสอนจึงเน้นไปที่การใช้ภาษามือเป็นหลัก โดยส่วนใหญ่พบในโรงเรียนเฉพาะความพิการ จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า วิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 วิธีการ ได้แก่ การสอนด้วยวิธีการเหมือนกับเด็กที่มีการได้ยินร่วมกับการฟื้นฟูเพื่อให้สามารถได้ยินและเปล่งเสียงพูดได้ การสอนโดยใช้ภาษามือเป็นหลัก และการสอนแบบรวม

นอกจากนี้ยังพบว่าวิธีการสอนไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ยังมีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา โดยผู้สอนสามารถออกแบบหรือดัดแปลงเนื้อหาให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนนอกจากนี้ผู้สอนสามารถจัดสอนเสริมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทันเพื่อน 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เพื่อใช้สำหรับส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น วิธีการสอน สื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก อื่น ๆ โดยการจัดทำแผนทางสถานศึกษาควรร่วมจัดทำแผนดังกล่าวกับครอบครัวของผู้เรียน นอกเหนือจากการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลการเตรียมแผนการเปลี่ยนผ่านถือว่ามีความสำคัญเช่นกัน เพื่อที่จะช่วยเตรียมความพร้อม ทั้งด้านความรู้ ทักษะที่จำเป็น ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรือการออกไปใช้ชีวิตในสังคม 3) การจัดสภาพแวดล้อมและสื่อ ผู้สอนควรคำนึงถึงวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินบางคนอาจสูญเสียการได้ยินทำให้ช่องทางการรับรู้ข้อมูลหลักคือสายตา ดังนั้นผู้สอนควรจัดชั้นเรียนที่ให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นผู้สอน กระดาน เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้อย่างชัดเจน 4) สุดท้ายเพื่อให้ครอบคลุมกระบวนการพัฒนาผู้เรียนรอบด้านทางโรงเรียนควรทำงานร่วมกับผู้ปกครองโดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็น (ปิยะรัตน์ นุชพองใส, 2563)

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนอกจากผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและทักษะเฉพาะแล้วการเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญเช่นเดียวกันโดยวิธีการประเมินว่าผู้เรียนนั้นเหมาะแก่การใช้วิธีการสอนแบบใดนั้นสามารถอ้างอิงจากแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่ทำร่วมกับผู้ปกครอง นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องตระหนักถึงสภาพแวดล้อมและสื่อการสอนให้สอดคล้องกับวิธีการรับรู้ของผู้เรียน

2.1.2 การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในมหาวิทยาลัย

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยในประเทศไทยทั้งรัฐและเอกชนได้เปิดให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีความพร้อม ได้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ (2551) ที่ระบุไว้ว่า คนพิการสามารถเข้ารับการศึกษามีมาตรฐาน โดยสามารถเลือกสถานศึกษา ระบบการศึกษา รูปแบบการศึกษา ตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งยังได้รับการช่วยเหลือทางการศึกษา อย่างเช่น เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ เป็นต้น โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น นอกจากนี้จากระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ (2552) ได้ระบุไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษา โดยให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งมีหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการอื่นใดเพื่อให้นักศึกษาพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ โดยหากเปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อ

ทางสถาบันอุดมศึกษาสามารถเบิกค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ

สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีความพยายามที่จะเปิดหลักสูตรเพื่อให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี อย่างไรก็ตามยังไม่พบว่ามียุทธศาสตร์ใดที่จัดการศึกษาให้กับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยเฉพาะในปัจจุบันการรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้ามาเรียน เป็นการรับเข้ามาเรียนร่วมกับนักศึกษาที่มีการได้ยิน ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive education) ที่หมายถึงการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้และบรรลุเป้าประสงค์ของการเรียนที่เท่าเทียมกับเด็กทั่วไป โดยมีการสนับสนุนในห้องเรียนตามความต้องการของผู้เรียน คำนึงถึงความหลากหลายและเสมอภาค (ราชบัณฑิตยสภา, 2558) อย่างไรก็ตามการเรียนรวมมีรูปแบบการจัดที่ต่างกันออกไปตามบริบทแวดล้อมและความพร้อมสำหรับในประเทศไทยในการจัดการเรียนรวม 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) การเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) คือการจัดให้เรียนด้วยกันตลอดเวลา หากผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่สามารถร่วมกิจกรรมหรือมีข้อจำกัดในการเรียนได้ ผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกิจกรรมการสอนรวมถึงการประเมินให้สอดคล้องกับผู้เรียน 2) การเรียนรวมบางส่วน (Partial Inclusion) คือการจัดให้เรียนด้วยกันบางวิชาเนื่องจากความแตกต่างเฉพาะทักษะบางทักษะ (ผดุง อารยะวิญญู และ วาสนา เลิศศิลป์, 2551)

ทั้งนี้การจัดการศึกษาแบบเรียนด้วยกัน หลายมหาวิทยาลัยมีบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการเพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้อย่างเท่าเทียมกับนักศึกษาทั่วไป รวมไปถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาซึ่ง ชีรศักดิ์ ศรีสุรกุล และ สุขสิริ ด่านธนวานิช (2556) ได้กล่าวถึงบุคลากรที่สนับสนุนรวมถึงวิธีการปฏิบัติของบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ 1) ผู้สอน (Lecture) มีหน้าที่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา จัดให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม มีการประสานงานร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกกลุ่ม นอกจากบทบาทในห้องเรียนแล้วผู้สอนอาจให้คำปรึกษาแนะนำทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัวที่ส่งผลต่อการเรียน บางครั้งนักศึกษายังมีข้อจำกัดด้านการเรียนทำให้ผลการเรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์ รวมถึงบทบาทการส่งเสริมการปรับตัวและการเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน เพราะการเปลี่ยนผ่านของนักศึกษาเมื่อเข้ามาสู่ระบบการสอนในมหาวิทยาลัยจะเผชิญสิ่งที่ไม่คุ้นเคย สิ่งที่ต้องการได้จากผู้สอนคือ เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษาที่บกพร่องทางการได้ยิน การยืดหยุ่น การให้เวลา นอกจากนี้ต้องการให้ผู้สอนสนับสนุนให้เกิดกระบวนการทำงานกลุ่มทั้งใน

และนอกชั้นเรียนที่สมาชิกมีทั้งนักศึกษาที่มีการได้ยินกับนักศึกษาที่บกพร่องทางการได้ยิน (กรรณา แดงสุวรรณ และ สุธาสินี บุญญาพิทักษ์, 2555 ; จิตประภา ศรีอ่อน, 2542) 2) ล่ามภาษามือไทย (Thai Sign Language Interpreter) สำหรับล่ามภาษามือถือว่าเป็นบริการสำคัญที่ช่วยในการสื่อสารระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน โดยแปลจากภาษาพูดเป็นภาษามือและแปลจากภาษามือเป็นภาษาพูด แต่ยังคงพบว่าการแปลของล่ามให้กับนักศึกษายังมีข้อจำกัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์เฉพาะที่ยังไม่มีในภาษามือ ล่ามแปลโดยวิธีสะกดนิ้วมือ การใช้ตัวย่อ และการแปลแบบสรุปความ นอกจากนั้นด้วยความหลากหลายของนักศึกษาที่กระจายตามภูมิภาคต่างทำให้มีรูปแบบการสื่อสารด้วยภาษามือที่แตกต่างกันดังนั้นล่ามจำเป็นต้องถามความต้องการรูปแบบการแปลของล่ามต่อนักศึกษาผู้หนวกก่อนเริ่มการเรียนการสอน (จิตประภา ศรีอ่อน, 2542) 3) ผู้จดคำบรรยาย (Notetaker) ผู้ช่วยจดคำบรรยายในชั้นเรียนเป็นที่คอยบันทึกการบรรยายจากผู้สอนรวมถึงกิจกรรมที่มีการนำเสนอหรือการอภิปรายจากนักศึกษา ดังนั้นตลอดระยะเวลาของชั้นเรียนผู้ช่วยจดคำบรรยายควรมีสมาธิอยู่กับกิจกรรมในชั้นเรียนอย่างมากและผู้ช่วยจดคำบรรยายจำเป็นจะต้องมีทักษะในการฟังที่ดี อย่างไรก็ตามการบันทึกเพื่อให้นักศึกษาที่บกพร่องทางการได้ยินสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด นอกจากนี้ Hastings et al. (1997) เสริมว่าข้อพึงระวัง คือไม่บันทึกความผิดพลาดจากการบรรยายของผู้สอนหากมีช่วงที่บันทึกไม่ทันหลังจากจบการเรียนการสอนควรเข้าพบอาจารย์เพื่อสอบถามไม่ควรปล่อยผ่านหรือเพิ่มเติมขึ้นมาด้วยตัวเอง พยายามบันทึกด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและพยายามปรับปรุงการทำงานโดยการสอบถามจากผู้ใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ 4) ผู้บันทึกวิดีโอ (Cameraman) บริการสนับสนุนในชั้นเรียนประเภทสุดท้ายอย่างผู้บันทึกวิดีโอมีส่วนช่วยในการเรียนการสอนนักศึกษาที่บกพร่องทางการได้ยินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยในการทบทวนด้วยวิดีโอทัศน์การเรียนการสอนทำให้นักศึกษาสามารถเห็นสื่อการสอน ไฟล์นำเสนอ ผู้สอนและล่ามภาษามือสำหรับวิดีโอทัศน์ที่เหมาะสมที่ใช้ในการทบทวนสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะต้องบันทึกเนื้อหาและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียนอย่างครบถ้วนรวมถึงการเผยแพร่ต้องง่ายต่อการเข้าถึง (ปรเมศวร์ บุญเย็น, 2563)

การบริการในข้างต้นเป็นบริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่จัดให้เพื่อตอบสนองและอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน อย่างไรก็ตามการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การเปลี่ยนสภาพแวดล้อมใหม่ ควรให้มีบริการสนับสนุนนักศึกษาควรครอบคลุมไปถึงด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) การกำหนดผู้ที่ให้ข้อมูลผู้หรือคอยประสานงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักศึกษาพิการ 2) มีการส่งเสริมให้นักศึกษาพิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสถาบันได้อย่างทั่วถึงด้วยวิธีการที่หลากหลาย 3) ให้ข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการ 4) ปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษา 5) การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาที่จะช่วยให้

สามารถเรียนรู้ได้ 6) บริการให้คำปรึกษา 7) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูล เกี่ยวกับสิทธิ ความรับผิดชอบให้กับนักศึกษา 8) มีการประเมินบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ 9) พัฒนาความสามารถให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักศึกษาพิการ (Shaw, 2002)

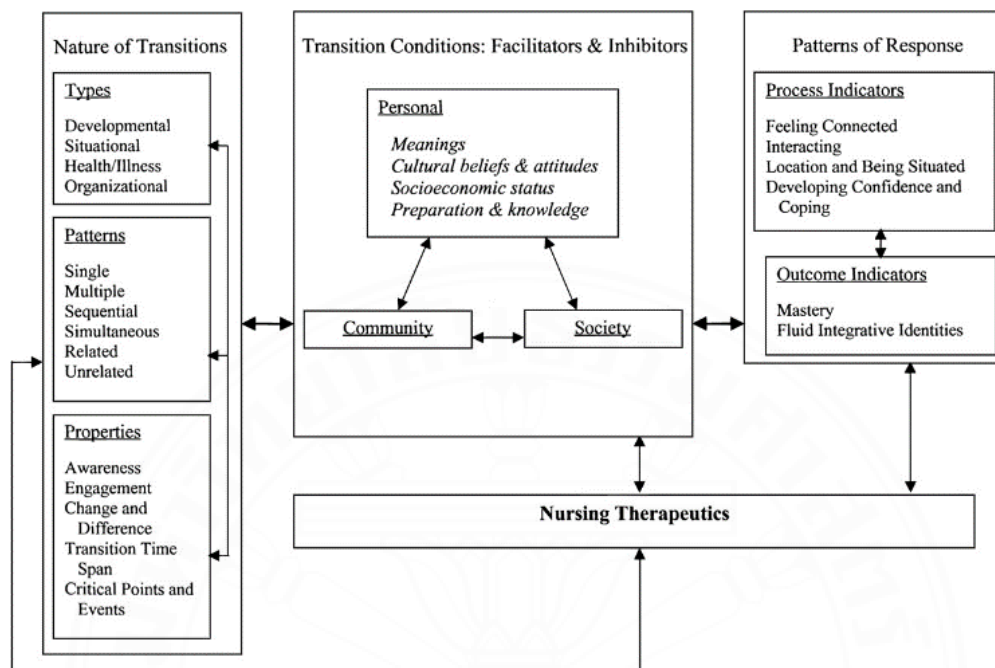
บริการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในมหาวิทยาลัยแตกต่างกันในแต่ละสถาบัน สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่จบการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะความพิการอาจไม่คุ้นชินกับบริการสนับสนุนดังกล่าวมา ทั้งนี้เพราะว่ารูปแบบการสอนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ โดยผู้สอนใช้ภาษามือสอนโดยไม่ผ่านล่ามภาษามือนอกจากนั้นยังไม่มีบริการจดคำบรรยายและบันทึกวีดิทัศน์การเรียนการสอนในชั้นเรียน เมื่อเปลี่ยนผ่านเข้ามาสู่มหาวิทยาลัยจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เข้าถึงบริการและใช้ประโยชน์ในระหว่างการศึกษา

2.2 ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่าน (Transition Theory)

การเปลี่ยนผ่านเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของมนุษย์โดยสาเหตุเกิดมาจากพัฒนาการของมนุษย์หรือการเผชิญกับสภาวะความกดดันที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยการเปลี่ยนผ่านอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่ทันตั้งตัวหรือการเปลี่ยนผ่านที่อยู่เหนือการควบคุม เช่น การเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาลเนื่องจากการเจ็บป่วยเฉียบพลันหรือการเปลี่ยนผ่านที่อยู่ในความควบคุมหรือตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต เช่น การแต่งงาน การย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย การเปลี่ยนอาชีพ การทำศัลยกรรมตกแต่งใบหน้า เป็นต้น นอกจากนี้ลักษณะอย่างหนึ่งของการเปลี่ยนผ่านพบว่าภายหลังการเปลี่ยนผ่านมักจะเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกเมื่อเปรียบเทียบกับสภาวะก่อนการเปลี่ยนผ่าน (Chick & Meleis, 1986) ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านถูกพัฒนามาจากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทที่ขาดและการเสริมสร้างบทบาท (role insufficiency and role supplementation) โดยในช่วงแรกเริ่มแนวคิดนี้ถูกนำไปใช้ศึกษาในแวดวงของพยาบาลก่อนจะพัฒนาเป็นแนวคิดของการเปลี่ยนผ่าน ซึ่งกระบวนการที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของมนุษย์เป็นกระบวนการของการเคลื่อนหรือผ่านจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง โดยสาเหตุของการเปลี่ยนผ่านนั้นอาจเกิดมาจากพัฒนาการของมนุษย์หรือการเผชิญกับสภาวะความกดดันที่ส่งผลให้เกิดการปรับตัว โดยการเปลี่ยนผ่านอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่ทันตั้งตัวหรือการเปลี่ยนผ่านที่อยู่เหนือการควบคุม เช่น การเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาลเนื่องจากการเจ็บป่วยเฉียบพลัน หรือ การเปลี่ยนผ่านที่อยู่ในความควบคุมหรือตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต (Meleis, 1975 ; Chick & Meleis 1986) ปัจจุบันทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านได้ถูกออกแบบและพัฒนาโดย Meleis และคณะ ดังนี้

ภาพที่ 2.1

ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่าน (Transitions: a middle – range theory)

หมายเหตุ. Transitions: a middle – range theory จาก *Experiencing transitions: An emerging middle range theory*. *Advances in Nursing Science*. โดย Meleis, A. I., Sawyer, L. M., Im, E. O., Hilfinger Messias, D. K., & Schumacher, K. (2000)., 23(1), 12–28

จากภาพ Meleis และคณะ ได้แบ่งประเภทของการเปลี่ยนผ่าน (Types of Transitions) เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. การเปลี่ยนผ่านด้านพัฒนาการ (Developmental transition) คือการเปลี่ยนผ่านที่เกิดขึ้นเมื่อมนุษย์เข้าสู่ระยะพัฒนาการทั้งทางร่างกายและจิตใจ เช่น การเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่น จากวัยรุ่นเข้าสู่ผู้ใหญ่ จากผู้ใหญ่เข้าสู่วัยชรา เป็นต้น
2. การเปลี่ยนผ่านตามสถานการณ์ (Situational transition) คือการเปลี่ยนผ่านตามสถานที่ที่มนุษย์ดำรงอยู่ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างการเลื่อนชั้นการย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ การเปลี่ยนด้านอาชีพ การเปลี่ยนที่อยู่อาศัย เป็นต้น
3. การเปลี่ยนผ่านด้านสุขภาพและความเจ็บป่วย (Health–Illness transitions) คือการเปลี่ยนแปลงทางด้านสุขภาพและความเจ็บป่วยทั้งในระดับบุคคลและครอบครัว
4. การเปลี่ยนผ่านขององค์กร (Organizational Transitions) คือการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากระดับบุคคลและองค์กร และจะส่งผลกระทบต่อบุคลากรกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การ

เปลี่ยนแปลงขององค์กรเป็นตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ

รูปแบบการเปลี่ยนผ่าน (Patterns of transitions) รูปแบบของการเปลี่ยนผ่านมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้น ๆ หากแบ่งจากจำนวนการเปลี่ยนผ่านสำหรับบางคนการเปลี่ยนผ่านอาจเกิดขึ้นเพียงการเปลี่ยนผ่านเดียว (Single transition) หรือในเวลาเดียวกันอาจเกิดการเปลี่ยนผ่านหลายการเปลี่ยนผ่าน (Multiple transitions) นอกจากนี้หากแบ่งโดยคำนึงถึงลำดับเวลาสามารถแบ่งได้ คือ การเปลี่ยนผ่านที่เกิดขึ้นไปแล้วได้มีการเปลี่ยนผ่านอื่นเกิดขึ้นตามลำดับ (Sequential transitions) หรือ การเปลี่ยนผ่านที่มากกว่าหนึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน (Simultaneous transitions) สุดท้ายหากแบ่งโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์กันจากการเปลี่ยนผ่านที่มากกว่าหนึ่งการเปลี่ยนผ่านสามารถแบ่งเป็นการเปลี่ยนผ่านที่มีความสัมพันธ์กัน (Related transitions) และการเปลี่ยนผ่านที่ไม่สัมพันธ์กัน (Unrelated transitions)

คุณสมบัติของการเปลี่ยนผ่าน (Properties of the Transition Experience) การเปลี่ยนผ่านมีความซับซ้อนและมีมิติที่หลากหลายดังนั้นก็มีการระบุคุณสมบัติที่สำคัญของประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านไว้ดังนี้ 1) การตระหนักรู้ (Awareness) คือการรับรู้ ความรู้ และประสบการณ์การเปลี่ยนผ่าน 2) ความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่าน (Engagement) คือพฤติกรรมที่แสดงออกต่อกระบวนการเปลี่ยนผ่านซึ่งระดับของการแสดงออกขึ้นอยู่กับระดับของการตระหนักรู้ 3) การเปลี่ยนแปลง และความแตกต่าง (Change and Difference) คือคุณสมบัติที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนผ่าน 4) ระยะเวลาการเปลี่ยนผ่าน (Transition Time Span) คือช่วงของการเปลี่ยนผ่านที่มีความไหลลื่นโดยที่การเปลี่ยนผ่านแต่ละการเปลี่ยนผ่านมีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แตกต่างกัน 5) จุดวิกฤติและเหตุการณ์ (Critical Points and Events) คือเหตุการณ์ในระหว่างกระบวนการเปลี่ยนผ่านที่สร้างการจดจำหรือโดดเด่น

เงื่อนไขการเปลี่ยนผ่าน (Transition Conditions) เงื่อนไขของการเปลี่ยนผ่านมีทั้งเงื่อนไขที่อำนวยความสะดวกและการเปลี่ยนผ่าน ประกอบไปด้วย 1) เงื่อนไขด้านบุคคล (Personal) คือความเชื่อ ทศนคติ สถานะทางสังคม สถานะทางเศรษฐกิจ การเตรียมความพร้อมและความรู้ 2) เงื่อนไขด้านชุมชน (Community) คือ การใช้ประโยชน์จากชุมชนเพื่อจัดการกับการเปลี่ยนผ่านหรือในทางกลับกันชุมชนอาจเป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนผ่าน 3) เงื่อนไขด้านสังคม (Society) คือสถานะทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนผ่าน

รูปแบบของการตอบสนอง (Patterns of response) จากแผนภูมิแบ่งรูปแบบการตอบสนองออกเป็น 2 ชนิด คือ ตัวบ่งชี้เชิงกระบวนการ (Process indicators) ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่นำพาการเปลี่ยนผ่านให้ประสบผลสำเร็จประกอบไปด้วย ความรู้สึกเชื่อมโยง การมีปฏิสัมพันธ์ สถานที่ และ

อยู่กับปัจจุบัน และตัวบ่งชี้ของผลลัพธ์ (Outcome indicators) ซึ่งเป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยในการตรวจสอบกระบวนการเปลี่ยนผ่าน ประกอบไปด้วยทักษะการในการตอบสนอง จัดการต่อกระบวนการเปลี่ยนผ่านได้ไปจนถึงการหลอมรวมเป็นอัตลักษณ์ใหม่

Schumacher และคณะ (1999) ได้เสนอการก้าวข้ามการเปลี่ยนผ่านที่ดีไว้ ดังนี้

- 1) การหาคำจำกัดความและให้ความหมายใหม่ (Redefining Meanings) ในขั้นตอนนี้หมายถึงการค้นหาเป้าหมายใหม่หากมีการเปลี่ยนผ่านซึ่งอาจต้องใช้เวลา
- 2) การจัดการกับความคาดหวัง (Modifying Expectation) ค้นหาความคาดหวังใหม่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน
- 3) การปรับเปลี่ยนโครงสร้างชีวิตประจำวัน (Restructuring Life Routine) ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่ หากสามารถจัดการได้จะทำให้รู้สึกพึงพอใจ
- 4) การพัฒนาความรู้และทักษะ (Developing New Knowledge and Skills) จะช่วยให้มีเครื่องมือในการดำเนินชีวิตในสถานการณ์ใหม่ ไม่ควรยึดติดกับชุดความรู้ความจริงที่มีอยู่เดิม
- 5) การรักษาสิ่งที่เคยมีอยู่ให้ดำเนินต่อเนื่อง (Maintaining Continuity) การเปลี่ยนผ่านไม่ได้หมายความว่าทุกอย่างในชีวิตจะเปลี่ยนแปลงไปแม้ว่าการเปลี่ยนผ่านจะทำให้รู้สึกยุ่งยากและการรักษาสิ่งที่มีอยู่ให้คงไว้ก็มีความจำเป็นเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นต้น
- 6) การสร้างโอกาสใหม่ (Creating New Choices) คือการสร้างทางเลือกใหม่ที่เป็นไปได้ไม่ยึดติดกับสิ่งเดิมมากเกินไป และ
- 7) การค้นหาโอกาสเพื่อพัฒนาตนเอง (Finding Opportunities for Growth) ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ใหม่ ความสามารถใหม่ เพื่อพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านพบว่ามีการขยายขอบเขตของการศึกษาออกไปบ้างจากดั้งเดิมที่ศึกษาด้านพยาบาลศาสตร์ โดยงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ที่มุ่งเน้นอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของบุคคล โดยศึกษาจากประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านของผู้ให้ข้อมูล ประโยชน์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้รู้เท่าทันและเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนผ่าน ยกตัวอย่างการนำทฤษฎีมาเป็นกรอบในการศึกษา เช่น การศึกษาการเปลี่ยนผ่านที่เกิดจากโรคภัยไข้เจ็บและสุขภาพอย่างการศึกษาประสบการณ์ของพยาบาลที่ติดเชื้อโควิด (Aydin & Bulut, 2022) หรือการเปลี่ยนผ่านต่อคุณภาพชีวิตของสตรีวัยหมดประจำเดือน (Eyimaya & Tezel, 2021) นอกจากนี้มีผู้ที่นำทฤษฎีมาใช้ศึกษาการเปลี่ยนผ่านบทบาทในชีวิตอย่างการเปลี่ยนผ่านบทบาทในชีวิตของพ่อแม่วัยรุ่น (อัจฉราวดี ศรียะศักดิ์ และคณะ, 2563) หรือการศึกษาของ วพิชญา หุยากรณ์ (2562) ที่ศึกษาการเปลี่ยนผ่านบทบาทการเกษียณอายุของอาจารย์มหาวิทยาลัย ไม่เพียงเท่านั้นมีนักศึกษานำทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านไปศึกษาประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านด้านการศึกษา ในการเดินทางไปศึกษาต่อในต่างประเทศของนักศึกษาพยาบาล (Vardaman & Mastel-Smith, 2016)

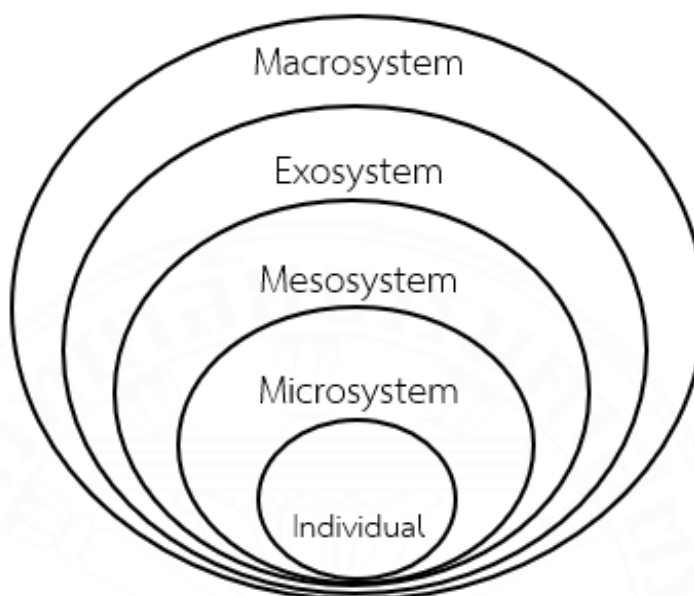
จากข้างต้นทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านช่วยในการทำความเข้าใจการเปลี่ยนผ่านที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนผ่านรูปแบบใดก็ตาม นอกจากนี้การสร้างความสำเร็จนำไปสู่การเตรียมความพร้อมหรือส่งเสริมเพื่อให้กระบวนการเปลี่ยนผ่านนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นสำหรับการปรับตัวของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากโรงเรียนสอนคนหูหนวกสู่มหาวิทยาลัยเป็นการศึกษาการเปลี่ยนผ่านจากโรงเรียนเฉพาะความพิการที่จัดการศึกษาให้เฝ้าต่อผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมาสู่สภาพแวดล้อมใหม่ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจนำทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านมาใช้อธิบายการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

2.3 ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological Systems Theory)

จุดเริ่มต้นของทฤษฎีนิเวศวิทยาเกิดจากนักจิตวิทยาชื่อว่า Urie Bronfenbrenner จากการที่ไม่เห็นด้วยกับการศึกษาก่อนหน้านี้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกับเด็กในสภาพแวดล้อมที่ถูกจัดขึ้นในพื้นที่ทดลองและยืนยันว่าผลจากพื้นที่ทดลองที่ทำการศึกษานั้นไม่ใช่ลักษณะของสภาพแวดล้อมที่เด็ก ๆ เจริญเติบโตที่แท้จริง Urie Bronfenbrenner มองว่าเด็กที่กำลังพัฒนามีหลายด้านที่มีปฏิสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อเด็ก จึงได้เสนอทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological Systems Theory) โดยหลักการของทฤษฎีได้มองข้ามการพัฒนาส่วนบุคคลแต่มุ่งเน้นถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในวงกว้างและบริบทของการพัฒนา (Bronfenbrenner, 1979) นอกจากนี้ยังเสนอว่าสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็กมีความทับซ้อนกัน โดยสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงที่สุดไปจนถึงไกลที่สุดทั้ง 5 ระบบของทฤษฎีนิเวศวิทยา ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2

ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological Systems Theory)

หมายเหตุ. ดัดแปลงจากทฤษฎีนิเวศวิทยาโดย Urie Bronfenbrenner จาก Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments by Nature and Design*. Harvard University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv26071r6>

จากภาพสามารถอธิบายได้ดังนี้ 1) ระบบย่อย (Microsystem) เป็นสภาพแวดล้อมที่สัมผัสโดยตรงกับเด็กอย่างใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ พ่อ น้อง ครู เพื่อน เป็นต้น ในความสัมพันธ์ระบบนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ทิศทาง คือเด็กสามารถได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมนี้และในทางกลับกันบุคคลในสภาพแวดล้อมอาจได้รับอิทธิพลจากเด็กได้เช่นกัน ปฏิสัมพันธ์ในระดับนี้เป็นความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตัวเด็กที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก นอกจากนี้ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นแปรผันตรงกับพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับเด็ก 2) ระบบกลาง (Mesosystem) เป็นสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในระบบ Microsystem ที่ส่งผลกับเด็ก เช่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครูของเด็กหรือระหว่างเพื่อนในโรงเรียนและพี่น้อง เป็นต้น โดยที่ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีอิทธิพลกับพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับเด็กเช่นกัน 3) ระบบนอก (Exosystem) เป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่ได้มีผลกระทบโดยตรงหรือมีโอกาสที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมนี้สร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ทำให้เด็กได้รับผลกระทบแม้ว่าไม่ได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการมีปฏิสัมพันธ์นั้นก็ตาม 4) ระบบใหญ่ (Macrosystem) เป็นสภาพแวดล้อมที่ขยายขอบเขตออกมาจาก Exosystem เนื่องจากสภาพแวดล้อมนี้ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กโดยตรง เช่น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

ชาติพันธุ์ ถิ่นที่อยู่อาศัย อุดมการณ์ของวัฒนธรรม บรรทัดฐานทางสังคม เป็นต้น แม้ว่าเด็กไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับระบบนี้โดยตรงแต่อย่างไรก็ตามยังคงได้รับผลกระทบจากการเจริญเติบโตภายใต้สิ่งแวดล้อมนี้ และ 5) Chronosystem ระบบนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิต ทั้งเหตุการณ์สำคัญหรือการเปลี่ยนผ่านของชีวิตทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ในระบบนี้ใช้สำหรับอธิบายเหตุการณ์ที่มีระยะเวลาเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลง นอกเหนือจากนี้ยังมีปัจจัยเรื่องเวลา (Time) หรือ ระบบเวลา (Chronosystem) ที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา (Bronfenbrenner, 1979; Bronfenbrenner & Morris, 2006; Guy-Evans, 2020)

ทฤษฎีนิเวศวิทยานี้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในหลายบริบท หลัก ๆ เพื่อใช้อธิบายสภาพแวดล้อมรอบตัวบุคคล อะไรที่ส่งผลกระทบและส่งผลกระทบอย่างไร ยกตัวอย่างการศึกษาที่นำทฤษฎีนิเวศวิทยาเป็นกรอบในการศึกษาปัจจัยจากสภาพแวดล้อมอะไรที่ส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือสร้างผลกระทบการดำเนินชีวิต เช่น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาของบุคคลหูหนวกตาบอด (รุ่งทิวา ไชยชมภู และคณะ, 2565) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดปทุมธานี (รัตน มาฆะสวัสดิ์, 2564) และการศึกษาคุณลักษณะเชิงลึกและปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนออกนอกระบบการศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดตาก (พัชรภา ตันติชูเวช, 2561) เป็นต้น นอกจากนี้งานวิจัยบางงานได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการเสริมสร้าง เตรียมความพร้อมก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือเผชิญกับเหตุการณ์สำคัญในชีวิต (สิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู, 2563; Fearnley, 2020) และด้วยทฤษฎีนี้จะช่วยให้ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์ของนักศึกษารวมไปถึงการใช้ทฤษฎีจะช่วยให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อค้นพบได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.4 การปรับตัว (Adjustment)

การปรับตัวเป็นภาวะที่มนุษย์ต้องเผชิญเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นกระบวนการที่มนุษย์พยายามปรับสภาพปัญหาที่กำลังเผชิญ ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย อารมณ์ ความต้องการ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสภาวะนั้นได้อย่างสบายใจและมีความสุข (ภาวศุทธิ อุ่นใจ, 2566; กมลรัตน์ หล้าสูงค์, 2524) โดยการปรับตัวช่วยให้เกิดการเรียนรู้และตระหนักในตนเองรวมถึงเข้าใจพฤติกรรมของผู้อื่นและเข้าใจสภาพแวดล้อม นำไปสู่การปรับพฤติกรรมที่เหมาะสมในการตอบโต้สถานการณ์นั้น (นพมาศ อีร์เวคิน, 2551) การปรับตัวแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือการปรับตัวที่ดีหรือการปรับตัวที่สมบูรณ์ (Integrative Adjustment) และ การปรับตัวที่ไม่สมบูรณ์

(Non- Integrative Adjustment) มีรายละเอียดดังนี้ 1) การปรับตัวที่สมบูรณ์ (Integrative Adjustment) คือการแสดงออกทางพฤติกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งแวดล้อมอย่างราบรื่น สามารถควบคุมสภาวะทางอารมณ์ได้อยู่ในระดับปกติตามวุฒิภาวะจนนำไปสู่ความมั่นคง สามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบสังคมได้ และที่สำคัญมีทักษะในการปรับเปลี่ยนตนเองได้ตามความเหมาะสม เมื่อเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เป็นเหตุให้เกิดความยากลำบาก (Gowlow, 1968) นอกจากนี้ยังมี นักวิชาการเสนอว่าปัจจัยของการปรับตัวได้ดีเกิดจากการรับรู้และเข้าใจสถานการณ์อย่างถูกต้องตรงกับความเป็นจริงซึ่งนำไปสู่การแก้ไขที่ตรงจุด มีประสบการณ์ในการเผชิญกับปัญหาและเลือกวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมมากพอ (นิภา นิธยาน, 2530) และ 2) การปรับตัวที่ไม่สมบูรณ์ (Non-Integrative Adjustment) หมายถึงภาวะที่บุคคลไม่สามารถคลี่คลายปัญหานั้น ๆ ได้ ซึ่ง ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2544) ได้อธิบายปัญหาของการปรับตัวไว้ ดังนี้

1. ความคับข้องใจ (Frustration) เกิดจากความต้องการ ความปรารถนากำลังถูกขัดขวาง ส่งผลให้ไม่สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามที่ตนเองต้องการ เกิดเป็นความรู้สึก ไม่พอใจ กลุ่มใจ กระวนกระวาย โดยมีสาเหตุหลัก 2 ประการ ได้แก่

(1) สาเหตุส่วนบุคคล หมายถึง สภาพของบุคคลทั้งร่างกายและจิตใจ ที่ขัดขวางความต้องการหรือไม่สามารถกระทำบางอย่างได้ สำหรับผู้ที่มีความพร้อมทางด้านร่างกาย จะมีศักยภาพในการปรับตัวมากกว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งความบกพร่องทางร่างกายอาจไปกีดกันความคาดหวัง เช่น ความอ่อนแอ สติปัญญาต่ำ ขาดทักษะ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามเหตุผลทางกายภาพของร่างกายไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่ส่งผลให้เกิดความคับข้องใจ แต่ยังรวมไปถึงสภาพจิตใจ แม้ว่าบุคคลจะมีความพร้อมทางด้านร่างกายเพียงใดแต่หากความต้องการยังถูกขัดขวางและไม่สามารถจัดออกไปได้ย่อมเป็นเหตุของความคับข้องใจเช่นกัน

(2) สาเหตุของสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่รายล้อมรอบตัวบุคคล อาจหมายถึงทางกายภาพ เช่น สถานที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน เป็นต้น หรือ สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม เช่น สภาวะเศรษฐกิจในสังคม สถานะทางการเงิน เป็นต้น ซึ่งสาเหตุนี้สามารถแบ่งได้เป็นความคับข้องใจเกิดมาจากความขาดแคลน คือการขาดสิ่งใดก็ตามที่บุคคลให้ความหมายว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิต ไม่เพียงเฉพาะสิ่งของที่จับต้องได้เท่านั้นแต่ยังรวมถึง ความสัมพันธ์ ความอบอุ่น สถานะ เป็นต้น ต่อมาคือความคับข้องใจอันเนื่องมาจากความสูญเสีย คือการสูญเสียของที่รัก บุคคลที่รัก และสุดท้ายคือความคับข้องใจอันเกิดจากความพ่ายแพ้และรู้สึกว่าตนเองไร้ความหมาย คือความไม่สมหวัง การที่รู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า

2. ความขัดแย้งในใจ (Conflicts) คือสภาวะการณ์ที่ทำให้เกิดความอึดอัด ลำบากใจ ที่บุคคลต้องตัดสินใจเลือก มีความกังวลว่าการตัดสินใจจะผิดพลาดจึงเกิดความลังเล แบ่งออกเป็น 3

รูปแบบ ได้แก่ ความขัดแย้งที่เกิดจากการต้องเลือกละหว่างสิ่งที่พึงประสงค์และผลของการเลือกจะเป็นบวกทั้งคู่ ความขัดแย้งที่เกิดจากการต้องเลือกละหว่างสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ส่วนใหญ่จะแก้ด้วยการไม่เลือกทั้งคู่ และสุดท้ายเป็นความขัดแย้งที่ก้ำกึ่งระหว่างสิ่งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ซึ่งสาเหตุหลักของความขัดแย้งภายในใจเกิดจากความต้องการของตนเองและความต้องการของบุคคลรอบข้างนั้นต่างกัน

3. ความวิตกกังวล (Anxiety) คือความกลัวในรูปแบบหนึ่งซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่สบายใจเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ยังมาไม่ถึงหรือสถานการณ์ที่ผ่านพ้นไปแล้ว

4. ความเครียด (Stress) คือสภาวะที่ไม่ได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกายและจิตใจ เครียดมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความคาดหวังของแต่ละบุคคล โดยทั่วไปแล้วมนุษย์มีความเครียดเป็นเรื่องปกติเพราะต้องดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด

สำหรับบุคคลที่เผชิญสถานการณ์ในการปรับตัวร่างกายจะมีกลไกในการปรับตัวเพื่อลดความคับข้องใจ ไม่สบายใจดังกล่าว ได้แก่ ปฏิกริยาทางร่างกายเพื่อปรับตัว เกิดขึ้นเมื่อบุคคลกำลังเผชิญกับความเครียดส่งผลให้ร่างกายเกิดปฏิกริยาเพื่อปรับตัวโดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1) ขั้นอาการบอกเหตุ เป็นภาวะที่ร่างกายเกิดความเครียดโดยเกิดจากระบบประสาทและต่อมไร้ท่อ ซึ่งในขั้นนี้เมื่อร่างกายรับรู้ถึงความเครียดในระดับที่ไม่สามารถทนได้ร่างกายจะพยายามปรับสมดุลกลับมา 2) ขั้นต่อต้าน เป็นขั้นของการคงสภาพร่างกายให้สมดุลแม้ว่าจะเผชิญกับความเครียด 3) ขั้นหยุดการทำงาน คือขั้นที่ร่างกายไม่สามารถปรับให้อยู่ในสภาวะสมดุลหรือทนต่อความเครียดได้ ส่งผลกระทบกับส่วนอื่นของร่างกาย นอกจากนี้ยังใช้วิธีการเผชิญปัญหาหรือโต้ตอบปัญหา โดยการร้องไห้ การพูด การหัวเราะ เพื่อเป็นการระบายความเครียดและความวิตกกังวล นอกเหนือจากนี้แล้วบุคคลยังแสวงหาบางสิ่งบางอย่างเพื่อช่วยในการปรับตัว เช่น การแสวงหาความช่วยเหลือ การแสวงหาการพักผ่อน เป็นต้น

ในการเผชิญสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการปรับตัวสามารถเกิดได้กับทุกคน โดยเฉพาะกับการวิจัยนี้ที่มุ่งเน้นศึกษาถึงประสบการณ์ในการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การปรับตัวเมื่อเข้าสู่มหาวิทยาลัยสามารถเกิดได้ในกลุ่มนักศึกษาทุกคนแต่การปรับตัวจะเกิดขึ้นในระดับใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือสถานการณ์ที่เผชิญ โดย Wang and Hock (2023) ได้ศึกษาสถานการณ์ที่ส่งผลให้นักศึกษาที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ เมื่อเข้ามาเรียนและใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยร่วมกับนักศึกษาทั่วไป พบว่าสภาพแวดล้อม การจัดการศึกษา การสื่อสารระหว่างบุคคล และการสอนมีความแตกต่างกัน สำหรับการปรับตัวของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการทบทวนงานวิจัยก่อนหน้านี้ยังพบว่าการศึกษาการปรับตัวขณะเปลี่ยนผ่านทางการศึกษาของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทยมีอยู่อย่างจำกัด อย่างไรก็ตามในสภาพแวดล้อมและกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกันได้มีผู้ที่ทำการศึกษาการปรับตัวทางการศึกษาไว้อย่างหลากหลาย

ยกตัวอย่างการศึกษาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง โดยปรารณา หลีกภัย (2565) พบว่านักศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องปรับตัวมากกว่านักศึกษาระดับชั้นปีอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากชั้นปีที่ 1 เพิ่งเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ที่การเรียน กิจกรรม และสภาพแวดล้อมแตกต่างจากโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศากุล ช่างไม้ และคณะ (2565) ที่พบว่าเหตุผลหลักที่ทำให้มนุษย์เผชิญกับการปรับตัวเกิดจากการเผชิญกับสิ่งใหม่ จากการศึกษาในช่วงต้นอาจกล่าวได้ว่าผู้ที่เปลี่ยนผ่านทางการศึกษามีความเป็นไปได้ที่จะเกิดกระบวนการปรับตัวซึ่งรวมไปถึงนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามไม่ใช่ทุกคนที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการปรับตัวส่วนใหญ่เกิดจากเหตุผลภายใน เช่น ความรู้สึกที่ตัวเองแตกต่างจากผู้อื่น ความไม่พอใจต่อสิ่งรอบตัว ความไม่เข้าใจ ความรู้สึกขาดที่พึ่งพิง เป็นต้น (จิรพรรณ พูลเอี่ยม และคณะ, 2563; นิรมล สุวรรณโคตร และคณะ, 2556) นอกจากนี้ปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการปรับตัวโดยเฉพาะนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจเกิดจากระบบต้นทางกับปลายทางไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือแม้ว่าโรงเรียนมีระบบการเตรียมความพร้อมด้านการเปลี่ยนผ่านที่ดีอย่างไรแต่หากมหาวิทยาลัยไม่ได้มีระบบรองรับสำหรับการจัดการศึกษานักศึกษากลุ่มดังกล่าว เช่น อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการช่วยเหลือ เป็นต้น อาจส่งผลให้นักศึกษาไม่ถูกพัฒนาอย่างเหมาะสม (ทรงกลด จารุนนทรากุล และคณะ, 2565; ศิริธัญย์ ชัยธรรมาวัฒน์ และคณะ, 2566) ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากโรงเรียนสอนคนหูหนวกสู่มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษามี 2 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่าน (Transitions: a middle – range theory) โดย Meleis และคณะ (2000) ที่อธิบายถึงกระบวนการเปลี่ยนผ่านของมนุษย์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนผ่านบทบาท และสภาพแวดล้อม ในที่นี้คือการเปลี่ยนผ่านทางการศึกษาของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากโรงเรียนสู่มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีนี้สร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เพื่อค้นหาประสบการณ์ของนักศึกษาและนำไปสู่ข้อค้นพบในการปรับตัวของนักศึกษา นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological systems theory) โดย Bronfenbrenner (1979) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เพื่อวิเคราะห์นิเวศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และปรับตัวของนักศึกษา

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษา “การปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากโรงเรียนสอนคนหูหนวกสู่มหาวิทยาลัย” ผู้วิจัยสนใจศึกษาประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านจากโรงเรียนเฉพาะความพิการสู่การเรียนในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพราะผู้วิจัยเชื่อว่าประสบการณ์และการให้ความหมายต่อของมนุษย์ถือเป็นสิ่งเฉพาะสำหรับบุคคล (Subjective truth) ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งเน้นการอธิบายแก่นประสบการณ์เชิงลึก ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นระเบียบวิธีหลักในการศึกษา มีรายละเอียดของวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1 ผู้ให้ข้อมูล

3.1.1 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive selection) เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และมีประสบการณ์การปรับตัว และประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านการเรียนสู่ระดับมหาวิทยาลัยและเจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการที่มีประสบการณ์ในการดูแลสนับสนุนนักศึกษา โดยมีเกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 4 คน

1. มีสถานะเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐหรือเอกชน
2. กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป เนื่องจากมีประสบการณ์เพียงพอที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยได้

3. สูญเสียการได้ยินในระดับ 90 เดซิเบลขึ้นไป (หูหนวก)

4. จบการศึกษาในระดับมัธยมปลายจากโรงเรียนเฉพาะความพิการ

5. มีทักษะการใช้ภาษามือในการสื่อสารได้ดี

6. ยินยอมให้ข้อมูลโดยสมัครใจ

กลุ่มที่ 2 เจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ จำนวน 4 คน

1. เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่ด้านการช่วยเหลือดูแลนักศึกษาพิการหรือบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ

2. มีความรู้ความเข้าใจในงานและนโยบายการช่วยเหลือดูแลนักศึกษาพิการหรือ
บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการของมหาวิทยาลัยที่สังกัด

3. เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาเดียวกับผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มที่ 1

4. ยินยอมให้ข้อมูลโดยสมัครใจและมีเวลาสำหรับให้ข้อมูลเพียงพอ

3.1.2 วิธีการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูล

สำหรับการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลผู้วิจัยใช้การติดต่อผ่านหน่วยงานของมหาวิทยาลัย
โดยส่งเอกสารขออนุญาตอย่างเป็นทางการ เพื่อคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ส่งกลับ
มายังผู้วิจัยและเนื่องด้วยผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ล่ามภาษามือจึงมีโอกาสรู้จักกับผู้ให้ข้อมูล บางคน ดังนั้น
เพื่อเป็นให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมในการวิจัย ผู้วิจัยจึงทำหนังสือขออนุญาตอย่างเป็นทางการและ
ก่อนที่จะเก็บข้อมูลได้ดำเนินการขอความยินยอม (Consent) ในการเก็บข้อมูล โดยปฏิบัติในแนวทาง
เดียวกันทั้งหมด

ในฐานะผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้มีอิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมโดยให้
เวลาในการศึกษาเอกสารขอความยินยอมและหากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมสามารถติดต่อกับ
ผู้วิจัยเพื่ออธิบายได้ และในฐานะผู้วิจัยโดยเฉพาะการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลบางคนที่รู้จักใกล้ชิด ผู้วิจัย
ตระหนักในการวางตัวต่อผู้ให้ข้อมูลโดยแยกบทบาทความสัมพันธ์ส่วนตัวและบทบาทผู้วิจัย กล่าวคือ
ไม่ใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวเพื่อกดดันหรือบังคับผู้ให้ข้อมูลและการสื่อสารที่เกิดขึ้นอยู่ในขอบเขตของ
บริบทงานวิจัยเท่านั้น

3.1.3 ข้อจำกัดทางภาษาของผู้ให้ข้อมูลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากโรงเรียน
สอนคนหูหนวกสู่มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะจำเพาะอย่างนักศึกษาที่มีความ
บกพร่องทางการได้ยินที่ใช้ภาษามือไทยเป็นภาษาในการสื่อสารเป็นหลัก โดยมีกระบวนการเก็บ
ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ด้วยการถามผ่านล่ามภาษามือและตอบคำถามด้วยภาษามือ เนื่องด้วยผู้ให้
ข้อมูลไม่สามารถสื่อสารด้วยการพูดกับผู้วิจัยได้ ซึ่งเกิดจากการสูญเสียการได้ยินในระดับรุนแรง (การ
ได้ยินเสียงที่มีระดับเสียง มากกว่า 90 เดซิเบล) ส่งผลให้พัฒนาการทางภาษาโดยเฉพาะการพูดล่าช้า
หรือไม่สามารถออกเสียงเป็นคำได้ อันเกิดจากไม่ได้ยินเสียงต้นแบบและเสียงตนเอง อีกทั้งยังส่งผลต่อ
พัฒนาการทางภาษาไทย (พูนพิศ อมาตยกุล และคณะ, 2555) ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีทางการแพทย์
ที่ช่วยให้เด็กที่เกิดมามีความบกพร่องทางการได้ยินให้กลับมาได้ยินคือ การผ่าตัดใส่ประสาทหูเทียมซึ่ง
มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง อีกทั้งภายหลังการผ่าตัดจำเป็นต้องเข้าโปรแกรมฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ปกครองจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการสอนพูดอีกด้วย (มลิวัลย์ ธรรมแสง และชนิดา มิตรานันท์ ,2561;

ภาวศุทธิ อุ่นใจ, 2566) แต่สำหรับเด็กที่ไม่ได้เข้ารับการผ่าตัดสามารถเรียนรู้ที่จะสื่อสารด้วยภาษามือ แทนการสื่อสารด้วยการพูด

สำหรับระบบการสื่อสารด้วยมือของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทย ได้แก่ ภาษาท่าทาง ภาษามือครอบครัว ภาษามือตามไวยากรณ์ภาษาไทยหรือเรียกว่าภาษามือภาษาไทย และภาษามือไทย ซึ่งพบว่าโครงสร้างไวยากรณ์ในภาษาไทยกับภาษามือไทยต่างกัน ยกตัวอย่างประโยคในภาษาไทย “ลิงกินกล้วย” โครงสร้างประโยคคือ ประธาน+กริยา+กรรม แต่สำหรับภาษามือไทยมีโครงสร้างคือ กรรม+ประธาน +กริยา หรือก็คือ กล้วย+ลิง+กิน (ราชบุรุษ บัญญา, 2551) ด้วยหลักภาษาที่ต่างกั้กันดั่งนั้นการเชื่อมจากภาษามือสู่ภาษาไทยจึงเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนนอกจากหลักภาษาที่มีความแตกต่างกัน อีกทั้งยังพบว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและบุคลากรในโรงเรียนที่สื่อสารด้วยภาษามือส่งผลให้พัฒนาทางภาษามือรวดเร็วกว่าภาษาไทย (ศศิวิมล คงสุวรรณ และ เบญจมาภรณ์ ฤไชย, 2563) นอกจากนี้ เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลโดยให้ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดเป็นภาษามือเนื่องจากการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดเรื่องราวผ่านภาษาที่ถนัด เพราะการรู้คำศัพท์และการแสดงออกทางภาษาไทยของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีระดับต่ำกว่าผู้ที่มีการได้ยินเมื่อเทียบกับช่วงอายุเดียวกันโดยเฉพาะ การทำความเข้าใจคำศัพท์ที่เป็นนามธรรม (ธนัชฐา พักตรานนท์, 2562) แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีสติปัญญาต่ำกว่าผู้ที่มีการได้ยินตามที่ ผดุง อารยะวิญญู (2542, 76-77) อธิบายว่า ความสามารถทางสติปัญญาของคนกลุ่มนี้มีหลากหลายเช่นเดียวกับคนที่มีการได้ยิน ดังนั้น การสื่อสารด้วยภาษาที่มีข้อจำกัดส่งผลให้การถ่ายทอดข้อมูลที่แสดงถึงสติปัญญาไม่ได้เป็นอย่างที่ ตั้งใจ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยภาษาที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถถ่ายทอดอย่างมี ข้อจำกัดน้อยที่สุดโดยเฉพาะกับการศึกษาประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพที่ต้อง อาศัยข้อมูลที่มากเพียงพอเพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุปต่อไป

ตารางที่ 3.1

รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัย กลุ่มที่ 1 นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (ผู้ให้ข้อมูลหลัก)

นามแฝง	อายุ	เพศ	สายที่เรียน
อาร์ท	22	ชาย	ครู
ต้นหลิว	22	หญิง	ครู
โชค	22	ชาย	ศิลปะ
ไบเตย	24	หญิง	ศิลปะ

ตารางที่ 3.2

รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัย กลุ่มที่ 2 เจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ (ผู้ให้ข้อมูลรอง)

นามแฝง	อายุ	เพศ	ระยะเวลาในการทำงาน
จักร	45	ชาย	9
ออย	34	หญิง	11
ลินดา	43	หญิง	13
หวาน	31	หญิง	9

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ทำการเก็บข้อมูลภายหลังได้รับอนุมัติจริยธรรมวิจัยในคน จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รหัสโครงการ SSTU-EC 136/2566 ซึ่งเป็นหลักค้ำประกันให้ผู้วิจัยตระหนักในความปลอดภัย ปกป้องสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ให้ข้อมูล ไม่นำไปสู่ผลกระทบทางร่างกาย จิตใจ รวมถึงสถานะภาพ โดยข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจะถูกใส่รหัสขณะวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนเผยแพร่ นอกจากนี้การปฏิบัติตามจริยธรรมช่วยให้การวิจัยมีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และยอมรับได้ในระดับสากล

ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ด้วยแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่พัฒนามาจาก ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่าน (Transitions: a middle – range theory) โดย Meleis และคณะ (2000) ซึ่งมีตัวอย่างคำถาม ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

“ช่วยเล่าให้ฟังได้ไหมว่าตอนที่เริ่มเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย เป็นอย่างไร”

“เรารู้สึกอย่างไรที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย มีปัญหา อุปสรรค หรือไม่อย่างไร”

“ช่วยเล่าข้อดีหรือประสบการณ์ดีๆ ในมหาวิทยาลัยให้ฟังได้ไหม”

“ช่วยเล่าให้ฟังได้ไหมว่าจากที่เริ่มเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยอะไรที่ช่วยในการเรียน และส่งเสริมการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย”

ผู้ให้ข้อมูลรอง

“นโยบายด้านการสนับสนุนนักศึกษาพิการของมหาวิทยาลัยมีอะไรบ้าง”

“ลักษณะการให้บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการเป็นอย่างไร”

“พบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง”

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างมีประโยชน์ในการเก็บข้อมูลเนื่องจากมีขอบเขตคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา และมีความยืดหยุ่นพอที่ทำให้เกิดคำถามเพิ่มเติมตามระหว่างการสัมภาษณ์ (Creswell & Creswell, 2018) อีกทั้งจะช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลหลายมิติ ทั้งความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ทศนคติ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ (Newcomer, Hatry & Wholey, 2015) โดยเป็นการซักถามพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลแบบส่วนตัวผ่านล่ามภาษามือ เริ่มจากผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ ตั้งคำถามแบบเจาะลึกและใช้คำสำคัญ (Keywords) ที่ได้จากการตอบคำถาม เพื่อให้ได้คำตอบอย่างละเอียดและลึกซึ้ง นอกจากนี้ในระหว่างการสัมภาษณ์อาจยืดหยุ่นโดยกำหนดคำถามหรือการใช้ถ้อยคำขึ้นใหม่โดยพิจารณาจากคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์

การศึกษานี้เน้นการเล่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก ดังนั้นข้อมูลที่ได้รับจะสะท้อนกลับไปยังอดีต ภูมิหลัง ของผู้ให้ข้อมูล ในฐานะผู้วิจัยต้องมีความรู้ความเข้าใจต่อเรื่องที่ศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อให้เข้าใจต่อสถานการณ์เรื่องเล่าที่เกิดขึ้น รวมถึงการนำข้อค้นพบที่ได้ไปวิเคราะห์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 จัดระเบียบข้อมูล

ในการจัดการข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบของการบันทึกวิดีโอถอดออกมาในรูปแบบตัวอักษร และเพื่อเป็นการรักษาความลับของข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1.1 การถอดข้อมูลจากการบันทึก

ผู้วิจัยใช้การถอดบทสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ ไม่มีการขัดเกลาทางภาษา หรือปรับเปลี่ยนถ้อยคำของผู้ให้ข้อมูลเนื่องด้วยข้อมูลดังกล่าวผ่านตัวกลางในการสื่อสารจากล่ามภาษามือมาแล้ว

3.3.1.2 การจัดเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยจัดเก็บข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลรายบุคคลด้วยวิธีการใช้นามแฝง โดยจัดเก็บอย่างเป็นระบบและแยกบัญชีรายชื่อไว้ต่างหากเพื่อเป็นการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล นอกจากนี้การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเรียกข้อมูลเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อการวิเคราะห์เพิ่มเติมได้สะดวก

3.3.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ก่อนที่ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการถอดบทสัมภาษณ์ไปทำการวิเคราะห์จะนำข้อมูลดังกล่าวส่งให้ผู้ให้ข้อมูลได้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาหรือใจความที่ต้องการถ่ายทอด โดยเฉพาะผู้ให้ข้อมูลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถเลือกที่จะอ่านด้วยตนเองหรือตรวจสอบจากการแปลของล่ามภาษามือ

3.3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic analysis) เพื่อค้นหาแก่นสาระสำคัญที่ปรากฏในบทสัมภาษณ์เพื่อหาประสบการณ์และการปรับตัวของนักศึกษาอีกทั้งยังเปิดโอกาสให้เกิดข้อค้นพบใหม่ ๆ ที่ปรากฏในบทสัมภาษณ์ซึ่งเป็นการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ 1 และการวิเคราะห์แบบนิรนัย (Deductive analysis) ผ่านกรอบทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological systems theory) เพื่อหาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาซึ่งเป็นการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ 2 โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.3.3.1 ให้รหัสข้อมูล (Coding)

จากข้อมูลดิบทั้งหมดผู้วิจัยทำการลดทอนข้อมูลโดยการให้รหัสที่มีความหมายจากการอ่านข้อมูลซ้ำ ๆ เพื่อทำความเข้าใจข้อมูลทั้งหมด

3.3.3.2 การหาแก่นสาระของข้อมูล (Thematizing)

จากรหัสที่แยกมาจากข้อมูลดิบผู้วิจัยดำเนินการจัดหมวดหมู่ของรหัสที่มีความสัมพันธ์กันให้อยู่ในกลุ่มประเด็นเดียวกัน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ซึ่งอยู่ในแก่นสาระสำคัญ ไปเปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี หรือจากการศึกษาก่อนหน้านี้ (Glaser & Strauss, 1967)

3.4 การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีความตั้งใจในการนำเสนอปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่เน้นทำความเข้าใจมนุษย์ โดยเชื่อว่าความจริงสามารถเลื่อนไหลได้จากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งต่างจากการศึกษาในกระบวนทัศน์ปฏิฐานนิยม (Positivism) ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้วิธีการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ การสะท้อนข้อมูลกลับไปยังผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากกระบวนการสัมภาษณ์จำเป็นจะต้องมีล่ามภาษามือเพื่อเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นขณะที่เก็บข้อมูลผู้วิจัยจะตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยการทวน

คำตอบเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลยืนยันคำตอบในเบื้องต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการถอดเทปกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ โดยที่ผู้วิจัยจะนำเฉพาะข้อมูลในส่วนของผู้ให้ข้อมูลคนนั้นตรวจสอบ (Creswell, 2007) จากนั้นภายหลังการตรวจสอบข้อมูล ในขั้นการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อใส่รหัส ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง และสุดท้ายเนื่องจากผู้วิจัยมีความใกล้ชิดและอยู่ในแวดวงการศึกษาของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินดังนั้นเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงอคติที่อาจเกิดขึ้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเขียนสะท้อนตนเอง (Reflection)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก 2) เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวกโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งได้แก่นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนนักศึกษา รวมจำนวน 8 คน จากข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอข้อค้นพบ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 4.1) ภูมิหลังของนักศึกษา เพื่อให้เข้าใจนักศึกษาแต่ละคนและอุปสรรคสำคัญ 4.2) ประสบการณ์การเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย เพื่อให้เห็นประสบการณ์ร่วมของนักศึกษาทั้ง 4 คน 4.3) ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปรับตัว และ 4.4) บริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในมหาวิทยาลัย

4.1 ภูมิหลังของนักศึกษา

นักศึกษาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมีจำนวน 4 คน ก่อนที่จะทำความเข้าใจประสบการณ์และการปรับตัวของนักศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลซึ่งเป็นภูมิหลังของนักศึกษาแต่ละคน ดังนี้

4.1.1 ภูมิหลังของโชค

ผู้วิจัยรู้จักกับโชคผ่านการแนะนำจากเพื่อนของผู้วิจัยที่ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ดูแลนักศึกษาพิการในคณะที่โชคกำลังศึกษาอยู่ โดยส่งเอกสารขออนุญาตอย่างเป็นทางการ เมื่อโชคตกลงเข้าร่วมในเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงติดต่อกับโชคเป็นการส่วนตัวผ่านช่องทาง Facebook ส่วนตัว เพื่อนัดหมายสัมภาษณ์และเนื่องจากผู้วิจัยกับโชคไม่เคยพบกันมาก่อนจำเป็นต้องใช้เวลาในการทำ ความรู้จักพอสมควร ในวันสัมภาษณ์ผู้วิจัยและล่ามภาษามือเดินทางไปพบกับโชค ณ ร้านกาแฟแห่งหนึ่งใกล้กับตึกเรียนของโชค ก่อนที่จะเริ่มเข้าคำถามสัมภาษณ์ผู้วิจัยชวนโชคพูดคุยเรื่องทั่วไปเพื่อทำความรู้จักกันมากขึ้นก่อนที่จะเริ่มสัมภาษณ์ โดยเรื่องเล่าของโชคแสดงให้เห็นความยากลำบากในการเรียนมหาวิทยาลัยในช่วงปีแรกและการพยายามในการปรับตัวโดยมีเพื่อนที่เรียนด้วยกันเป็นส่วนสำคัญในการปรับตัว

โชคเล่าให้ฟังว่าเขาจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนเฉพาะความพิการแห่งหนึ่งในภาคใต้ ตอนเกิดเขาเป็นเด็กที่มีการได้ยินจึงเข้าเรียนระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนทั่วไป จนกระทั่งอายุได้ 3 ปี การได้ยินของเขาค่อย ๆ ลดลงจนไม่ได้ยินอีกเลย ด้วยเหตุนี้ครอบครัวจึงตัดสินใจย้ายโรงเรียนให้โชคมาเรียนที่โรงเรียนเฉพาะความพิการแห่งหนึ่งทางภาคใต้ที่รับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในครอบครัวของโชคมี พ่อ แม่ น้องชายและตัวโชคเอง เนื่องจากเป็นคนเดียวในครอบครัวที่สูญเสียการได้ยิน ดังนั้นเวลาสื่อสารกันในครอบครัวจะใช้ท่าทางธรรมชาติในการสื่อสารเป็นหลัก โชคเล่าต่อว่าช่วงที่กำลังเรียนในโรงเรียนเขาไม่ค่อยได้กลับบ้านเนื่องจากบ้านกับโรงเรียนอยู่คนละจังหวัด กว่าจะได้กลับบ้านต้องรอปิดเทอมหรือช่วงที่พ่อแม่สะดวกมารับ อย่างไรก็ตามการที่อยู่ในโรงเรียนเป็นเวลานาน ๆ ไม่เป็นอุปสรรคต่อโชค เนื่องจากคนส่วนใหญ่ในโรงเรียนใช้ภาษามือคุยกันได้ การเรียนและการสอนมีการปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียน

ที่นี่เป็นโรงเรียนประจำ ที่มีเพื่อนที่เป็นคนหูหนวกที่พูดคุยกันด้วยภาษามือ ที่โรงเรียนมีครูคอยดูแล ครูที่โรงเรียนส่วนใหญ่ก็ใช้ภาษามือได้ครับ การเรียนก็ได้หนักมาก เวลาว่างกิจกรรมผมมักจะเข้าร่วมครับโดยเฉพาะการเป็นตัวแทนไปแข่งขันทางด้านศิลปะและกีฬา (โชค, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

อุปสรรคสำคัญของโชค คือการที่เป็นนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินคนเดียว ทำให้โชคต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการสื่อสารกับครู และเพื่อน เมื่อเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยโชคเล่าให้ฟังว่าเขาไม่สามารถสื่อสารทุกอย่างที่คิดหรือรู้สึกกับเพื่อนและอาจารย์ได้ การสื่อสารต้องอาศัยการสื่อสารผ่านล่ามภาษามือหรือการเขียนเท่านั้น

จะหันหน้าไปคุยกับใครก็ได้ครับเหมือนผมนั่งเรียนอยู่คนเดียว บางครั้งก็คุยกับพี่ล่ามหน้าห้องเรียน เห็นเพื่อนคนอื่นคุยกันผมก็อยากรู้ว่าพวกเขาคุยอะไรกัน เวลามีสปอร์ตจะถามเพื่อนก็คุยกันลำบากครับ (โชค, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

ปัจจุบันโชคยังคงเป็นนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพียงคนเดียวในชั้นปี ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เขาสามารถปรับตัวในรั้วมหาวิทยาลัยได้เมื่อเทียบกับชั้นปีที่ 1 ทั้งในด้านการเรียน การอยู่ร่วมในสังคม โดยมีเพื่อนที่เข้าใจและให้ความช่วยเหลือ ทำให้เขาไม่รู้สึกว่าตัวเองแตกต่างจากคนอื่น ในตอนนี้ปัญหาและอุปสรรคยังคงมีอยู่ แต่โชคสามารถปรับตัวรวมถึงเลือกวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้ผ่านไป

4.1.2 ภูมิหลังของอาร์ต

อาร์ตเป็นนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ผู้วิจัยมีโอกาสดูรู้จักตั้งแต่เข้ามาเรียนชั้นปีที่ 1 เนื่องจากผู้วิจัยเป็นมีหน้างานเป็นล่ามภาษามือให้กับนักศึกษาในหลักสูตรที่อาร์ตเรียน ในการชักชวนอาร์ตเข้าร่วมการวิจัยผู้วิจัยประเมินจากประสบการณ์ที่ได้รู้จักอาร์ตตั้งแต่ที่อาร์ตเข้ามาเรียนและเมื่อเห็นว่ามีคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลครบตามที่ตั้งไว้จึงชักชวนเข้าร่วม ถึงแม้จะรู้จักเป็นการส่วนตัวแต่ผู้วิจัยติดต่ออาร์ตผ่านเอกสารอย่างเป็นทางการ การนัดหมายสัมภาษณ์อาร์ตไม่ซับซ้อนเท่ากับผู้ที่ให้ข้อมูลคนอื่น ๆ เนื่องจากอาร์ตพักอยู่หอพักในมหาวิทยาลัยและสะดวกให้สัมภาษณ์ในช่วงเย็นทุกวัน ซึ่งตรงกับเวลาเลิกงานของผู้วิจัย ในวันสัมภาษณ์อาร์ตเลือกสถานที่ที่เป็นบริเวณหอพักเพราะไม่ต้องเดินทาง สำหรับเรื่องเล่าของอาร์ตแสดงให้เห็นความท้าทายในการเรียนในมหาวิทยาลัยและความพยายามปรับตัวในช่วงปีแรกโดยลดการพึ่งพาผู้อื่นให้มากที่สุด

อาร์ตเล่าให้ฟังว่าเขาเกือบจะไม่ได้เข้ามาเรียนที่นี่เพราะว่าพ่อแม่ไม่ยอมให้มาเรียนไกลบ้านเพราะเป็นห่วง ด้วยความที่เขาเป็นคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพียงคนเดียวในครอบครัว อาร์ตเล่าว่าเขาโชคดีที่ได้รับคามอบอุ่นจากครอบครัว พ่อ แม่ พี่ น้อง เข้าใจและพยายามสื่อสารกับเขา ตั้งแต่อนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อาร์ตเข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไปพร้อมกับเพื่อนที่มีการได้ยินจนกระทั่งมีเหตุให้ต้องย้ายไปโรงเรียนเฉพาะความพิการเพราะว่าเรียนไม่ทันเพื่อนสาเหตุมาจากที่เขาไม่ได้ยินเสียง อาร์ตเริ่มใช้การสื่อสารด้วยภาษามือภายหลังจากที่ย้ายโรงเรียนโดยระหว่างที่อาร์ตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ผู้คนใช้ภาษามือสื่อสารกับเขาได้ทำให้ไม่ได้รู้สึกแตกต่างเมื่ออยู่ในโรงเรียน ภายหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอาร์ตเลือกที่จะเข้ามาเรียนสาขานี้เพราะว่ามีแบบอย่างจากรุ่นพี่ที่เป็นผู้บกพร่องทางการได้ยินที่ประสบความสำเร็จกลับมาเป็นครูที่โรงเรียน หลังจากอธิบายให้เหตุผลจนพ่อแม่เข้าใจ เขาเริ่มต้นกระบวนการยื่นใบสมัคร สอบสัมภาษณ์ รายงานตัวด้วยตัวเองทั้งหมด รวมไปถึงดูแลค่าใช้จ่ายในช่วงเริ่มต้นโดยไม่รบกวนครอบครัว

ตอนที่ย้ายโรงเรียนใหม่ก็ต้องปรับตัวเยอะครับเพราะว่าเป็นโรงเรียนประจำและที่สำคัญที่นี่ใช้ภาษามือเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร สภาพแวดล้อมมีแต่คนหูหนวก ตอนแรก ๆ จะรู้สึกยากและสับสนครับ แต่พออยู่ไปเรื่อย ๆ ก็เริ่มชิน ผมได้เรียนรู้ภาษามือจากรุ่นพี่เพื่อน ครูที่โรงเรียน ด้วยสถานการณ์ที่บังคับให้ต้องใช้ภาษามือทุกวัน ทำให้ทักษะการสื่อสารด้วยภาษามือพัฒนาได้เร็วครับ (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

เมื่อเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยอาร์ตเล่าให้ฟังว่า เขาต้องเผชิญกับความท้าทายอีกทั้งยังต้องปรับตัวกับการเรียนในมหาวิทยาลัย นั่นก็คือความเข้าใจของบุคคลอื่นที่มีต่อนักศึกษาที่มี

ความบกพร่องทางการได้ยิน มหาวิทยาลัยที่อาร์ตเรียนมีบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการที่ครอบคลุม ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี แต่กับอาร์ตบางครั้งเขารู้สึกว่าตนเองนั้นถูกดูแล ถูกให้ความใส่ใจ ให้ความสนใจ จนบางครั้งเขารู้สึกว่าเป็นสิทธิพิเศษที่เขาไม่ต้องการ รวมถึงการคิดการตัดสินใจแทนในเรื่องที่เขาไม่ได้ขอความช่วยเหลือ

ยิ่งตอนกิจกรรมที่ต้องแบ่งกลุ่มรู้สึกว่าเขาเองแทบจะไม่ได้ทำอะไรเลย อยู่ดี ๆ ก็ทำได้ ผ่านไปได้ เหมือนกับว่าเรามานั่งเฉย ๆ เพื่อน ๆ ก็พาไปชี้ให้ทำนั่นทำนี่ซึ่งในความเป็นจริงเราไม่อยากจะให้พวกเขามองเราอย่างนั้น เราสามารถสื่อสารกันได้ ถ้าใช้ภาษามือไม่ได้ เราก็เขียนหรือพิมพ์คุยกันก็ได้หลาย ๆ เหตุการณ์ที่โดนคิดแทนโดยที่เรายังไม่ได้ขอเลย ด้วยซ้ำ (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

ปัจจุบันอาร์ตได้ใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยมาแล้ว 3 ปี เขาเล่าว่ามีความสุขกับการเรียนที่นี่เพราะมีเพื่อนเยอะ ได้โอกาสทำอะไรหลาย ๆ อย่างที่ไม่เคยทำ อย่างไรก็ตามเขาคงยังมีความกังวลต่อการเรียนในแต่ละวิชา เพราะต้องใช้ความพยายามอย่างมากเพราะมีผลกับการออกไปฝึกสอนที่จะถึงเร็ว ๆ นี้

4.1.3 ภูมิหลังของไบเตย

ไบเตยเป็นผู้ให้ข้อมูลที่มีความซับซ้อนในการติดต่อมากกว่าผู้ให้ข้อมูลคนอื่น ๆ เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้รู้จักหรือมีบุคคลที่สามารถติดต่อผู้ให้ข้อมูลที่ตรงกับคุณสมบัติ ผู้วิจัยได้รู้จักไบเตยผ่านการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ดูแลและสนับสนุนนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยที่ไบเตยกำลังศึกษา ซึ่งระหว่างที่ผู้วิจัยได้เลือกมหาวิทยาลัยที่คาดว่าจะมีผู้ให้ข้อมูลบังเอิญได้พบกับเจ้าหน้าที่คนดังกล่าวในงาน “เด็กพิการเรียนไหนดี” ซึ่งภายหลังได้ทำหนังสือขออนุญาตอย่างเป็นทางการผู้วิจัยจึงได้ข้อมูลการติดต่อไบเตยอย่างเป็นทางการ ก่อนวันนัดสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้มีการวิดีโอคอลคุยกับไบเตยเพื่อทำความรู้จักกันเบื้องต้นก่อนที่จะนัดวัน เวลาและสถานที่ โดยในวันสัมภาษณ์ผู้วิจัยเดินทางไปพบกับไบเตยพร้อมกับล่ามภาษามือที่ไบเตยคุ้นเคยเป็นอย่างดี เรื่องเล่าของไบเตยแสดงให้เห็นถึงความยากในการเรียนในสาขาวิชาที่ตนเองไม่ถนัดระหว่างที่ใช้เวลาในการปรับตัวไบเตยเผชิญกับความทุกข์ที่ต้องเรียนอย่างคนไม่รู้เรื่อง เธอจึงตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญเพื่อยุติความยากลำบากนั้น

ไบเตยเล่าให้ฟังว่าเธอเกิดในครอบครัวที่พ่อแม่เป็นคนที่มีการได้ยิน เธอมีน้องสาว 1 คนและน้องสาวของเธอบกพร่องทางการได้ยินเหมือนกับเธอ เธอสนิทกับน้องสาวมากเพราะว่าเธอสามารถพูดคุยอะไรก็ตามที่เธอต้องการด้วยภาษามือกับน้องสาวได้ พ่อแม่ส่งเธอกับน้องสาวเข้าเรียนที่โรงเรียนเฉพาะความพิการแห่งหนึ่งทางภาคเหนือ เธอไม่เคยมีโอกาสดูแลเรียนร่วมกันเพื่อนที่มีการ

ไดยินเพราะว่าตั้งแต่ที่จำความได้เธอเข้าโรงเรียนแห่งนี้ตั้งแต่ชั้นอนุบาล ทั้งยังเป็นโรงเรียนประจำอีกด้วยภายหลังที่ไบเตยจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเธอเข้ามหาวิทยาลัยแห่งนี้ด้วยคำบอกเล่าประสบการณ์ของรุ่นพี่ที่รู้จักและคิดว่าการจบในระดับปริญญาตรีจะทำให้เพิ่มโอกาสในชีวิตมากขึ้น โดยสาขาที่เธอสนใจและสอบเข้ามาเรียนคือบัญชี เธอคิดว่าเธอสามารถเรียนได้เพราะจากประสบการณ์ของรุ่นพี่ที่บอกว่า มหาวิทยาลัยมีล่ามภาษามือคอยแปล มีทุนการศึกษาให้ มีหอพักให้อยู่ฟรี เธอคิดว่าการเรียนในมหาวิทยาลัยคงเหมือนกับการเรียนในโรงเรียนในความคิดของเธอในตอนนั้น

รุ่นพี่กลับมาเล่าให้ฟังว่า มหาวิทยาลัยแห่งนี้รับนักศึกษาที่เป็นคนหูหนวก มีการสนับสนุนนักศึกษาพิการหลาย ๆ อย่าง ทั้งหอพักฟรี มีทุนการศึกษา มีล่ามภาษามือช่วยแปลในห้องเรียน ฉันคิดว่าการเรียนมหาวิทยาลัยก็เหมือนที่โรงเรียนไม่น่าจะมีปัญหาจะคิดว่าคงเรียนได้ (ไบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

เมื่อเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย ไบเตยเล่าให้ฟังว่า เธอต้องประสบกับปัญหาการเรียนในชั้นปีแรกอย่างมาก ถึงแม้ว่าในมหาวิทยาลัยมีบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการแต่ไบเตยรู้สึกว่เธอมีความกังวลเสมอเมื่อต้องมาเรียนในบางรายวิชาที่ตนเองไม่สามารถเรียนได้ เนื่องจากเธอไม่สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อันเนื่องมาจากประสบการณ์และความรู้เดิมนั้นไม่เพียงพอ แม้ว่าจะพยายามอย่างไรผลการเรียนที่ออกมาไม่น่าเป็นที่น่าพอใจ

ตอนที่ฉันสมัครเข้ามาเพราะว่าเป็นสาขาที่สนใจ แต่ว่าพอมาเรียนเข้าจริงมันไม่ได้เป็นอย่างที่คิดเอาไว้ คือฉันคิดว่าฉันสามารถเรียนได้เพราะว่ามีล่ามภาษามือคอยแปล ในความเป็นจริงคือฉันไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์สอนได้เลยขอเพียงให้หมดไปแต่ละวัน แต่หากวันไหนมีการบ้านยิ่งยากค่ะ ฉันไม่สามารถทำมันได้เองต้องให้พี่เลี้ยงกลุ่มและเพื่อนคอยช่วย ยิ่งตอนสอบฉันไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากใครได้ทำให้หลาย ๆ วิชาต้องสอบแก้ตัวใหม่ (ไบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

ปัจจุบันไบเตยกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ซึ่งภายหลังที่เธอผ่านปัญหาที่ยากที่สุด นั่นคือการย้ายสาขาที่เรียน พบว่าเธอสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการเรียนก่อนหน้านี้ในมหาวิทยาลัยและถึงแม้ว่าเธอจะเป็นเพียงนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกลุ่มเล็ก ๆ ในสาขาเธอกลับรู้สึกว่ไม่ได้ถูกแบ่งแยกแต่อย่างใด เธอยังเล่าอีกว่เธอมีความสุขกับการเรียนและการใช้

ชีวิตในมหาวิทยาลัยแห่งนี้แม้ว่าบางครั้งจะมีปัญหาระหว่างที่เรียนบ้างแต่ก็สามารถผ่านไปได้ดีจากการสนับสนุนช่วยเหลือจากหลาย ๆ คน

4.1.4 ภูมิหลังของต้นหลิว

ผู้วิจัยรู้จักกับต้นหลิวผ่านการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ในหน่วยบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยที่ต้นหลิวกำลังศึกษาอยู่ ภายหลังจากดำเนินการยื่นหนังสือขอเก็บข้อมูลทางผู้วิจัยได้รับช่องทางการติดต่อต้นหลิวจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งจากการติดต่อเป็นการส่วนตัวครั้งแรกผู้วิจัยได้ชวนต้นหลิวสนทนาเรื่องทั่วไปก่อนจะทราบว่าต้นหลิวเคยเป็นนักเรียนในโรงเรียนที่ผู้วิจัยกำลังเป็นนักศึกษาฝึกสอนในขณะนั้น หลังจากนั้นจึงเข้าสู่การอธิบายรายละเอียดงานวิจัยและนัดหมายวัน เวลา สถานที่สัมภาษณ์ หลังจากนั้นเมื่อถึงวันนัดหมายผู้วิจัยพร้อมล่ามภาษามือเดินทางไปพบกับต้นหลิวจากนั้นจึงเริ่มสัมภาษณ์ เรื่องเล่าของต้นหลิวแสดงให้เห็นความยากในการเรียนกับผู้ที่มีการได้ยินโดยเฉพาะในช่วงปีแรก ในการปรับตัวหลิวมีเพื่อนที่เป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ต้นหลิวผ่านช่วงเวลานั้นมาได้

ต้นหลิวเล่าให้ฟังว่าเธอเกิดมาในครอบครัวของคนที่มีการได้ยินทั้งหมด เดิมทีต้นหลิวไม่ได้สูญเสียการได้ยินทั้งหมด พ่อแม่พาเธอเข้ารับการตรวจวัดการได้ยินและใส่เครื่องช่วยฟังตั้งแต่นั้นมา ทำให้การสื่อสารในครอบครัวของเธอในระยะแรกเป็นการสื่อสารด้วยการพูดประกอบกับการใช้ท่าทางธรรมชาติสื่อสารกันเองในครอบครัว เธอเริ่มเข้าเรียนในโรงเรียนของเด็กที่มีการได้ยินตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากนั้นเธอต้องย้ายโรงเรียนเนื่องจากการได้ยินของเธอลดลงจนเป็นอุปสรรคต่อการเรียน พ่อแม่ของเธอจึงย้ายโรงเรียนให้เธอไปเรียนต่อที่โรงเรียนเฉพาะความพิการ ภายหลังจากการย้ายโรงเรียนต้นหลิวต้องเรียนรู้การใช้ภาษามือเพื่อสื่อสารในโรงเรียน เธอไม่เคยผ่านการอบรมหรือเรียนภาษามืออย่างเป็นทางการมาก่อน แต่ด้วยสภาพแวดล้อมบังคับให้ใช้ภาษามือในการสื่อสารในทุก ๆ กิจกรรมทำให้เธอพัฒนาภาษามือได้อย่างรวดเร็ว บวกกับที่เธอผ่านการเรียนร่วมกับเด็กที่มีการได้ยินทำให้เธอมีพื้นฐานที่ดี เธอเล่าต่อว่าเธอมีความสุขภายหลังการปรับตัวได้ในโรงเรียนใหม่แห่งนี้ เธอชอบที่การเรียนที่นี่ไม่กดดันมากและสัดส่วนของการเรียนกับกิจกรรมมีเท่า ๆ กัน

ฉันจะสบายใจมาก ๆ ถ้าได้คุยกับเพื่อน ๆ หนูหนักเพราะว่าสื่อสารกันเข้าใจมาก ๆ เวลาปิดเทอมฉันก็จะวิดีโอคอลคุยกับเพื่อนอยู่บ่อย ๆ ค่ะ ที่โรงเรียนคนส่วนมากใช้ภาษามือสื่อสารกัน นักเรียน ครู แม่ครัว ภารโรง ทุกคนรู้วิธีการสื่อสารกับนักเรียนคะ นอกจากนั้นตลอดเวลาที่เรียน โรงเรียนคุณเล่นกีฬามากเลยคะ ที่หอพักจะมีครูคอย

ดูแล อาหารการกินมีเลี้ยงทั้ง 3 มื้อ แต่ถ้าถามว่ามีอุปสรรคหรือปัญหาระหว่างที่ใช้ชีวิตที่นี่ไหม ก็มีค่ะแต่ก็ไม่ได้หนักหนาอะไร (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

เมื่อเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย ต้นหลิวเล่าให้ฟังว่าเธอต้องใช้ความพยายามในการปรับตัวเป็นอย่างมาก เนื่องจากรูปแบบการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นเน้นไปที่การเรียนรู้ร่วมกันของนักศึกษาในหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับนักศึกษาที่มีการได้ยิน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สอนเป็นผู้ที่มีการได้ยินซึ่งจะสอนผ่านล่ามภาษามือเนื้อหาที่เรียนเน้นไปทางการบรรยายเป็นหลักในชั้นปีแรก และเวลาที่ใช้ในการเรียนต่อครั้งทีนาน

โดยปกติแล้วฉันไม่เคยนั่งเรียนนาน ๆ 2-3 ชั่วโมง ต่อเนื่องกันแบบนี้ค่ะ มันต้องใช้สมาธิในการมองอย่างมาก ถ้าละสายตาจากล่ามภาษามือจะทำให้ขาดข้อมูลไปค่ะ เพราะฉันไม่ได้ยินเสียงเหมือนกันเพื่อนหูดี (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

ปัจจุบันต้นหลิวได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาจนถึงชั้นปีที่ 4 เธอผ่านพ้นช่วงที่ยากลำบากที่สุดมาได้ในช่วงปีแรกมาได้ ด้วยความอดทนของเธอเองและเพื่อนๆ แม้ว่าปัจจุบันเธอจะคุ้นชินกับวิธีการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยแต่ทุกครั้งที่เปิดภาคเรียนต้นหลิวจะพบกับความท้าทายใหม่ ๆ ซึ่งจะพบได้ในวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในชั้นปีที่สูงขึ้น ทำให้ต้นหลิวต้องใช้ความพยายามมากกว่าเดิมในการเรียนเพื่อให้ผ่านไปให้ได้

4.2 ประสบการณ์การเรียนในมหาวิทยาลัย

ข้อค้นพบจากงานวิจัยแสดงให้เห็นประสบการณ์ร่วมของนักศึกษาผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษามีทั้งประสบการณ์เชิงบวกและประสบการณ์ที่สะท้อนให้เห็นอุปสรรคและความยากลำบากในการเรียน ดังนี้

4.2.1 ประสบการณ์เชิงบวกในการเรียนมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาเรื่องเล่าประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาทั้ง 4 คน สะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ร่วม ซึ่งเป็นประสบการณ์เชิงบวกในช่วงแรกของการเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย โดยประสบการณ์ดังกล่าวแบ่งได้เป็น 4 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนาความรู้ ความเป็นอิสระ การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และความภาคภูมิใจ

4.2.1.1 การพัฒนาความรู้

นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสะท้อนตรงกันว่า การได้เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้พัฒนาความรู้ แม้ว่าการได้พัฒนาความรู้จะเป็นประสบการณ์ที่นักศึกษาทุกคนที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยควรได้รับ แต่สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นแตกต่างออกไป เนื่องจากความรู้ที่พัฒนานั้นเป็นความรู้ใหม่ที่ไม่ได้ถูกสอนในโรงเรียน โดยเฉพาะกับทักษะความรู้พื้นฐาน เช่น การเขียนภาษาไทย การคำนวณ การวิเคราะห์ เป็นต้น นักศึกษาเล่าว่าจนถึงตอนนี้สามารถเปรียบเทียบได้ว่าการเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการนั้นมีความง่ายและไม่ซับซ้อนซึ่งแตกต่างจากมหาวิทยาลัยที่เนื้อหาเยอะและซับซ้อน ขณะที่เรียนแม้ว่าจะปฏิเสธไม่ได้ว่ามีความยากลำบากอยู่บ้างแต่ก็ยอมรับว่าตัวเองได้ใช้ประโยชน์จากความรู้นี้กับวิชาอื่น ๆ

ก่อนที่จะเปิดเทอมในชั้นปีที่ 1 ผมมาเรียนปรับพื้นฐานวิชาภาษาไทย เป็นความรู้ที่ได้นำไปใช้ในการเรียนวิชาต่อไปครับ และก็ยังมีการเรียนภาษาต่างประเทศด้วยแม้ว่ามันจะยากหน่อยแต่ก็มีประโยชน์มากครับ เวลามีโอกาสได้เห็นคำเฉพาะที่เป็นภาษาอังกฤษ ผมก็จะเข้าใจได้ครับ (โชค, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

ไม่เพียงเท่านั้นนอกจากความรู้ที่ถูกสอนผ่านวิชาในหลักสูตรแล้ว นักศึกษาบางคนยังสะท้อนอีกว่าตนเองได้รับความรู้และมีความสุขเมื่อได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ตนเองสนใจที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

นอกจากการเรียนในห้องเรียน ทุก ๆ วันพุธจะเป็นชั่วโมงกิจกรรมไม่มีการเรียนการสอน ดังนั้นผมมักจะเข้าร่วมกิจกรรมที่ผมสนใจครับ จะติดตามข่าวสารผ่านทางเพจสโมสรนักศึกษาเป็นหลัก ถ้าสนใจก็จะสมัครเข้าร่วมครับ เป็นประโยชน์มาก ๆ (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

4.2.1.2 ความเป็นอิสระ

ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนตรงกันว่า การที่ได้มาเรียนในมหาวิทยาลัยได้ความเป็นอิสระ ซึ่งความเป็นอิสระที่นักศึกษาสะท้อนคือความเป็นอิสระในการดำเนินชีวิต จะเห็นได้จากภูมิหลังของนักศึกษาแต่ละคนจบการศึกษาจากโรงเรียนเฉพาะความพิการที่มีระบบแบบโรงเรียนประจำ ดังนั้นกิจวัตรประจำวัตรประจำวันของนักเรียนจึงถูกกำหนดโดยตารางกิจกรรมของโรงเรียนเป็นหลัก และยังพบว่านักศึกษาผู้ให้ข้อมูลทุกคนพักอยู่หอพักแทนการเดินทางไปกลับบ้าน ด้วยเหตุนี้เมื่อเข้ามา

เรียนในมหาวิทยาลัยนักศึกษาจึงดำเนินชีวิตตามที่ตนเองต้องการ ทั้งด้านอิสระในการบริหารจัดการเวลาและการเลือกสิ่งที่คุณเองต้องการ

ที่มหาวิทยาลัยผมสามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ จะทำอะไร อยากจะไปที่ไหน ถ้าว่างผมก็ไปเลย ยิ่งวันไหนที่ไม่มีเรียนก็นอนอยู่ในห้องทั้งวันครับ ไม่อยากตื่นเช้า ไม่ต้องตื่นไปเช้าแถวด้วย ไม่เหมือนกับที่โรงเรียนที่ต้องตื่นออกกำลังกายหรือกินข้าว (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

โรงอาหารของมหาวิทยาลัยมีอาหารที่หลากหลายและราคาถูกค่ะ ฉันมีร้านประจำที่เรียนซื้อหลายร้านเลย หรือถ้าวันไหนเบื่อ ๆ ก็จะนัดเพื่อนออกไปตลาดหน้ามหาวิทยาลัยค่ะ ตอนอยู่โรงเรียนมีอาหารเลี้ยงก็จริงแต่ว่านักเรียนก็จะกินตามที่โรงเรียนจัดให้เท่านั้น (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

4.2.1.3 การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

ประสบการณ์เชิงบวกถัดมานักศึกษาสะท้อนคล้ายกันว่าการได้เข้ามาเรียนร่วมกันคนที่มีการไต่ในมหาวิทยาลัยทำให้เกิดประสบการณ์ในการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยสังคม โดยการสะท้อนนี้เกิดจากประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้นและสามารถรับรู้ได้ว่าตนเองได้รับการยอมรับโดยไม่มีการกีดกันหรือการกระทำของคนที่มีการไต่ให้รู้สึกแตกต่าง นักศึกษายังสะท้อนอีกว่ายิ่งดีกับการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นใดที่ร่วมกับคนที่มีการไต่ ประสบการณ์ดังกล่าวไม่ค่อยได้มีโอกาสพบมากในชีวิตนักเรียนก่อนหน้านี้เนื่องจากโรงเรียนมีการจำลองสังคมที่มีแต่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการไต่เป็นส่วนใหญ่

นอกจากเรียนเวลว่างฉันมักจะสมัครเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร บางครั้งก็ไปออกค่ายต่างจังหวัด บางครั้งก็เป็นอาสาในมหาวิทยาลัยอย่างเป็นที่เลี้ยงในกิจกรรมรับน้อง มันทำให้ฉันมีเพื่อนนอกคณะมากขึ้น ปัจจุบันก็มีการแลกเปลี่ยนทางการติดต่อถ้ามีกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อนก็จะทักมาชวนค่ะ (ใบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

นอกจากนั้นความแตกต่างทางด้านวิถีชีวิตส่งผลให้เกิดการตีความต่าง ๆ นานา สำหรับหลิวที่ใช้ประสบการณ์ของตนเองตัดสินผู้อื่นจนเกือบจะเกิดความขุ่นข้องหมองใจ จนได้มีโอกาสเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

หลายครั้งที่เพื่อนหุติมองมาที่ฉันแล้วก็หันกลับไปพูดคุยกันโดยที่ฉันไม่ได้ยิน ซึ่งมันทำให้ฉันหงุดหงิดเสมอ การที่ไม่ได้ยินเสียงนั้นเป็นอุปสรรคกับเหตุการณ์แบบนี้ ถ้าอยู่ที่โรงเรียนฉันจะรู้ได้ทันทีว่าพวกเขา กำลังสนทนาเรื่องอะไรกันเพราะต้องใช้ภาษามือ แต่ท้ายที่สุดเมื่อฉันได้เรียนร่วมกับเพื่อนบ่อยขึ้น ทำงานร่วมกันมากขึ้น เปิดใจคุยกันมากขึ้นฉันก็เข้าใจว่าแท้จริงแล้วเพื่อน ๆ ไม่ได้คิดไม่ดีกับฉันเลย (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

4.2.1.4 ความภาคภูมิใจ

สำหรับประสบการณ์เชิงบวกของการเรียนมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาสะท้อนตรงกันคือความภาคภูมิใจ โดยที่ความภาคภูมิใจที่เกิดขึ้นในรูปแบบที่ 1 เกิดจากการได้รับความชื่นชมจากบุคคลอื่นหรือถูกยอมรับจากบุคคลอื่น และรูปแบบที่ 2 คือความรู้สึกละอายใจกับตนเองที่สามารถทำบางอย่างที่ประสบความสำเร็จหรือพึงพอใจ แม้ว่าความภาคภูมิใจทั้ง 2 รูปแบบที่เกิดขึ้นข้างต้นจะสามารถเกิดกับบุคคลที่มีการได้ยินทั่วไปได้เช่นกัน แต่สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นต่างออกไป ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากสังคม การถูกตีตรา การถูกด้อยความสามารถ เป็นต้น

ฉันภูมิใจในตัวเองที่สามารถเรียนในมหาวิทยาลัยได้ ซึ่งครอบครัวของฉันไม่มีคนจบมหาวิทยาลัยเลย พ่อแม่ของฉันที่มีลูกเป็นคนหูหนวกแต่พวกเขาก็สามารถบอกคนอื่นได้ว่าฉันเรียนสูง จำได้ว่าเวลาไปเจอกับญาติ พวกเขาก็ร่วมยินดีกับฉัน กับพ่อแม่ของฉันตอนนี้ฉันเรียนอยู่ปีสุดท้ายและฉันจะจบการศึกษาเร็ว ๆ นี้ค่ะ (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

เวลาว่างผมจะออกไปเตะบอลกับเพื่อนหุติ คนมีโอกาสดได้เข้าร่วมแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ผมเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลครับ ตอนนั้นแม้ว่าจะไม่ได้รางวัลที่ 1 แต่ผมก็ภูมิใจในตัวเองมาก ๆ ที่ผ่านเข้ามารอบลึก ๆ (โชค, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

4.2.2 ประสบการณ์ความยากลำบากในการเรียนมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาเรื่องเล่าประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาทั้ง 4 คน สะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ร่วม ซึ่งเป็นความยากลำบากที่เกิดขึ้นในช่วงแรกของการเข้ามาเรียนใน

มหาวิทยาลัย โดยประสบการณ์ดังกล่าวแบ่งได้เป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ภาษา พื้นฐานความรู้ การอยู่ร่วมในสังคม การจัดการศึกษา และสถานะทางการเงิน

4.2.2.1 ภาษา

ประสบการณ์ของนักศึกษาทั้ง 4 คน สะท้อนให้เห็นถึงความยากลำบากทางด้านภาษา ซึ่งภาษาดังกล่าวหมายถึงภาษาไทยที่คนส่วนใหญ่ใช้ในการสื่อสาร นักศึกษากล่าวว่าโดยปกติในโรงเรียนเฉพาะความพิการใช้ภาษามือในการจัดการเรียนการสอนจึงทำให้มีความคุ้นเคยมากกว่าภาษาไทย สำหรับการฝึกอ่าน ฝึกเขียน ไวยากรณ์ภาษาไทยจะได้เรียนก็ต่อเมื่อถึงวิชาภาษาไทยเท่านั้น แต่การสื่อสารในมหาวิทยาลัยนั้นต่างออกไปเนื่องจากการจัดการศึกษาไม่ได้จัดให้เฉพาะนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเท่านั้น ในชั้นเรียนยังมีนักศึกษาที่มีการได้ยินและครูสอนที่มีการได้ยิน ดังนั้นการสอนส่วนใหญ่จึงใช้ภาษาไทยเป็นหลัก เช่น สื่อการสอน การมอบหมายงานผ่านช่องทางต่าง ๆ การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นต้น นักศึกษาจะเข้าถึงข้อมูลทั้งหมดผ่านล่ามภาษามือเพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้ทำให้นักศึกษาทุกคนเผชิญกับปัญหาด้านภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำการบ้านในช่วงนอกเวลาเรียน

เวลาที่อาจารย์สั่งการบ้านผมมักจะมีปัญหาเรื่องการอ่านทำความเข้าใจคำสั่งครับ นอกจากนั้นเวลาเขียนงานส่งก็เขียนได้น้อยเพราะนึกคำในภาษาไทยไม่ออก ค่ะเนนที่ได้ก็ไม่ดีครับ ยิ่งถ้าเป็นการสอบยิ่งยากครับการสอบไม่ใช่การเลือกตอบอย่างเดียวในการเรียนมหาวิทยาลัยมีการเขียนคำตอบส่งด้วย บางวิชาผมก็สอบตก (โชค, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

ฉันมักจะโดนอาจารย์ถามเรื่องที่ทำกรบ้านไม่ถูกต้อง ทุกวิชาในชั้นปี 1 มีแต่ทฤษฎีหลักการทั้งนั้น การบ้านส่วนมากมักเป็นการอ่านและนำมาวิเคราะห์ อาจารย์ค่อนข้างคาดหวังกับงานที่ฉันทำส่ง ฉันพยายามเขียนการบ้านให้ถูกต้อง ยอมรับเลยว่าบางครั้งก็ต้องลอกเนื้อหาจากสื่อที่อาจารย์สอนมาตอบบ้าง เพราะลำพังต้องประมวลออกมาเองฉันจะเขียนได้น้อยมาก ๆ ค่ะ และเขียนก็ไม่ถูกต้องเพราะไวยากรณ์สลับไปมา (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

นอกจากการเรียนแล้ว การสื่อสารกับครูสอนนักศึกษายังรู้สึกลำบาก โดยเฉพาะวิธีการสื่อสารกับผู้ที่ไม่อาจรู้สึกลำบาก โดยเฉพาะวิธีการสื่อสารกับผู้ที่ไม่อาจรู้สึกลำบาก

ปัญหาอีกอย่างที่พบคือผมเป็นคนที่ไม่ค่อยมีข้อสงสัยจะสอบถามอาจารย์เสมอ แต่ข้อจำกัดของผมคือระดับของภาษา เวลาที่สื่อสารกับอาจารย์เหมือนสื่อสารกับเพื่อน เป็นการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ยกตัวอย่างผมทักไปถามอาจารย์ว่า ว่างไหม ทำอะไร ซึ่งมันเป็นข้อความที่ห้วนเกินไปและไม่มีหางเสียง (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

4.2.2.2 พื้นฐานความรู้

ปัญหาประการสำคัญอีกประการคือพื้นฐานความรู้ การเรียนในเนื้อหาที่สูงขึ้นในระดับอุดมศึกษา อาจมีความยากสำหรับนักศึกษาทุกคน แต่สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญเนื่องจาก การเรียนในโรงเรียนเฉพาะผู้พิการนั้นไม่เพียงพอที่จะปูพื้นฐานในบางสาขาวิชา และแม้จะมีบริการล่ามภาษามือช่วยแปล แต่การเชื่อมโยงเนื้อหายังเป็นข้อจำกัด เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ผ่านคนกลางคือล่ามภาษามือ และถ่ายทอดมาให้นักศึกษาอีกครั้งหนึ่ง

ในหลาย ๆ วิชาของชั้นปีที่ 1 ผมรู้สึกว่ายากครับเพราะว่าแทบจะเป็นเรื่องใหม่หมดเลย ไม่ว่าจะเป็นวิชาปรับพื้นฐานทางด้านภาษา วิชาศึกษาทั่วไป เหมือนกับที่ผมต้องมาเรียนใหม่ บางเรื่องต้องใช้ความรู้เดิมซึ่งผมก็ไม่รู้ ทำให้ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์เท่าไร (โชค, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

นอกจากนี้การที่นักศึกษาประสบกับความยากด้านการเรียนเนื่องมาจากพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอ ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาได้ และยังขาดความมั่นใจ

การเรียนที่มหาวิทยาลัยต่างจากการเรียนที่โรงเรียนมากเลยคะ มหาวิทยาลัยบางวันฉันต้องเรียนทั้งวัน และใน 1 วิชาฉันนั่งเรียน 2-3 ชั่วโมง ระหว่างที่เรียนก็มีเข้าใจบ้างหลุดไปบ้างแต่ก็พยายามตั้งใจเรียน เวลาที่อาจารย์สั่งงานในห้องเรียนเป็นกลุ่มฉันรู้ตัวว่าช่วยเหลือเพื่อนได้ไม่มากนักถ่ายทอดข้อมูลออกไปได้ไม่มากเพราะกังวลว่าสิ่งที่บอกไปถูกหรือผิด หลังจากนั้นสังเกตจากที่เวลาแบ่งกลุ่มเพื่อนก็จะทำกันเอง (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

สำหรับนักศึกษาบางคนสะท้อนว่าเกิดความทุกข์จากการเรียนในสาขาที่ตนเองไม่ถนัดอันเกิดจากทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนในสาขานั้นไม่เพียงพอ ถึงแม้ว่าทางมหาวิทยาลัยจะมีบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการก็ตาม

ตอนสมัครมาก็คิดว่าน่าสนใจแต่พอมาเรียนจริงมันอีกเรื่องเลยคะ ทั้งอุปสรรคทางภาษาที่เป็นคำศัพท์เทคนิคการคำนวณพื้นฐาน แรก ๆ ที่ไม่รู้จักใครก็ไม่กล้าขอความช่วยเหลือจากใคร ส่งงานก็โดนแก้ โดนสั่งให้ทำใหม่ มีสอบตกด้วยแต่ก็ได้สอบแก้ตัวคะ แต่ต่อให้มีคนช่วยเหลือฉันก็รู้สึกไม่อยากเรียนจึงตัดสินใจย้าย (ใบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

4.2.2.3 การจัดการศึกษา

จากประสบการณ์ของนักศึกษาพบว่าผู้สอนไม่เข้าใจวิธีการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทั้งนี้พบว่าผู้สอนบางคนสอนอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานประกอบกับการใช้สื่อการสอนที่เน้นตัวหนังสือเป็นหลัก อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีล่ามภาษามือคอยแปลให้นักศึกษาตลอดแต่การเรียนรู้นี้เป็นการเรียนรู้ผ่านการใช้สายตาเป็นหลัก การละสายตาจากหน้าชั้นจะทำให้ขาดข้อมูลไปเนื่องจากไม่ได้ยินเสียง แต่การใช้สายตานาน ๆ ส่งผลให้เกิดความเหนื่อยล้าและความสนใจต่อการเรียนลดลงเหมือนกัน ซึ่งต่างจากนักศึกษาที่มีการได้ยินที่การเรียนรู้อาศัยทักษะหลายทักษะ เช่น การฟัง การดู การจดบันทึก เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเกิดความยากลำบากต่อการเรียน

ที่โรงเรียนฉันจะเรียนเป็นวิชาคะ วิชาละประมาณ 1 ชั่วโมง มีช่วงที่ได้พักบ้าง แต่มหาวิทยาลัยฉันต้องดูล่าม 2 ถึง 4 ชั่วโมงต่อวิชาคะ ฉันทนใช้สายตาตลอดเวลาไม่ได้คะ ยอมรับว่าบางครั้งก็ไม่ตั้งใจดูบ้างหันไปคุยกับเพื่อน เล่นโทรศัพท์บ้าง นั่นทำให้ฉันตามเนื้อหาในช่วงที่ฉันละสายตาไปไม่ทัน ท้ายคาบอาจารย์มักจะสั่งการบ้านซึ่งมันเป็นความหนักใจของฉันเสมอ อาจารย์อาจไม่เข้าใจว่าการจ้องมองล่ามภาษามือนาน ๆ ทำให้ตาล้าคะ พอละสายตามองไปทางอื่นก็ไม่ทันเนื้อหาช่วงนั้น (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษามีความยากลำบากต่อการวัดและประเมินผล การศึกษา ทั้งการประเมินระหว่างการศึกษาและสิ้นสุดการศึกษา ที่ไม่สอดคล้องกับวิธีการสื่อสารหลัก ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

อีกความยากลำบากของการเรียนคืออาจารย์มอบหมายการบ้านด้วยการเขียนงานส่ง ในชั้นเรียนผมคิดว่าตัวเองมีส่วนร่วมกับชั้นเรียนเสมอ ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น เวลาที่ผมแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามผมก็จะถ่ายทอดออกมาเป็นภาษามือ จากนั้นล่ามภาษามือจะแปลให้อาจารย์ฟัง พอมีงานที่ต้องกลับไปทำที่บ้านโดยเฉพาะ การบ้านที่เน้นเขียนผมรู้สึกว่ายาก ผมรู้ว่าจะต้องถ่ายทอดอะไรออกมาบ้าง แต่ด้วย ข้อจำกัดทางภาษาทำให้ผมทำออกมาไม่เป็นที่น่าพอใจ (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

4.2.2.4 การอยู่ร่วมในสังคม

ความยากลำบากในช่วงแรกของการเรียนในมหาวิทยาลัยนอกจาก ขอบเขตของการเรียนแล้ว ยังพบว่านักศึกษาทุกคนมีประสบการณ์การเข้าไปอยู่ร่วมในสังคมที่ผู้คน ส่วนมากเป็นคนที่มีการได้ยิน ประเด็นแรกคือการอยู่ในสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย มักเสี่ยงต่อ การเกิดอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันบ่อยครั้ง เนื่องจากนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่ สามารถได้ยินเสียง และสถานที่ของมหาวิทยาลัยเองมีบริเวณพื้นที่กว้าง ทำให้อุบัติเหตุเป็นสิ่งที่ คาดการณ์ได้ยากกว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเฉพาะความพิการ

ฉันเคยเกือบประสบอุบัติเหตุเพราะว่าไม่ได้ยินเสียงรถที่ขับบนถนนในมหาวิทยาลัยค่ะ นอกจากนั้นก็เรื่องการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนในหอพัก เพื่อนร่วมห้องของฉันเป็นคนหูตื้อค่ะ เพื่อนมักเตือนฉันเรื่องที่ผมชอบเปิดปิดประตูเสียงดัง บางทีทำการบ้านแล้วเผลอปิด เสียงในคอมพิวเตอร์หรือลืมปิดเสียงจากโทรศัพท์มือถือ (ไบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

ความยากลำบากถัดมาคือนักศึกษายังเผชิญกับปัญหาในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งเกิดจากข้อจำกัดในการสื่อสาร โดยอุปสรรคในการสื่อสารและการเข้าใจกันและกันทำให้นักศึกษา รู้สึกว่าไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษาที่มีการได้ยิน เนื่องจากอุปสรรคทางภาษา ทำให้

นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมักจะรวมกลุ่มกันเองเนื่องจากสื่อสารและเข้าใจกันได้มากกว่า

หลายเหตุการณ์ที่ฉันมักจะไม่ชอบเวลาที่มีคนหุติคุยกันแล้วฉันไม่รู้ว่าคุณจะคุยอะไร ฉันคิดว่าเพื่อนกำลังนินทาฉัน ฉันเลยเลี่ยงที่จะทำความรู้จักเพื่อนหุติค่ะ ส่วนใหญ่ฉันก็จะอยู่รวมกลุ่มกับเพื่อนหูหนวกเป็นหลักเพราะว่าเราคุยกันง่ายกว่า (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

นอกจากนี้นักศึกษายังสะท้อนว่า การได้รับความช่วยเหลือที่ไม่ต้องการ และถูกคิดแทนโดยที่ไม่ได้ร้องขอ มักทำให้รู้สึกไร้ความสามารถ และอยู่ในภาวะต้องพึ่งพาผู้อื่น

การเรียนหรือกิจกรรมที่ต้องแบ่งกลุ่มแล้วสมาชิกมีทั้งเพื่อนที่มีการได้ยินและเพื่อนหูหนวกรู้สึกว่าตนเองแทบจะไม่ได้ทำอะไรเลย อยู่ดี ๆ ก็ทำได้ ผ่านไปได้ เหมือนกับที่เรามานั่งเฉย ๆ เพื่อน ๆ ก็พาไปชี้ให้ทำนั่นทำนี่ ซึ่งในความเป็นจริงเราไม่อยากจะให้พวกเขามองเราอย่างนั้น เราสามารถสื่อสารกันได้ ถ้าใช้ภาษามือไม่ได้เราก็เขียนหรือพิมพ์คุยกันก็ได้ หลาย ๆ เหตุการณ์ที่โดนคิดแทนโดยที่เราไม่ได้ขอเลยด้วยซ้ำ แม้ว่าผมจะมีความแตกต่างจากคนอื่นแต่ก็เชื่อว่าทุกครั้งจะขอความช่วยเหลือครับ (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

4.2.2.5 สถานะทางการเงิน

ปัญหาทางการเงินในการเรียนมหาวิทยาลัยดูเหมือนว่าจะเกิดได้กับนักศึกษาทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหรือนักศึกษาที่มีการได้ยิน สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แม้ว่านักศึกษาได้รับการสนับสนุนค่าเรียนฟรีจากรัฐบาล แต่ไม่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าอาหาร ค่าของใช้ส่วนตัว ค่าหอพัก เป็นต้น แต่นักศึกษาสะท้อนว่าปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากต้นทุนด้านการเงินของครอบครัวที่ไม่ดี ส่งผลให้ไม่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีที่ช่วยในการเรียน นอกจากนี้บางคนเกิดความวิตกกังวลถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องบริหารจัดการให้เพียงพอ

ครอบครัวผมมีพี่น้องทั้งหมด 6 คน ตอนนี้มีเพียงพี่คนโตที่เรียนจบแล้ว คนที่เหลือรวมผมด้วยต้องใช้เงินจากพ่อแม่ครับ เดือนหนึ่งประมาณ 3000 บาท เงินนี้ผมต้องบริหาร

จัดการ ค่าอาหารทั้ง 3 มื้อ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งไม่เพียงพอ ซึ่งผมก็มีแผนที่จะหางานพิเศษทำ (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

แต่ฉันไม่อยากจะเพราะจะเป็นภาระเมื่อฉันเรียนจบ ค่าใช้จ่ายเทอมแรกต้องประหยัดอย่างมาก ต้องแบ่งไว้ซื้ออาหาร พวกของอื่น ๆ อย่างคอมพิวเตอร์ ไอแพด ยังซื้อไม่ได้ค่ะ (ไบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

4.2.3 ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปรับตัว

จากการใช้กรอบทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological systems theory) ของ Bronfenbrenner (1979) เพื่อวิเคราะห์การปรับตัวของนักเรียนและนิเวศแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปรับตัว มีข้อค้นพบดังนี้

4.2.3.1 ระบบย่อย (Microsystem)

ระบบนี้ หมายถึง นิเวศที่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด และมีปฏิสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว (face-to-face interactions) สำหรับการศึกษา สามารถระบุนิเวศแวดล้อมดังกล่าวได้คือ เพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อนที่มีการได้ยิน ผู้สอน ผู้ช่วยสอน พี่เลี้ยง ล่ามภาษามือ

เพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

จากบทสัมภาษณ์ของนักศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินช่วยส่งเสริมทั้งการเรียนรู้ในห้องเรียนและการใช้ชีวิตนอกห้องเรียน โดยนักศึกษามองว่าเป็นนิเวศแวดล้อมที่รู้สึกปลอดภัย สบายใจ เนื่องจากเป็นผู้ที่ใช้ภาษามือสื่อสารเหมือนกัน ดังนั้นจึงเกิดการสื่อสารที่เข้าใจและรวดเร็ว

ฉันจะรู้สึกสบายใจที่ได้อยู่กับเพื่อนหูหนวกค่ะ ยิ่งบางคนเราจบมาจากโรงเรียนเดียวกันด้วย แรก ๆ เวลามีปัญหาเรื่องเรียน การบ้าน ก็จะถามเพื่อนหูหนวกก่อนค่ะ เหมือนกันเวลาไปไหนมาไหนฉันก็ไปกับเพื่อนหูหนวก เพราะเราคุยภาษามือกันรู้เรื่อง ปัจจุบันถ้าให้เลือกก็นคงไปกับเพื่อนหูหนวกค่ะ (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

เพื่อนที่มีการได้ยิน

นอกจากเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแล้วจากบทสัมภาษณ์ของนักศึกษายังสะท้อนอีกว่าเพื่อนที่มีการได้ยินมีส่วนช่วยในการเรียนรู้อย่างมากทั้งในและนอกห้องเรียนเช่นกัน โดยนักศึกษากล่าวว่าเพื่อนที่มีการได้ยินช่วยในด้านภาษา เนื้อหาที่เรียน และงานที่ผู้สอน

มอบหมาย นอกจากนี้ระหว่างที่เรียนด้วยกันเสมือนเป็นการจำลองสังคมย่อยของการอยู่ร่วมกัน ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็น การพึ่งพากันด้วยการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

สาขาที่ผมเรียนมีเพื่อนหูดีเรียนด้วย เพื่อนหูดีก็พอคุยภาษามือได้บ้าง เวลาที่มีข้อสงสัย บางครั้งขอให้เพื่อนช่วยอธิบายให้ เหมือนกันกับเพื่อนหูดีที่มาขอให้ผมสอนภาษามือให้ เขา (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

นอกจากนี้นักศึกษาบางคนยังสะท้อนว่าการที่ได้เรียนร่วมกับเพื่อนที่มี การได้ยินในช่วงก่อนที่จะได้ทำความรู้จักและสนิทสนมกัน ส่งผลให้ตนเองต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนได้

เพราะว่าผมเป็นคนหูหนวกเพียงคนเดียวในสาขา เลยต้องเปิดใจเพื่อทำความรู้จักกับ เพื่อนใหม่ที่เป็นคนหูดี เช่นเดียวกันเวลาที่เพื่อนชวนออกไปไหนไปทำอะไรผมก็จะตาม เขาไป (โชค, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

ผู้สอน

ประสบการณ์กับผู้สอนจากบทสัมภาษณ์ของนักศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ผู้สอนมีส่วนช่วยในการปรับตัวด้านการเรียนเป็นอย่างมาก นักศึกษายังสะท้อนอีกว่าความยากลำบาก ด้านเนื้อหาที่เรียนสามารถขอให้ผู้สอนอธิบาย ยกตัวอย่าง หรือสาธิตให้ได้ จะให้ทำความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ขณะที่ผู้สอนบางคนยินดีให้คำปรึกษาเรื่องเนื้อหาที่สอนผ่านช่องทางส่วนตัวและทางกลุ่มไลน์

บางหัวข้อบางทีก็ไม่เข้าใจว่าอาจารย์สอนอะไร คำศัพท์ด้านศิลปะมีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ยิ่งการปฏิบัติบางครั้งฉันต้องขอให้อาจารย์ทำให้ดูก่อน ทีละขั้นตอน เพราะฉันไม่สามารถปฏิบัติตามได้ในทันที (ไบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สอนในฐานะผู้ที่มีบทบาทหลักในการจัดการชั้นเรียน ที่เข้าใจวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษา สามารถจัดการ ส่งเสริม การเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมกับนักศึกษาที่มีการได้ยินได้ เช่น การจัดที่นั่งให้นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในตำแหน่งที่มองเห็นภาษามือกับจอฉายภาพได้ชัดเจน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน เป็นต้น

บางวิชาอาจารย์จะจัดที่นั่งแบบตัวยูเพราะจะได้มองเห็นเพื่อนทุกคนที่ทำภาษามือ แล้ว ก็มองเห็นล่ามภาษามือได้ด้วย อาจารย์จะถามว่าหนูหวิวมองเห็นจอไหม มองเห็นล่าม ไหมเสมอ และการแบ่งกลุ่มทำงานก็จะสนับสนุนให้มีทั้งหูดีหูหนวกอยู่ด้วยกัน (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

ผู้ช่วยสอน

นอกเหนือจากผู้สอนยังพบว่ามีบุคลากรอื่น ๆ ที่ร่วมสอนอีกด้วยได้แก่ ผู้ช่วยสอน ซึ่งในบทสัมภาษณ์ของนักศึกษาบางคนสะท้อนให้เห็นว่าผู้ช่วยสอนมีส่วนช่วยในการปรับตัวของนักศึกษาเช่นเดียวกัน โดยหน้าที่หลักของผู้ช่วยสอนจะทำหน้าที่สนับสนุนการสอนของผู้สอนหลัก เช่น การทบทวนเนื้อหาเมื่อนักศึกษาตามไม่ทัน การให้คำปรึกษาในรายวิชา แก่ไขภาษา เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ช่วยสอนมีทั้งที่เป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและผู้ที่มีการได้ยิน ทั้งนี้การจัดให้ผู้ช่วยสอนขึ้นอยู่กับธรรมชาติของรายวิชา

ถ้าตรงไหนที่ไม่เข้าใจผมก็จะถามพี่ผู้ช่วยสอนครับ ให้เขาช่วยอธิบายอีกที บางครั้งผมก็ดู ล่ามไม่ทัน ไม่รู้ว่าอาจารย์ให้ทำอะไร พี่เขาก็จะช่วยอธิบายให้อีกรอบทำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น และไม่รบกวนอาจารย์ขณะที่กำลังสอนครับ (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

พี่เลี้ยง

จากบทสัมภาษณ์ของนักศึกษาบางคนสะท้อนให้เห็นว่าในมหาวิทยาลัยที่มีระบบพี่เลี้ยงให้กับนักศึกษาให้การช่วยให้นักศึกษาในการปรับตัวทั้งในและนอกห้องเรียน โดยพี่เลี้ยงคือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในงานสนับสนุนนักศึกษาพิการ สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทางมหาวิทยาลัยจะจัดให้พี่เลี้ยงเป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเช่นกันเพื่อให้ช่วยต่อการสื่อสาร บทบาทของพี่เลี้ยงจะช่วยเหลือทางด้านการเรียนรวมไปถึงการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย เช่น สอนเสริม การสอนการบ้าน การติดตามงาน การให้คำปรึกษาเรื่องอื่น ๆ เป็นต้น

ฉันขอบคุณกับพี่เลี้ยงกลุ่มของฉันเพราะว่าเขาเป็นคนหูหนวก เราคุยภาษามือกันเข้าใจ ได้เร็ว พี่เลี้ยงของฉันค่อนข้างเข้มงวดค่ะ ถามเสมอว่าส่งการบ้านหรือยัง ถ้าฉันมีปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือก็จะคุยกับพี่เลี้ยงค่ะ (ไบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

ล้ามภาษามือ

จากบทสัมภาษณ์ของนักศึกษาทุกคนสะท้อนให้เห็นว่าล้ามภาษามือมีส่วนช่วยในการปรับตัวของนักศึกษาในแง่ของการสื่อสารระหว่างนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับคนที่มีการได้ยิน ซึ่งพบว่าการมีส่วนที่ช่วยในการปรับตัวของนักศึกษาคือการมีล้ามภาษามือคอยแปลในชั้นเรียนและกิจกรรมอื่นใดที่นักศึกษาเข้าร่วมเพื่อให้เข้าถึงข้อมูลเท่าเทียมกับคนที่มีการได้ยิน นอกจากนี้ยังพบว่าการปรับตัวที่เกิดจากล้ามภาษามือไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะการที่มีบริการล้ามหรือไม่มีเท่านั้น แต่ยังพบว่าคุณภาพของล้ามภาษามือมีส่วนในการปรับตัวเช่นกัน กล่าวคือการที่นักศึกษาจะเข้าใจเนื้อหาที่เรียนหรือกิจกรรมอื่นใด ๆ ก็ตาม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้ส่งสารที่เป็นคนที่มีการได้ยินเพียงอย่างเดียวยังรวมไปถึงการแปลที่ครบถ้วนของล้ามภาษามืออีกด้วย

พี่ล้ามส่วนใหญ่ที่เข้ามาช่วยแปลภาษามือซัดดีค่ะ แต่ก็มีล้ามภาษามือบางคนมาใหม่ที่ฉันดูมือแล้วไม่เข้าใจเท่าไร ฉันสังเกตจากที่อาจารย์พูดนำไปก่อนแต่ล้ามก็ยังไม่ยอมแปล (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

4.2.3.2 ระบบกลาง (Mesosystem)

ระบบนี้ หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง Microsystem ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สำหรับการศึกษาพบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับเพื่อนที่มีการได้ยินส่งผลให้นักศึกษาบางคนต้องปรับตัว ซึ่งการเกิดปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวหมายถึงการตระหนักรู้ในตนเองในสถานการณ์ที่ต้องทำงานเป็นกลุ่มแล้วตนเองไม่ได้เป็นผู้ที่ถูกเลือกหรือผู้ที่เพื่อนต้องการร่วมงานด้วยในอันดับแรก ๆ นอกจากนี้นักศึกษายังสะท้อนว่าเพื่อนที่สนิทกันจะเลือกกันเองก่อนที่จะเลือกสมาชิกคนอื่น

ฉันมักจะถูกเลือกให้ร่วมงานอาจเป็นเพราะว่าเราไม่ค่อยได้คุยกับเพื่อนเท่าไร ฉันสังเกตได้ว่าเพื่อนที่สนิทกันจะชักชวนกันทำงานก่อน ส่วนฉันจะถูกเลือกในลำดับท้าย หลังจากนั้นเมื่อต้องทำงานเป็นกลุ่มหรือคู่กันฉันจะเป็นฝ่ายเข้าหาเพื่อนก่อนและพยายามช่วยเพื่อนให้มาก ๆ ค่ะ (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

4.2.3.3 ระบบนอก (Exosystem)

หมายถึงนิเวศที่ไม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับนักศึกษาโดยตรง แต่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา สำหรับการศึกษาพบว่า นโยบายของมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนการเรียนรู้

ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอย่างบริการจดคำบรรยาย และเงินทุนสนับสนุน รวมทั้งสวัสดิการอื่น ๆ มีส่วนช่วยในการปรับตัวดังนี้

บริการจดคำบรรยาย

บริการจดคำบรรยายจัดอยู่ในบริการสนับสนุนด้านการเรียนรู้ของนักศึกษาและพบว่าบริการด้านนี้ไม่ได้จัดในทุกมหาวิทยาลัย โดยบริการดังกล่าวนักศึกษาใช้ในการทบทวนเมื่อมีการมอบหมายงาน หรือการสอบ ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว รวมถึงช่วยในด้านภาษาอีกด้วย บริการจดคำบรรยายเกิดจากข้อจำกัดในการบันทึกของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาไม่สามารถบันทึกได้เองขณะที่เรียนเพราะขณะที่กำลังเรียนอยู่นั้นนักศึกษาจะมองที่ล่ามภาษามือเป็นหลัก

บางครั้งจำไม่ได้ว่าอาจารย์สั่งการบ้านอะไร ก็สามารถเข้าไปดูเอกสารย้อนหลังได้ครับ บางวิชาสามารถนำข้อมูลจากเอกสารมีประกอบการทำงานส่งได้ และช่วงใกล้สอบก็เช่นกันผมการอ่านจากเอกสารเร็วกว่าการนั่งดูวิดีโอย้อนหลังครับ (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

เงินทุนสนับสนุน

ทุนสนับสนุนนี้ไม่ได้หมายถึงถึงทุนสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาพิการที่ทางกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมสนับสนุน แต่หมายถึงทุนการศึกษาที่มอบเพื่อให้ศึกษามีค่าใช้จ่ายระหว่างที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยทุนสนับสนุนการศึกษามีวัตถุประสงค์ของแต่ละทุนแตกต่างกันไป เช่น ทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี เป็นต้น ซึ่งทุนดังกล่าวอาจสนับสนุนแบบต่อเนื่องจนจบการศึกษาหรือพิจารณาเป็นรายปี นักศึกษาเล่าว่าการได้รับทุนการศึกษาช่วยให้นักศึกษาลดความกังวลเรื่องการเงินและสามารถซื้ออุปกรณ์การเรียนที่สำคัญได้

นอกจากทุนค่าเทอมแล้วผมสมัครทุนของมหาวิทยาลัยด้วยครับอย่างตอนปี 1 ผมได้รับทุน ซึ่งจำนวนเงินเมื่อหารแล้วบวกกับที่พ่อแม่ให้เพียงพอต่อการใช้ต่อเดือนครับ หากไม่ได้รับทุนผมยังคิดว่าอาจต้องทำงานพาร์ทไทม์ครับ (อาร์ต, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2566)

นอกจากนี้ยังพบว่าในบางมหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนให้นักศึกษาช่วยเหลืองานของมหาวิทยาลัยและได้รับค่าตอบแทน โดยปฏิบัติงานนอกเวลาเรียน

ฉันสมัครช่วยงานพี่ ๆ เขาไว้ค่ะ หลังเลิกเรียนก็จะไปช่วยพี่ๆ เขาทำเอกสาร หรือ บางครั้งหากมีกิจกรรมอบรมภาษามือฉันจะเป็นคนสอนค่ะ ก็จะได้ค่าตอบแทน (ใบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

สนับสนุนหอพัก

จากบทสัมภาษณ์ของนักศึกษาพบว่าสวัสดิการของมหาวิทยาลัยในการพักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยฟรีช่วยลดค่าใช้จ่ายได้อย่างมาก โดยนอกจากจะลดค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนสำหรับค่าเช่าแล้วยังพบว่าเนื่องจากเป็นหอพักที่อยู่ในมหาวิทยาลัยดังนั้นนักศึกษาจึงไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเรียน

มหาวิทยาลัยมีหอพักฟรีค่ะ ที่ฉันเลือกอยู่หอในเพราะว่าประหยัดค่ะ ที่นี่เป็นห้องพัดลม แต่ก็อยู่ได้ค่ะ อีกอย่างเวลาไปเรียนเดินทางง่าย อาคารเรียนอยู่ใกล้กับหอค่ะ (ใบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

4.2.3.4 ระบบใหญ่ (Macrosystem)

หมายถึงนิเวศที่โอบล้อมตัวนักศึกษามากที่สุดแต่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา โดยปกตินิเวศในระดับ Macrosystem หมายถึงสภาพการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วาทกรรมในสังคม สำหรับการศึกษานี้พบว่านักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ยึดคุณค่าในสังคมไทยในการปรับตัวต่อการเรียนในมหาวิทยาลัย ซึ่งได้แก่ การใช้ความอดทนในการเผชิญกับความยากลำบาก โดยนักศึกษานิยามว่าการเข้ามาเรียนในช่วงแรกต้องพบกับความยากลำบากและนักศึกษาแต่ละคนเผชิญกับความยากลำบากที่แตกต่างกัน ดังนั้นแม้ว่ามหาวิทยาลัยจะมีบริการสนับสนุนด้านการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตาม แต่ในช่วงแรกที่พยายามปรับตัวนักศึกษายังต้องอาศัยความอดทนด้วยเช่นกัน

ตอนเริ่มเข้ามาเรียนวิชาส่วนใหญ่เป็นบรรยาย ผมไม่เรียนไม่เข้าใจเท่าไร ยังเป็นคนหูหนวกคนเดียวในชั้น จะหันหน้าไปคุยกับใครก็ไม่ได้ครับเหมือนผมนั่งเรียนอยู่คนเดียว บางครั้งก็คุยกับพี่ล่ามหน้าห้องเรียน เห็นเพื่อนคนอื่นคุยกันผมก็อยากรู้ว่าพวกเขาคุย

อะไรกัน เวลามีปัญหาจะถามเพื่อนก็คุยกันลำบากครับ แต่ก็ไม่ได้คิดอยากจะลาออกครับ ผมอดทนเพื่อให้ผ่านไปให้ได้ พ่อแม่จะได้ภูมิใจ (โชค, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

แรก ๆ จะลำบากหน่อยค่าทั้งการเรียนที่ยากและการหาเงินมาใช้จ่ายระหว่างเรียน ฉันคิดว่าฉันต้องเรียนให้จบเพราะจะได้เป็นความภาคภูมิใจของครอบครัวค่ะ ก๊อดทนตั้งแต่ปี 1 มาจนถึงตอนนี้อะไร ก็เข้าที่แล้วค่ะ (ใบเตย, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2567)

4.2.3.5 ระบบเวลา (Chronosystem)

หมายถึงระยะเวลาในการปฏิสัมพันธ์ การศึกษานี้พบว่าการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นไปอย่างราบรื่นเมื่อเวลาผ่านไป กล่าวคือความยากลำบากต่อการเรียนในมหาวิทยาลัยมักจะเกิดขึ้นในปีแรกของการเรียน และมักจะคลี่คลายไปเมื่อนักศึกษาผ่านช่วงเวลานั้นมาได้ นักศึกษาอธิบายว่าการสื่อสารเป็นประเด็นหลักของการปรับตัวที่ต้องอาศัยระยะเวลา ในฐานะนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำเป็นต้องพัฒนาทักษะทางภาษาไทยเพื่อใช้ในการสื่อสารกับบุคคลที่มีการได้ยินขณะเดียวกันนักศึกษาที่มีการได้ยินต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ภาษามือเพื่อใช้สื่อสารกับเพื่อน ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไปนักศึกษาสามารถสื่อสารกันได้โดยไม่ต้องใช้ล่ามภาษามือ

เพื่อนสนใจที่จะเรียนภาษามือผมก็ช่วยสอนพวกเขา จนเพื่อนสามารถคุยกับผมด้วยภาษามือได้ บางครั้งก็ช่วยล่ามให้ด้วยครับ ตอนนี้กำลังทำโครงการงานจบก็ได้พวกเขาคอยอธิบายให้ครับ (โชค, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

นอกจากนี้ยังพบว่าระยะเวลาในการปฏิสัมพันธ์ช่วยในการทำความเข้าใจการอยู่ร่วมในสังคม โดยนักศึกษาอธิบายว่ามีความสบายใจมากกว่าที่ได้อยู่ในกลุ่มของเพื่อนที่ใช้ภาษามือสื่อสารกัน เมื่อระยะเวลาผ่านไปภายใต้สถานการณ์ที่ต้องทำงานร่วมกัน เมื่อมีการแลกเปลี่ยนกันทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมในสังคมได้

ฉันมักจะแรงแวงเมื่อคนหูตึงพูดกันแล้วมองมาที่ฉัน ทำให้ฉันคิดว่าพวกเขากำลังพูดถึงฉันอยู่ พอได้ทำงานด้วยกันบ่อยขึ้นความรู้สึกนี้ก็ค่อย ๆ หายไป (ต้นหลิว, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2566)

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลผ่านกรอบทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological systems theory) ของ Bronfenbrenner (1979) สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological systems theory) ของ Bronfenbrenner (1979)

ระบบ	นิเวศแวดล้อมที่สนับสนุน	ข้อค้นพบ
ระบบย่อย (Microsystem)	เพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	- สื่อสารกันได้เข้าใจ - ให้ความรู้สึกสบายใจ - ให้ความรู้สึกปลอดภัย
	เพื่อนที่มีการได้ยิน	- ช่วยเหลือด้านเนื้อหาที่เรียน - ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนด้านภาษา - ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่อยู่ในสังคมของคนที่มีการได้ยิน
	ผู้สอน	- สร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนโดยการปรับรูปแบบการสอนให้นักศึกษาเข้าใจได้ - ให้คำปรึกษาด้านการเรียน - จัดการด้านสภาพแวดล้อมให้ส่งเสริมการเรียนรู้
	ผู้ช่วยสอน	- สร้างความเข้าใจด้านเนื้อหาเมื่อนักศึกษาเกิดข้อสงสัย - ให้คำปรึกษาในรายวิชา - ช่วยเหลือด้านภาษา
	พี่เลี้ยง	- สอนเสริม - สอนการบ้าน - ติดตามงาน - ให้คำปรึกษา
	ล่ามภาษามือ	แปลการสื่อสารที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้อย่างเท่าเทียม

ตารางที่ 4.1

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological systems theory) ของ Bronfenbrenner (1979) (ต่อ)

ระบบ	นิเวศแวดล้อมที่สนับสนุน	ข้อค้นพบ
ระบบกลาง (Mesosystem)	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับเพื่อนที่มีการได้ยิน	ปฏิสัมพันธ์ของเพื่อนช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สามารถเรียนร่วมกันได้
ระบบนอก (Exosystem)	บริการจดคำบรรยาย	- ทบทวนเนื้อหาประกอบการทำการบ้านและการสอบ - ช่วยเหลือด้านภาษา
	เงินทุนสนับสนุน	- ลดภาระค่าใช้จ่ายที่ได้จากครอบครัว
	หอพัก	- ลดภาระค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน - ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
ระบบใหญ่ (Macrosystem)	ค่านิยม	ส่งผลต่อการกำหนดความเชื่อของนักศึกษาในการอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากที่เกิดขึ้น
ระบบเวลา (Chronosystem)	ระยะเวลา	- ส่งผลให้นักศึกษาเรียนรู้ที่จะสื่อสารกับบนความแตกต่างของภาษา - ส่งผลให้นักศึกษาเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันผ่านสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ จนตระหนักได้ด้วยตนเอง

4.4 บริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในมหาวิทยาลัย

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลการจัดบริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ความยากลำบากของนักศึกษาจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานสนับสนุนนักศึกษาพิการ และปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ให้ข้อมูลที่มีบทบาทในการจัดบริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนี้

4.4.1 การจัดบริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

จากบทสัมภาษณ์ของนักศึกษพบว่ามหาวิทยาลัยจัดให้มีบริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา ได้แก่ ล่ามภาษามือ การสอนเสริม ทักษะการศึกษา ให้คำปรึกษา การจ้างงานระหว่างเรียน บริการจดคำบรรยาย ดังนี้

4.4.1.1 ล่ามภาษามือ

ผู้ให้ข้อมูลทุกคนให้ข้อมูลที่ตรงกันว่าการจัดบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ โดยเฉพาะกับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอันดับแรกคือ ล่ามภาษามือ ซึ่งมีส่วนอย่างมากในการช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ในชั้นเรียนแต่ละวิชา หน้าที่หลักคือการแปลจากภาษาพูดเป็นภาษามือและจากภาษามือเป็นภาษาพูดเพื่อเชื่อมโยงผู้สอนกับผู้เรียน โดยส่วนใหญ่ล่ามภาษามือจะปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันครั้งละ 2 คน สลับกันแปลในแต่ละรายวิชา หรืออาจปฏิบัติหน้าที่เพียง 1 คน ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการ อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลยังเสริมอีกว่ากรณีที่ล่ามไม่เพียงพอจะมีบริการล่ามภาษามือทางไกลจากศูนย์จากบริการล่ามเข้ามาช่วยเหลืออีกด้วย

ของพี่ก็จะเข้าแปลในทุกรายวิชาที่มีนักศึกษาหูหนวกเลย วิชาละ 2 คน โดยเฉพาะวิชาบรรยายที่อาจารย์บรรยาย 1.5 ชั่วโมงขึ้นไป ถ้าชนกันล่ามไม่พอจริง ๆ ก็จะแยกล่ามไปห้องละคนก็มี ที่เข้า 2 คน ก็เพราะว่าคุณภาพการแปลเนอะ 3-4 ชั่วโมงต่อเนื่อง อาจล้าได้ มีเพื่อนสลับดีกว่า (คุณลินดา, สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2567)

ถ้าล่ามภาษามือไม่พอ มหาวิทยาลัยก็มีการทำความร่วมมือกับ สวทช. จะมีล่ามออนไลน์เข้ามาช่วยในห้องเรียนด้วยค่ะ บางทีล่ามประจำจะต้องเข้าไปแปลในห้องเรียนแต่หากมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต้องการให้มีล่ามภาษามือ หากสำคัญจริง ๆ ก็ต้องขอสนับสนุนล่ามจากหน่วยอื่นค่ะ (คุณออย, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2567)

นอกจากนี้แล้วพบว่าล่ามภาษามือไม่ได้ให้บริการเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงกิจกรรมอื่นใดที่มีนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้าร่วมรวมไปถึงด้านสุขภาพกาย ใจ ของนักศึกษาอีกด้วย

สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทุก ๆ กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นทางเราจะประสานขอใช้บริการล่ามภาษามือจากส่วนงานที่มีล่ามภาษามือ (คุณจักร, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2566)

ถ้าเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุอะไรขึ้นมา ถ้ามีการประสานขอล่ามมา ล่ามที่สแตนด์บายก็จะพาไป แต่ก็อยู่ในขอบข่ายที่มหาวิทยาลัยดูแล เช่น ระหว่างเรียน ระหว่างที่พักอยู่หอใน (คุณหวาน, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

4.4.1.2 สอนเสริม

บริการสอนเสริมเป็นบริการที่จัดขึ้นในบางมหาวิทยาลัยเท่านั้น โดยผู้ให้ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยที่จัดบริการดังกล่าวได้อธิบายว่าการสอนเสริมเป็นบริการที่จัดขึ้นให้กับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพื่อให้นักศึกษาสามารถทบทวนเนื้อหาที่เรียนเพื่อนำไปสู่การทำงานหรือการบ้านที่ผู้สอนมอบหมายได้รวมไปถึงการสอนทบทวนเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ก่อนที่จะมีการสอบ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการช่วยเหลือทางด้านภาษาและติดตามงานแทนผู้สอนอีกด้วย โดยพบว่าผู้สอนเสริมเป็นล่ามภาษามือที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิชานั้นหรือในบางมหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินปฏิบัติหน้าที่เข้าไปบันทึกเนื้อหาเพื่อนำไปให้นักศึกษาทบทวน

เรามีตารางกำหนดให้นักศึกษาเข้าพบ หรือจะนัดพบก็ได้เช่นกัน การสอนเสริมส่วนใหญ่ก็จะนัดเจอกัน แต่ถ้าไม่สะดวกจริง ๆ จะใช้การวิดีโอคอลคุยกัน พวกการบ้านก็จะไม่ได้แก้ไขแต่จะใช้การกำกับด้วยสีแดงไว้ให้ (คุณหวาน, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

เรามีบริการสอนเสริมโดยคนหูหนวก เรามีคนหูหนวกที่เก่งคอยช่วยสนับสนุนนักศึกษา กลุ่มนี้ คือเขาจะเหมือนพี่เลี้ยงเลย ในห้องเรียนที่มีคนหูหนวกเรียนเข้าก็จะเข้าไปนั่งด้วย นอกเวลาก็จะคอยสอนการบ้าน ทิวข้อสอบ ประมาณนี้ (คุณลินดา, สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2567)

4.4.1.3 ทุนการศึกษา

มหาวิทยาลัยในประเทศไทยมักจะมีการมอบทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี พฤติกรรมดี หรือมอบทุนโดยวัตถุประสงค์อื่น ๆ ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าสำหรับนักศึกษาพิการในประเทศไทยนั้นมีทุนการศึกษาที่เรียกว่า “ทุนอุดหนุนทางการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการ” ซึ่งเป็นทุนที่ไม่มีข้อผูกมัด ซึ่งโดยปกติแล้วจะได้รับต่อเนื่องจนจบการศึกษา อย่างไรก็ตามทุนสนับสนุนนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่เกิดขึ้นระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย

DSS ก็จะยื่นเรื่องไปที่ กระทรวง อว. และจะทำเรื่องยกเว้นค่าธรรมเนียมให้กับนักศึกษา ตั้งแต่เทอมแรก เราได้ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครองแล้วว่าทุนนี้ไม่ได้รวมพวกค่าหอพัก ค่ากิน ค่าของใช้ส่วนตัว นักศึกษาต้องรับผิดชอบเอง (คุณหวาน, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

นอกจากทุนที่สนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) แล้วยังพบว่ามหาวิทยาลัยที่ผู้ให้ข้อมูลปฏิบัติงานอยู่นั้น มีทุนการศึกษาประเภทอื่น เช่น ทุนสำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ทุนสนับสนุนเพื่อผลิตผลงาน ทุนที่จัดมอบให้กับนักศึกษาเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น โดยที่แหล่งทุนนั้นอาจเป็นทุนของมหาวิทยาลัยหรือแหล่งทุนภายนอก การให้ทุนสามารถแบ่งออกเป็นทุนการศึกษาต่อเนื่องจนจบการศึกษาและแบบมอบครั้งเดียว

มหาวิทยาลัยเปิดรับสมัครทุนทุกปี เราจะประชาสัมพันธ์ไปที่กิจการนักศึกษาของแต่ละคณะเพื่อประชาสัมพันธ์ต่อ ทุนหลัก ๆ ที่จำนวนเงินค่อนข้างมากและจำนวนทุนเยอะน่าจะเป็นทุนขาดแคลนทุนทรัพย์ แต่เป็นทุนที่นักศึกษาทุกคนที่มีสิทธิ์ยื่นสมัคร ถ้าไม่ผ่านทุนนี้ก็มีทุนภายนอก (คุณจักร, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2566)

4.4.1.4 บริการให้คำปรึกษา

สำหรับบริการให้คำปรึกษาพบว่าเป็นบริการสำหรับนักศึกษาพิการที่พบในทุคมหาวิทยาลัยของผู้ให้ข้อมูล โดยบริการให้คำปรึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินพบว่ามีลักษณะการให้บริการโดยบุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ การให้คำปรึกษาโดยนักให้คำปรึกษาโดยเฉพาะ ซึ่งรูปแบบนี้จะเป็นการให้คำปรึกษาล่าช้ากว่าในการช่วยแปลและอีกรูปแบบคือให้บริการโดยผู้ที่ใช้ภาษามือได้ อย่างล่าช้ากว่าที่พึงเลี้ยง ซึ่งเป็นด้านหน้าในการพูดคุยช่วยเหลือในเบื้องต้นก่อนที่จะประสานไปยังที่ปรึกษาและผู้ปกครอง สำหรับขั้นตอนการให้บริการมีความคล้ายคลึงกันคือได้รับการประสานส่งต่อหรือนักศึกษาเข้ามาติดต่อด้วยตนเอง

เวลานักศึกษาไม่สบายใจเขาก็จะเข้าหาพี่เลี้ยงของเขา ทีมหาลัยเราก็จะมีระบบพี่เลี้ยงมีทั้งหุดีและ หุนวก นักศึกษากลุ่มหุนวกเราจะจัดพี่เลี้ยงที่เป็นคนหุนวกให้ เพราะว่าพวกเขาสื่อสารกันง่ายกว่า การให้คำปรึกษานักศึกษาสะดวกออนไลน์หรือจะเข้ามาพบที่ห้อง DSS ก็ได้ (คุณลินดา, สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2567)

บริการให้คำปรึกษา ปกติจะถูกส่งต่อมาจากอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ก็กิจการนักศึกษาส่งต่อมา หากไม่ใช่เรื่องด่วนเราก็จะนัดให้พบกับนักให้คำปรึกษาแต่ถ้ากรณีเร่งด่วนก็อาจจะได้เข้าพบเลยดูเป็นรายไป (คุณจักร, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2566)

4.4.1.5 บริการจดคำบรรยาย

บริการจดคำบรรยายหรือในบางมหาวิทยาลัยเรียกว่า notetaker ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เล่าว่าบริการนี้คือบริการสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยเฉพาะ โดยในระหว่างที่กำลังเรียนนักศึกษาไม่สามารถบันทึกเนื้อหาได้ขณะที่กำลังใช้สายตาดูล่ามภาษามือได้ บันทึกเหล่านี้จะถูกส่งต่อให้กับนักศึกษาเพื่อใช้สำหรับทบทวน โดยพบว่าผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมีทั้งเจ้าหน้าที่ที่มีตำแหน่งผู้จดคำบรรยาย พี่เลี้ยงที่เข้าไปร่วมสังเกตและบันทึกการเรียนการสอน และนักศึกษาอาสาสมัครที่เข้ามาช่วยงาน

อีกอย่างคือบริการจดคำบรรยายในชั้นเรียน เรามีนักศึกษากลุ่มร่างกายที่อยู่ใน ม.35 มาช่วยตรงนี้ พวกนักศึกษามหาวิทยาลัยสามารถใช้ประโยชน์จากตรงนี้ได้ (คุณออย, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2567)

notetaker ที่ทำงานกับ DSS เป็นคนหูหนวก สามารถอ่านปากได้ เขียนได้ดี ใช้ภาษามือได้ดี บทบาทหน้าที่ของเขาคือเข้าในวิชาที่เน้นการบรรยายเพื่อให้นักศึกษาหูหนวกทบทวนได้ (คุณลินดา, สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2567)

จากการศึกษาการให้บริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชี้ให้เห็นว่าการให้บริการของแต่ละมหาวิทยาลัยมีความเหมือนและแตกต่างกัน โดยพบว่าบริการหลักที่ทุกมหาวิทยาลัยมีเหมือนกันคือล่ามภาษามือ ทุนสนับสนุนการศึกษา บริการให้คำปรึกษา การจ้างงาน และบริการที่จัดให้มีในบางมหาวิทยาลัย ได้แก่ บริการสอนเสริม บริการจดคำบรรยาย สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2

ตารางแสดงการให้บริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแต่ละมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	ประเภทบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ				
	ล่ามภาษามือ	สอนเสริม	ทุนการศึกษา	บริการให้คำปรึกษา	จดคำบรรยาย
1	ให้บริการทั้งในและนอกชั้นเรียน	- สอนเสริม - ติดตามงาน/ การบ้าน - ตรวจภาษา (โดยล่ามภาษามือ)	- ทุนสนับสนุนนักศึกษาพิการ - ทุนสนับสนุนผลงาน - ทุนสำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลน	ให้บริการ (โดยล่ามภาษามือ อาจารย์ที่ปรึกษา และนักให้คำปรึกษา)	ไม่มีบริการ
2	ให้บริการทั้งในและนอกชั้นเรียน	ไม่มี	- ทุนสนับสนุนนักศึกษาพิการ - ทุนขาดแคลนทุนทรัพย์ - ทุนภายนอก	ให้บริการ (โดยนักให้คำปรึกษา)	ให้บริการ (โดยเจ้าหน้าที่)
3	ให้บริการทั้งในและนอกชั้นเรียน และมีความร่วมมือกับ สวทช. ล่ามภาษามือออนไลน์	ไม่มี	- ทุนสนับสนุนนักศึกษาพิการ - ทุนขาดแคลนทุนทรัพย์	ให้บริการ (โดยนักให้คำปรึกษา)	ให้บริการ (โดยนักศึกษา จาก ม. 35)

ตารางที่ 4.2

ตารางแสดงการให้บริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแต่ละมหาวิทยาลัย (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	ประเภทบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการ				
	ล่ามภาษามือ	สอนเสริม	ทุนการศึกษา	บริการให้คำปรึกษา	จดคำบรรยาย
4	ให้บริการทั้งในและนอกชั้นเรียน	สอนทบทวน (โดยคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน)	- ทุนสนับสนุนนักศึกษาพิการ - ทุนขาดแคลนทุนทรัพย์	ให้คำปรึกษา (โดยพี่เลี้ยง)	ให้บริการ (โดยคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน)

จากข้อมูลการจัดบริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังตารางที่ 4.2 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับนิเวศแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถสรุปได้ว่า บริการสนับสนุนนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษา กล่าวคือในแต่ละบริการนักศึกษาสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการที่จัดให้มาช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้และการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมมหาวิทยาลัย และยังพบว่ามีนิเวศแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาที่ไม่ได้เกิดจากบริการของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ความสัมพันธ์ของเพื่อน ค่านิยม

ตารางที่ 4.3

ตารางแสดงการจัดบริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่สอดคล้องกับนิเวศแวดล้อมที่สนับสนุนการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

บริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	นิเวศแวดล้อมที่สนับสนุนการปรับตัว
ล่ามภาษามือ	✓
สอนเสริม	✓
ทุนการศึกษา	✓
บริการให้คำปรึกษา	✓
บริการจดคำบรรยาย	✓

4.4.2 ความยากลำบากของนักศึกษาจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานสนับสนุนนักศึกษาพิการ

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอความยากลำบากของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินผ่านประสบการณ์ของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลสนับสนุนนักศึกษา ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน กล่าวคือ มีโอกาสให้บริการนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งความยากลำบากที่พบ ได้แก่ เรียนในสาขาที่ไม่ตรงกับความถนัด ปัญหาทางการเงิน ข้อจำกัดด้านภาษา ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

4.4.2.1 เรียนในสาขาที่ไม่ตรงกับความถนัด

ข้อค้นพบนี้ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่ากว่าจะพบปัญหาความยากลำบากดังกล่าวต้องอาศัยระยะเวลาในการสังเกต กล่าวคือเมื่อนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเริ่มเรียนจะพบกับความยากลำบากเนื่องจากไม่สามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่เรียนได้แม้ว่าจะผ่านการสนับสนุนในทุก ๆ ด้านแล้วก็ตาม ข้อสังเกตของการเกิดปัญหานี้คือนักศึกษามีผลการเรียนไม่ดีและมีเสียงสะท้อนจากผู้สอนเรื่องพฤติกรรมของนักศึกษา อย่างไรก็ตามในบางรายพบว่าได้เข้ามาขอคำปรึกษาเพื่อขอย้ายสาขา และบางรายปรับตัวอดทนจนเรียนจบ ขณะเดียวกันก็มีนักศึกษาบางคนต้องออกจากมหาวิทยาลัย

บางคนเขาก็ขอลาออกไปเลย โดยเหตุผลก็คือเรียนยาก เรียนไม่เข้าใจอยากจะออกไปเรียนด้านอาชีพ ทาง DSS ก็ให้คำปรึกษาส่วนตัวแล้ว สุดท้ายเขาก็ตัดสินใจลาออก (คุณลินดา, สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2567)

มีโอกาสดูคุยกับนักศึกษาเหมือนกันค่ะ เขาบอกว่าไม่ชอบเรียนแบบนี้ยากเกินไปอยากจะลาออก เราก็บอกเขาลองดูก่อนไหมเพราะว่าเพิ่งเปิดเรียนได้ไม่นาน หากไม่ไหวจริง ๆ เราก็จะมีแผนช่วยเหลือเขาอีกทีค่ะ อาจแนะนำให้ลองเปลี่ยนคณะหรือสาขา แต่ปัจจุบันนักศึกษาคนนี้ก็รับปริญญาไปแล้ว (คุณหวาน, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

4.4.2.2 ปัญหาทางการเงิน

การเรียนในมหาวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายหลายส่วนที่นักศึกษาจะต้องรับผิดชอบ โดยเฉพาะกับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ถึงแม้ว่าจะได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการแล้วก็ตามแต่ไม่ได้ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ค่าอาหาร ค่าหอพัก ค่าไฟฟ้า ค่าของใช้ส่วนตัว เป็นต้น นักศึกษาและครอบครัวหลายรายเข้าใจผิดว่าคนพิการเรียนฟรี หมายถึง จะได้รับทุนสนับสนุนครอบคลุมในทุกด้าน ทั้งนี้หากไม่ได้ทำความเข้าใจ

หรือรับรู้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจะส่งผลกระทบต่อนักศึกษาเมื่อเข้ามาเรียน ยิ่งไปกว่านั้นผู้ให้ข้อมูลบางคนยังสะท้อนว่าการยื่นรับทุนสนับสนุนนั้นมีกระบวนการและการบริหารจัดการในแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งพบว่าในบางมหาวิทยาลัยนั้นนักศึกษาจำเป็นต้องสำรองจ่ายก่อนในภาคการศึกษาแรกจากนั้นทางมหาวิทยาลัยจะทำเรื่องเบิกคืนให้ภายหลัง ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงสำหรับบางครอบครัว

เรารู้เพราะว่าเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์สมัครทุนการศึกษา เขาจะมาสมัครกันแล้วก็อยากจะได้รับคัดเลือก เขาก็ขอให้เราช่วยดูเอกสารให้ การเขียนใบสมัครอะไรแบบนี้ (คุณหวาน, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

เจอหลายคนเลย บางคนล่าช้า บางคนไม่มีจ่ายเลยเขาหาเงินไม่ได้ บางคนเขาไม่มีจริงๆ เนอะ ถ้าไม่จ่ายก็ถือว่ายังไม่เป็นนักศึกษา การลงทะเบียนเรียนถือว่าไม่สำเร็จ จริง ๆ มหาวิทยาลัยก็มีการช่วยเหลือโดยการทำเรื่องผ่อนผันให้ แต่ก็ต้องดูเป็นราย ๆ ไป (คุณจักร, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2566)

4.4.2.3 ข้อจำกัดด้านภาษา

สำหรับข้อจำกัดทางด้านภาษาผู้ให้ข้อมูลเล่าตรงกันว่านักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินส่วนใหญ่มีข้อจำกัดนี้ พบได้จากการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยการใช้ข้อความ นักศึกษามักจะไม่เข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อสารในทางกลับกันข้อความที่นักศึกษาส่งกลับมามีการเรียงไวยากรณ์ที่แตกต่างจากภาษาไทย บางครั้งต้องใช้เวลานานกว่าจะเข้าใจความต้องการของนักศึกษาได้ อย่างไรก็ตามยังพบว่านอกจากการสื่อสารผ่านข้อความแล้วการสื่อสารด้วยภาษามือจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่ากรณีที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้ภาษามือได้

แรก ๆ ที่เข้ามาทำงานก็มีสับสนค่ะ ไม่รู้ว่าเขาต้องการอะไร บางครั้งก็ต้องเรียบเรียงใหม่ แล้วก็ส่งกลับไปว่า หมายถึงแบบนี้ใช่ไหม ถ้าเราว่างก็จะขอให้เขาโทรวิดีโอมาหรือส่งคลิปมาก็ได้ แต่ส่วนใหญ่เขาก็จะพิมพ์มาก่อน มันจะล่าช้า (คุณออย, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2567)

นอกจากการสื่อสารระหว่างบุคคลแล้วพบว่าผู้ให้ข้อมูลบางคนที่มีหน้าที่สนับสนุนในห้องเรียนพบกับปัญหาการใช้ภาษาจากงานที่ผู้สอนมอบหมาย ซึ่งจะสังเกตได้จากการเขียนงานที่ไม่ตรงกับคำชี้แจง

ก่อนที่นักศึกษาจะส่งงานบางคนก็จะส่งมาให้ตรวจก่อน ก็จะเห็นว่าภาษาของนักศึกษาเป็นอย่างไร บางทีสิ่งที่อาจารย์บอกกับที่นักศึกษาเขียนมาคนละเรื่องเลยแสดงว่าอาจจะอ่านคำสั่งไม่เข้าใจ บางคนก็เขียนมาผิด ๆ ถูก ๆ ก็จะเน้นสีแดงให้ไปว่าตรงนี้ยังไม่ถูก (คุณหวาน, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

4.4.3 ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นของผู้ให้ข้อมูลในฐานะผู้ที่ปฏิบัติงานสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้ข้อมูลบางคนมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานเพียงอย่างเดียวในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลบางคนมีหลายหน้าที่ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะระบบโครงสร้างของมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน โดยปัญหา อุปสรรคที่พบนั้นเกิดจากประสบการณ์การปฏิบัติงาน ได้แก่ ภาระงานล้นมือ ความคาดหวังของผู้สอน การประชาสัมพันธ์ การประสานงานภายในองค์กร โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.4.3.1 ภาระงานล้นมือ

ผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์ดังกล่าวสะท้อนว่างานที่ตนเองรับผิดชอบในปัจจุบันนั้นมากเกินไป โดยที่รู้สึกว่ามันเองนั้นไม่สามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งภาระงานดังกล่าวถูกมอบหมายจากองค์กรและมีการตกลงกันในคำอธิบายงานก่อนล่วงหน้า แต่เมื่อปฏิบัติงานจริงพบว่างานที่ปฏิบัติอยู่นั้นไม่เกิดคุณภาพเท่าที่ควร โดยตัวอย่างงานที่ได้รับมอบหมาย หลักๆ คือ การดูแลนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทั้งในและนอกชั้นเรียน

งานมันเยอะเกิน ที่มองว่าเยอะเพราะว่าบางช่วงงานก็เหมายอยู่ที่เราคนเดียวเราก็จัดการไม่ทัน ไม่ใช่เราทำไม่ได้ เราทำได้เพียงแค่ทำไม่ทัน และรู้สึกว่าพอเวลามันบีบมาก ๆ บางงานก็ทำให้เสร็จเพราะต้องส่งด่วน ถ้ามีคนมาช่วยแบ่งเบาก็จะดี (คุณหวาน, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

4.4.3.2 ความคาดหวังของผู้สอน

ในประเด็นนี้เกิดจากความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้สอนต่อเจ้าหน้าที่ที่เข้ามาให้บริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในชั้นเรียน ที่มองว่าเจ้าหน้าที่ที่เข้ามานั้นมีส่วนในความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักศึกษา ยกตัวอย่างเช่น การติดตามการบ้านจากเจ้าหน้าที่ การขอให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือบางอย่างโดยไม่จำเป็น เป็นต้น ซึ่งในบางครั้งถูกเข้าใจผิดว่าปัญหาของนักศึกษาเกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่

เคยโดนอาจารย์ตามการบ้านนักศึกษาผ่านเรา เหมือนกับว่าเราต้องเป็นคนไปติดตามงานให้เขา มันไม่ใช่หน้าที่ นักศึกษาต่างหากที่ต้องตั้งใจมากกว่านี้ ยิ่งกว่านั้นเคยมีที่นักศึกษาหุหนวกไม่ตื่นมาเรียนจะให้เราตามให้ (คุณหวาน, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2567)

4.4.3.3 การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ชัดเจน

การประชาสัมพันธ์ในความหมายของผู้ให้ข้อมูลคือการประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและครอบครัวทราบว่าก่อนที่จะเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยนั้น มหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนอะไรให้กับนักศึกษาบ้างและอะไรที่นักศึกษาจะต้องเตรียม และต้องเป็นการสื่อสารอย่างละเอียดและตรงไปตรงมา เพื่อลดโอกาสการส่งผลเสียต่อนักศึกษาเอง เช่น ทุนสนับสนุนนักศึกษาพิการไม่ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง การสำรองค่าลงทะเบียนและค่าธรรมเนียมในภาคการศึกษาแรกเป็นต้น

สิ่งที่เจอบ่อย ๆ ในกลุ่มนักศึกษาพิการที่ฐานะทางบ้านไม่ค่อยดีคือ พ่อแม่ นักศึกษาบางคนไม่รู้ว่าจะต้องสำรองค่าเทอมก่อน พอถึงกำหนดก็จะหาไม่ทัน แต่ถ้าบางคนไม่มีจริง ๆ ก็เข้ามาคุยกันเป็นกรณีไป อาจจะแบ่งจ่าย (คุณออย, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2567)

4.4.3.4 การประสานงานภายในองค์กร

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าการบริหารงานในมหาวิทยาลัยนั้นมีโครงสร้างที่แยกย่อยออกไปรวมไปถึงระบบการบริหารจัดการที่คิดขึ้นเป็นเพียงระบบที่สร้างขึ้นมาใช้ในเฉพาะหน่วยงานเท่านั้น ดังนั้นเมื่อขาดการประสานงานที่ดี ข้อมูลไม่เชื่อมโยงกันอาจส่งผลต่อสิทธิของนักศึกษาได้

ทุก ๆ ปีเราต้องคาดการณ์จำนวนนักศึกษาพิการที่แต่ละคณะจะเปิดรับ เพื่อส่ง สกอ. ตั้งงบ แต่พบว่าบางคณะส่งล่าช้า จำนวนที่ได้ไม่ตรงตามความเป็นจริง อะไรที่มันผิดไปเราก็จะคุยกับ สกอ. ลำบาก และก็บางส่วนงานจัดโครงการสำหรับนักศึกษา พอ นักศึกษาลงทะเบียนมาไม่รู้ว่ามีนักศึกษาหุหนวกเข้าร่วมด้วย เราก็จะทำหนังสือขอลามาให้ไม่ทัน (คุณจักร, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2566)

4.5 อภิปรายผลการวิจัย

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการอภิปรายแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้ 1) ประสพการณ์และการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก และ 2) สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก

4.5.1 ประสพการณ์และการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก

จากการศึกษาประสพการณ์ที่ส่งผลให้นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเมื่อเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยในช่วงแรกพบว่าประสพการณ์ดังกล่าวเป็นอุปสรรคของนักศึกษาต้องปรับตัว ซึ่งได้แก่ ภาษา พื้นฐานความรู้ การจัดการศึกษา การอยู่ร่วมในสังคม และสถานะทางการเงิน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้านี้ที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในกลุ่มแรกขอแนะนำอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ยกตัวอย่างการศึกษาของ Nugroho and Lintangari (2022) ที่พบว่านักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ต้องเข้าสู่บริบทการเรียนใหม่ที่ไม่ได้สื่อสารด้วยภาษามือเป็นหลักส่งผลให้เกิดความยากลำบากและจากการศึกษานี้ได้ระบุสาเหตุไว้คือ พื้นฐานของคลังคำศัพท์มีน้อย รูปแบบการเรียงไวยากรณ์ที่ต่างจากการศึกษาก่อนหน้านี้ในข้างต้นเป็นไปในทิศทางเดียวกับข้อค้นพบของการศึกษานี้ที่พบว่า ภาษาเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ระดับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะกับทักษะสำคัญอย่างการอ่านและการเขียน ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาที่เรียน ขัดขวางการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อน สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เป็นผู้ให้ข้อมูลใช้ภาษามือในการสื่อสารเป็นหลัก ทั้งในการศึกษาและการใช้ชีวิตประจำวัน ดังนั้นภาษาไทยจึงเป็นภาษาที่ 2 ที่ได้เรียนรู้ในภายหลัง อย่างไรก็ตามการที่ภาษาที่ 2 ไม่ได้ถูกพัฒนาให้เทียบเท่ากับภาษาแรกอาจเปรียบได้ในกลุ่มของคนที่มีการได้ยินที่เรียนภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่ 2 เช่นเดียวกัน แต่ในกรณีนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย ภาษาไทยในฐานะภาษาที่ 2 มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้ในช่วงแรก รวมไปถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รอบข้างที่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษามือได้ นอกจากนี้ด้านภาษาที่เป็นความยากลำบากในชั้นเรียนยังพบว่าการขาดความรู้พื้นฐานในสาขาหรือวิชาที่เรียนส่งผลให้ไม่สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาและไม่สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ในชั้นเรียนได้ อย่างที่ทราบกันว่าการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยเป็นการเรียนที่มีความเฉพาะมากขึ้น เนื้อหาส่วนใหญ่มีความซับซ้อนมากขึ้น และต้องพึ่งพาตนเองมากขึ้น หากนักศึกษาไม่ได้มีความรู้หรือ

ทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนที่ดีพอจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้ อย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดในนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจเกิดได้จากหลายปัจจัย ความเป็นไปได้ว่าอุปสรรคด้านทักษะความรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนในสาขาที่สมัครเข้ามานั้นอาจเกิดจากนักศึกษาไม่ได้เข้าเรียนในสาขาที่ตนเองต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งในสภาพปัจจุบันมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ยังไม่ได้จัดบริการสนับสนุนสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในทุกสาขาวิชา ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้นักศึกษาที่ยังต้องการใช้บริการสนับสนุนที่มหาวิทยาลัยจัดให้เลือกสมัครเข้ามาเรียนในสาขาที่เปิดรับอย่างจำกัด ซึ่งอาจไม่ใช่สาขาที่ต้องการเรียนอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงมหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกกลุ่มสามารถเข้าเรียนในสาขาที่ตนเองต้องการได้ หากผ่านกระบวนการประเมินเช่นเดียวกับนักศึกษาทั่วไปและสามารถเรียนรู้ได้แม้จะไม่มีบริการสนับสนุนก็ตาม โดยสรุปแล้วอุปสรรคต่อการเรียนที่นักศึกษาสะท้อนว่าตนเองมีพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอนั้นสอดคล้องกับการศึกษาของ Kushalnagar and Behm (2018) ที่พบว่านักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่สมัครเข้าศึกษาต่อในสาขาทางวิศวกรรมที่ขาดทักษะจำเป็นต่อการเรียนในสาขา ส่งผลให้พวกเขาประสบปัญหาในการทำงานร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ถัดมาเป็นความยากลำบากของการจัดการศึกษา โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นมีความหลากหลาย เช่น ล่ามภาษามือ ผู้สอน สภาพแวดล้อม เพื่อนร่วมชั้น เป็นต้น แต่ความยากลำบากจากการศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความยากลำบากจากการจัดการศึกษาโดยผู้สอนเป็นหลัก อย่างการสอนต่อเนื่องเป็นเวลานานด้วยวิธีการบรรยายอันเป็นการบังคับให้ใช้สายตาตลอดเวลาได้และเมื่อละสายตาทำให้ความต่อเนื่องของเนื้อหาที่หายไปส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาและประมวลความรู้ทั้งหมดได้ รวมถึงวิธีการประเมินผลที่ยากต่อการสะท้อนความรู้ความเข้าใจจากการเรียนส่งผลให้ไม่สามารถแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจต่อการเรียนผ่านภาษาที่ถนัดได้ อุปสรรคข้างต้นสอดคล้องกับ Safder et al., (2010) พบว่าอุปสรรคที่นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเมื่อเข้าไปเรียนร่วมกับนักศึกษาที่มีการได้ยินคือ ไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาที่สอนได้เนื่องจากผู้สอนไม่เข้าใจวิธีการเรียนรู้และไม่มีการปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับนักศึกษา

อุปสรรคในกลุ่มที่ 2 คือประสบการณ์ความยากลำบากที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยพบว่านักศึกษาเผชิญกับความยากลำบากเมื่อต้องมาใช้ชีวิตร่วมกันสังคมที่ผู้คนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการได้ยิน ในช่วงแรกของการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยนักศึกษาต้องเผชิญกับความอันตรายอันเกิดจากการไม่ได้ยิน ถึงแม้ว่านักศึกษาจะระวังมากเพียงใดแต่ผู้คนอื่น ๆ ไม่สามารถรับรู้ได้ว่าผู้ใดเป็นนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเนื่องจากความบกพร่องดังกล่าวไม่ได้แสดงออกอย่างเด่นชัดผ่านร่างกาย นอกจากนี้นักศึกษายังต้องเผชิญกับการปฏิบัติจากคนที่มีการได้ยินจากความเข้าใจผิด โดยทั่วไปบุคคลจะให้ความช่วยเหลือบุคคลที่ต่อเมื่อเห็นว่าพวกเขาต้องการความช่วยเหลือหรือขอ

ความช่วยเหลือ แต่ในกรณีนี้พบว่า “ความบกพร่องทางการได้ยิน” ในทัศนะของคนส่วนใหญ่ถูกตีตราว่าเป็นผู้ที่ต้องได้รับความช่วยเหลือ ถูกมองว่าเป็นคนพิการ น่าสงสาร น่าเห็นใจ ส่งผลให้ได้รับสิทธิพิเศษที่เกินความจำเป็น ซึ่งในความเป็นจริงไม่เป็นเช่นนั้นเสมอไป ด้วยความเข้าใจที่ถูกต้องผ่านสังคมไทยอาจร้ายแรงไปจนถึงการคิดหรือตัดสินใจแทนอันเป็นการละเมิดสิทธิของพวกเขาได้ จากข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ Batista and García (2023) ที่ได้ศึกษาประสบการณ์ความยากลำบากของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินซึ่งนักศึกษาได้สะท้อนว่าความยากลำบากที่สุดคือความเข้าใจ ความตระหนักต่อบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติต่อพวกเขาที่ไม่เหมาะสม และอุปสรรคสุดท้ายจากบทสัมภาษณ์ของนักศึกษาคือสถานะทางการเงินที่จำกัด จากการสะท้อนของนักศึกษาพบว่าครอบครัวของนักศึกษาบางคนไม่สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายได้อย่างที่ต้องการ ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลในการจัดสรรค่าใช้จ่ายให้เพียงพอ นอกจากนี้ข้อจำกัดทางการเงินยังส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าถึงสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับ Evalati et al., (2013) ที่พบว่าปัญหาสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีลูกเป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน ส่งผลกระทบต่อการสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังนั้นแนวทางการแก้ไขที่เกิดขึ้นนักศึกษาได้เลือกที่จะหาแหล่งทุนสนับสนุนจากในและนอกมหาวิทยาลัย นอกจากนั้นการหางานทำนอกเวลาเรียนเป็นอีกทางเลือกที่นักศึกษาส่วนใหญ่เลือก แต่สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินการทำงานภายนอกยังคงเป็นเรื่องที่ท้าทายอีกเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติของผู้จ้างงานและเพื่อนร่วมงานรวมไปถึงผู้รับบริการ ส่งผลอาจให้ตำแหน่งงานมีอย่างจำกัด

4.5.2 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก

จากการศึกษาพบว่าสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาเมื่อวิเคราะห์ตามกรอบทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological systems theory) โดย Bronfenbrenner (1979) พบว่านิเวศที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาได้แก่ เพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อนที่มีการได้ยิน ผู้สอน ผู้ช่วยสอน พี่เลี้ยง ล่ามภาษามือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและเพื่อนที่มีการได้ยิน บริการจดคำบรรยาย เงินทุนสนับสนุน และสวัสดิการหอพัก ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้านี้ทั้งต่างประเทศและในไทยที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษา โดยผู้วิจัยขอเสนอในแต่ละประเด็นโดยการจัดกลุ่มดังต่อไปนี้

กลุ่มแรกคือกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับนักศึกษาซึ่งส่วนใหญ่พบว่าเป็นผู้ที่มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ลำดับแรกคือผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษาที่สุด ได้แก่ เพื่อนที่เรียนร่วมกันในชั้นเรียน ทั้งที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและที่มีการได้ยิน การศึกษาก่อนหน้านี้

ชี้ให้เห็นว่าเพื่อนที่เรียนร่วมกันมีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งยังส่งเสริมความมั่นใจในการเรียน ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชั้นเรียน และยังมีส่วนช่วยในการปรับตัวของนักศึกษาเมื่อเผชิญกับปัญหาอีกด้วย (Amka & Mirnawati, 2020; Mikhailova et al., 2019) การศึกษาข้างต้น สอดคล้องกับผลการศึกษานี้ที่พบว่าการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมเรียนทำให้รู้สึกสบายใจไม่รู้สึกโดดเดี่ยว เมื่อเกิดปัญหาด้านการเรียนหรือต้องการความช่วยเหลือเพื่อนเป็นบุคคลใกล้ชิดที่นักศึกษาจะนึกถึง ซึ่งหากวิเคราะห์ลึกลงไปนอกจากความเชื่อมโยงด้านเนื้อหาที่เรียนแล้วมีความเป็นไปได้ว่าภาษาเป็นปัจจัยหนึ่งในการเชื่อมความสัมพันธ์ในชั้นเรียนซึ่งจะพบมากในกลุ่มที่ใช้ภาษามือสื่อสารกัน ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบาทของเพื่อนที่มีการได้ยิน แม้ว่ายังไม่เชี่ยวชาญในการสื่อสารด้วยภาษามือแต่หากใช้วิธีอื่นช่วยในการสื่อสารอย่างข้อความสั้น ๆ หรือภาพ จะช่วยให้การสื่อสารประสบความสำเร็จได้ อันนำไปสู่การหล่อหลอมทางสังคมที่มีส่วนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้น (Terleksi et al., 2020)

นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของเพื่อนร่วมชั้นเรียนยังช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อให้สามารถเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคมการเรียนรู้ได้ จากเดิมที่นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมักจะรวมกลุ่มกันเองอันเกิดจากความคุ้นชินในสภาพแวดล้อมเดิม ๆ ในโรงเรียน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้สอนจัดให้เกิดการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ดังนั้นผู้มีส่วนร่วมน้อยอาจส่งผลต่อโอกาสในการได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกในการเข้ากลุ่ม อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อนักศึกษาตระหนักต่อสถานการณ์ตรงหน้า สอดคล้องกับการศึกษาทักษะของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับมหาวิทยาลัยของ วิภาวี เขียวขำ และคณะ (2566) พบว่านักศึกษามีทักษะในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันได้ อีกทั้งยังตระหนักรู้ได้ว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

ลำดับถัดมาคือผู้ที่มีส่วนในการสร้างการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาซึ่งได้แก่ ผู้สอน ผู้ช่วยสอน พี่เลี้ยง โดยในช่วงแรกเมื่อนักศึกษาเผชิญกับความยากลำบากที่เกิดจากการเรียน บุคคลเหล่านี้มีส่วนช่วยสนับสนุนในการเข้าถึงเนื้อหาที่เรียนโดยการปรับรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับการเรียน ให้คำปรึกษาด้านการเรียน ส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน การสอนเสริมและการติดตามภาระงานที่มอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในหลายงานที่สะท้อนโดยนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยพบว่าบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการสอนที่มีความเชี่ยวชาญในวิธีการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีแนวโน้มที่จะปรับตัวได้ดี (Polat, 2003; Lang et al., 2002; Antia & Kreimeyer, 2014) อย่างไรก็ตามเนื่องจากกลุ่มบุคคลข้างต้นเป็นข้อค้นพบจากการศึกษาในนักศึกษาบางคนเท่านั้น แม้ว่ามหาวิทยาลัย

จัดให้มีบุคลากรดังกล่าวแต่หากไม่ได้ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาอาจส่งผลให้เกิดความยากลำบากดังข้อค้นพบปัญหาและอุปสรรคในการเรียนมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่า ล่ามภาษามือและบริการจดคำบรรยาย ซึ่งถือเป็นบริการสนับสนุนการศึกษาที่เข้ามาช่วยสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้วยเช่นกัน สำหรับล่ามภาษามือเป็นที่แน่ชัดว่าเข้ามาช่วยในการสื่อสารระหว่างนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับสมาชิกในชั้นเรียน การมีบริการล่ามภาษามือช่วยให้ปรับตัวกับเนื้อหาวิชาที่มีความซับซ้อนได้ สอดคล้องกับการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรี ของศักดา โกมลสิงห์ และคณะ (2565) ที่พบว่าล่ามภาษามือเป็นบริการจำเป็นในระดับมากที่สนับสนุนการศึกษาและการดำเนินชีวิตประจำวันในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้การศึกษาด้านบริการจดคำบรรยายสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินช่วยให้นักศึกษามีสมาธิจดจ่อกับการเรียนและไม่เบี่ยงเบนความสนใจจนลະสายตาไปจากล่ามภาษามือ (Clark & Mayer, 2016) ซึ่งเป็นไปทิศทางเดียวกับข้อค้นพบจากการศึกษานี้โดยนักศึกษาไม่จำเป็นต้องจดเนื้อหาด้วยตนเอง บริการนี้ช่วยให้นักศึกษามีสมาธิกับเนื้อหาตรงหน้าอีกทั้งยังใช้บริการนี้ในการทบทวนบทเรียนย้อนหลังอีกด้วย อย่างไรก็ตามบริการในข้างต้นปฏิเสธไม่ได้ว่าคุณภาพของการให้บริการอาจส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยเช่นกัน เช่น ทักษะการแปลของล่ามภาษามือ ความเข้าใจในเอกสารจดคำบรรยาย เป็นต้น ซึ่งถือเป็นเหตุปัจจัยที่เกิดจากผู้ให้บริการ แต่มีความเป็นไปได้ว่าปัจจัยที่เกิดอาจมาจากตัวนักศึกษาด้วยเช่นกัน เช่น ไม่สามารถอ่านทำความเข้าใจในเอกสารทบทวน ไม่ตั้งใจดูล่ามภาษามือ เป็นต้น

กลุ่มต่อมาเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา จากการศึกษพบว่ามหาวิทยาลัยมีนโยบายสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับนักศึกษารวมถึงลดค่าใช้จ่ายโดยการจัดสวัสดิการหอพักให้ฟรี นโยบายเหล่านี้ช่วยให้นักศึกษาลดความวิตกกังวลเรื่องค่าใช้จ่ายและไม่รบกวนครอบครัวมากเกินไป สอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้านี้ที่พบว่านักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ที่ได้รับทุนการศึกษามีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจและคุณภาพด้านการเรียนอยู่ในระดับมาก (จารุพร เอี่ยมวิจารณ์, 2565) อย่างไรก็ตามการสนับสนุนดังกล่าวไม่ใช่การสนับสนุนที่มากจนเกินความจำเป็นหรือสามารถนำเงินไปใช้จ่ายได้อย่างอิสระ นักศึกษาจำเป็นต้องเห็นคุณค่าและสร้างวินัยการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง

นิเวศที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในลำดับสุดท้ายคือการดำรงในสถานะของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม้ว่าในช่วงแรกจะเผชิญกับความยากลำบาก โดยเชื่อว่า “ความอดทน” จะช่วยให้ผ่านพ้นอุปสรรคเหล่านั้นไปได้ โดยการศึกษานี้ไม่พบว่าความอดทนแปรผันตรงกับผลการศึกษาด้วยหรือไม่ ความเป็นไปได้ว่าความอดทนจากการเผชิญกับความยากลำบากในช่วงแรกเกิดจาก

ความคาดหวังของนักศึกษาที่เป็นแรงขับเคลื่อนภายในและความคาดหวังจากบุคคลอื่นที่เป็นแรงขับเคลื่อนภายนอกอย่างไรก็ตามแรงขับเหล่านี้ส่งผลให้นักศึกษาอดทนต่อสภาวะความกดดันจนสามารถนำพาตนเองผ่านช่วงเวลานั้นมาได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้านี้ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในวัฒนธรรมจีน โดย Sanyin & Kuen (2018) ที่พบว่าค่านิยม “การเรียนรู้เป็นหน้าที่” ส่งผลให้พวกเขาเกิดแรงขับเคลื่อนจนก้าวผ่านอุปสรรคบางอย่างไปได้ซึ่งตรงข้ามกันกับผู้ที่มีมองว่า “การเรียนรู้เป็นไปเพียงเพื่อมารับข้อมูล”

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้เข้าใจถึงประสบการณ์ในการเรียนมหาวิทยาลัยของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก โดยสามารถแบ่งการสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

5.1.1 ประสบการณ์และการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก

การศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องเผชิญกับอุปสรรคหลายด้านเมื่อต้องปรับตัวในมหาวิทยาลัย **ด้านภาษา**ถือเป็นปัญหาหลัก เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2 ที่มีไวยากรณ์แตกต่างจากภาษาแม่ทำให้ยังซับซ้อนยิ่งขึ้น ส่งผลให้การอ่านและเขียนทำได้ยากลำบากไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาได้เต็มที่และมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนน้อย ถัดมาปัญหา **ด้านพื้นฐานความรู้**ในสาขาที่เรียนก็ส่งผลให้การเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนและการแลกเปลี่ยนความรู้นั้นทำได้ยาก เพราะการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยต้องพึ่งพาความรู้เฉพาะด้านและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ต่อมา**การจัดการศึกษา**ที่ไม่เอื้ออำนวยอย่างการสอนที่ใช้การบรรยายต่อเนื่องโดยไม่มีการปรับวิธีการสอนที่สอดคล้องกับผู้เรียนและการประเมินผลที่ไม่เหมาะสมส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถแสดงความรู้ได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้พบว่า**ด้านการอยู่ร่วมในสังคม** นักศึกษาต้องเผชิญกับความเข้าใจผิดจากคนรอบข้างที่มองว่าพวกเขาต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ทั้งที่ไม่ได้ร้องขอ นอกจากนี้ยังเกิดความเสี่ยงอันตรายที่เกิดจากการไม่ได้ยินเสียง และสุดท้าย**ด้านการเงิน** ด้วยครอบครัวไม่สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาได้อย่างเพียงพอ ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลและไม่สามารถเข้าถึงสื่อและเทคโนโลยีที่ช่วยในการเรียนรู้ได้

5.1.2 สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับปริญญาตรีที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก

จากการศึกษาการศึกษากการปรับตัวของนักศึกษาตามกรอบทฤษฎีนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (1979) พบว่าสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ได้แก่ เพื่อนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อนที่มีการได้ยิน ผู้สอน ผู้ช่วยสอน พี่เลี้ยง ลำนำภาษามือ บริการจดคำบรรยาย เงินทุนสนับสนุน และสวัสดิการหอพัก ดังนี้

เพื่อนร่วมเรียนไม่ว่าจะบกพร่องทางการได้ยินและที่มีการได้ยินมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ ความมั่นใจ และการปรับตัวในชั้นเรียนและทำให้นักศึกษารู้สึกไม่โดดเดี่ยวและสามารถช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาได้ นอกจากนี้**ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน**ยังช่วยกระตุ้นให้พยายามเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ถัดมาคือ**ผู้สอนและทีมสอน**ที่เข้าใจและปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมช่วยให้นักศึกษาเข้าถึงเนื้อหาอีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการเรียนนอกห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับ**ล่ามภาษามือ**เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงเนื้อหาการเรียน โดยเฉพาะกับเนื้อหาที่ซับซ้อนและ**บริการจดคำบรรยาย**ยังช่วยให้นักศึกษามีสมาธิกับสิ่งที่กำลังเรียน และสามารถทบทวนบทเรียนได้ ส่วนด้านความเป็นอยู่ มหาวิทยาลัยได้สนับสนุน**ทุนการศึกษา**และ**สวัสดิการหอพัก**ช่วยลดความกังวลเรื่องค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ **ความอดทน**มีบทบาทสำคัญในการผลักดันนักศึกษาเผชิญกับอุปสรรคและปรับตัวให้เหมาะสม

5.2 บทสะท้อนของผู้วิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การปรับตัวของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากโรงเรียนสอนคนหูหนวกสู่มหาวิทยาลัย” ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจในประเด็นนี้เนื่องจากผู้วิจัยเป็นล่ามภาษามือซึ่งถือว่าเป็นบุคลากรที่สนับสนุนทางการศึกษาให้กับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยขอบเขตการให้บริการหลัก ๆ อยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือกิจกรรมอื่นใด ๆ ที่มึนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้าร่วม รวมไปถึงการให้บริการทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพใจ จากประสบการณ์ที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาในนักศึกษากลุ่มนี้ทำให้เห็นประสบการณ์ของนักศึกษาที่หลากหลายตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนจบการศึกษา ดังนั้นในฐานะผู้วิจัยขอเสนอ ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของตนเอง ดังต่อไปนี้ 1) **การเรียนรวมกัน** ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียนปกติ เนื่องจากท้ายที่สุดแล้วพวกเขาเหล่านั้นจะออกมาเป็นสมาชิกของสังคมโดยสมบูรณ์ โดยการเตรียมความพร้อมที่ดีเป็นสิ่งสำคัญ พวกเขาควรได้รับการศึกษาตามศักยภาพที่ตนเองมีโดยไม่ถูกจำกัดจากการเหมารวมว่า “เรียนได้เพียงเท่านี้” เพราะความบกพร่องทางการได้ยินไม่มีผลต่อสติปัญญา ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถพัฒนาได้เท่ากับคนที่มีการได้ยินปกติเพียงแค่ต้องการ ความเข้าใจ ระบบที่มีประสิทธิภาพและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ซึ่งการเรียนรวมนอกจากจะช่วยทางด้านวิชาการแล้วยังช่วยบ่มเพาะทักษะทางสังคมด้วย อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเข้าใจในสถานการณ์ปัจจุบันถึงข้อจำกัดทั้งในระดับครอบครัวที่ไปจนถึงสถานศึกษา และ 2) **การสนับสนุนทางการศึกษา** ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในกับผู้พิการหลายฉบับ อันดับแรกคือ

สิทธิในการเรียนจนจบระดับปริญญาตรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ผู้วิจัยในฐานะคนที่มีการได้ยินไม่ได้รู้สึกว่ พวกเขาสิทธิพิเศษเหนือคนอื่น ๆ ทุนสนับสนุนนี้เป็นเหมือนเครื่องมือที่ช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เพียงแต่หากมีระบบการคัดกรองที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้ามาเรียนโดยไม่เสียเปล่า เพราะจากประสบการณ์ผู้วิจัยมีนักศึกษาบางส่วนที่ไม่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการศึกษา พฤติกรรมไม่เหมาะสม ผลการเรียนตกต่ำ จนหลุดออกจากระบบ ในขณะที่คนอื่นมีความพร้อมกว่าแต่ไม่ได้รับโอกาส นอกจากทุนสนับสนุนยังมีบริการสนับสนุนอื่น ๆ ที่ช่วยให้เข้าถึงการเรียนการสอนได้ เช่น ล่ามภาษามือ บริการจดคำบรรยาย ทุนการศึกษา (ค่าใช้จ่ายส่วนตัว) บริการให้คำปรึกษา เป็นต้น ซึ่งในประเด็นนี้ผู้วิจัยขออธิบายจุดยืนในฐานะล่ามภาษามือ คือ ปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารเท่านั้น การสื่อสารอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้อยู่ที่ดุลพินิจของล่ามซึ่งส่วนใหญ่ล่ามจากปฏิบัติหน้าที่นอกบทบาทก็ต่อเมื่อได้รับมอบหมายหรือรักษาสีทธิให้กับนักศึกษา และแสดงตัวเป็นกลางและไม่นำตัวเองเข้าไปสู่ความคาดหวังของผู้สอนหรือนักศึกษา เช่น แสดงความเห็นอกเห็นใจ และให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษเพราะกลัวนักศึกษาสอบตก เป็นต้น และสุดท้ายรักษาคุณภาพการแปลอยู่เสมอ

ในย่อหน้านี้ผู้วิจัยขอนำสะท้อนกระบวนการเก็บข้อมูลที่เป็นความท้าทายรวมไปถึงอคติ ความรู้สึกต่อข้อมูลที่ได้รับ เริ่มต้นด้วยกระบวนการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะกับผู้ให้ข้อมูลบางคนเท่านั้น ความท้าทายที่พบคือข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีไม่มากพอ กล่าวคือผู้ให้ข้อมูลไม่สามารถอธิบายขยายความต่อประสบการณ์ของตนเองได้ในคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยจำเป็นต้องปรับคำถามให้มีความเจาะจงมากขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถดึงประสบการณ์ออกมาได้ ซึ่งในบางประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการข้อมูลเชิงลึกมาก ๆ จำเป็นต้องใช้การขยายความเพื่อยกตัวอย่าง ซึ่งตัวอย่างที่ยกมาเป็นประสบการณ์จากผู้ทดลองสัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูลคนอื่น นอกจากนี้ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ค่อนข้างใช้เวลามากกว่าที่คาดการณ์ไว้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลถึงการขยายเวลาสัมภาษณ์ก่อน นอกจากนี้ในด้านข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักศึกษามีหลายประเด็นที่ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยโดยเฉพาะประสบการณ์ความยากลำบากผู้วิจัยปล่อยใส่เสียงตัดสินที่สื่อถึงว่า “ผู้ให้ข้อมูลนั้นพึ่งพาผู้อื่นที่มากเกินไป” อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเคารพในผู้ให้ข้อมูลโดยไม่ตัดข้อมูลออกและนำเสนอในบทวิเคราะห์อย่างตรงไปตรงมา เช่นเดียวกันกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเจ้าหน้าที่ ด้วยความหลากหลายของหน่วยงานทำให้เห็นรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและกระบวนการดูแลนักศึกษาพิการของหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งผู้วิจัยมีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย นอกจากนี้ในกระบวนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสื่อสารผ่านล่ามภาษามือ แม้ว่าผู้วิจัยจะเป็นล่ามภาษามือแต่การเก็บข้อมูลในแต่ละภูมิภาคจำเป็นต้องใช้บริการล่ามภาษามือในภูมิภาคนั้น ๆ เพราะภาษามือในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน ในประเด็นนี้มีบางช่วงที่

ผู้วิจัยเผลอถามบทสัมภาษณ์ด้วยตนเองเป็นภาษามือ ซึ่งในความเป็นจริงควรให้เกียรติล่ามที่มาช่วยแปลในการเก็บข้อมูล

สุดท้ายการทำงานเชิงคุณภาพถือเป็นงานที่ทำทนายสำหรับผู้วิจัยอย่างมาก เนื่องด้วยงานวิจัยเชิงคุณภาพมีความแตกต่างกับงานเชิงปริมาณ ดังนั้นผู้วิจัยได้ตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่ากระบวนการทำวิจัยลักษณะนี้เสี่ยงต่อการถูกตั้งคำถามได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้วางแผนอย่างรอบคอบและใช้แนวทางปฏิบัติที่โปร่งใสและเข้มงวดในทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัยดังที่เขียนในบทที่ 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนถึงการศึกษาของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในสภาพปัจจุบันอันนำไปสู่การพัฒนาต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

การศึกษานี้ ชี้ให้เห็นประสบการณ์ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาชี้ให้เห็นอุปสรรคที่นักศึกษาต้องเผชิญในช่วงปีแรกของการศึกษา ได้แก่ ภาษา พื้นฐานความรู้ การอยู่ร่วมในสังคม และการจัดการศึกษา อุปสรรคดังกล่าวส่งผลต่อความกดดันและความเครียดในการเรียน ดังนั้นเพื่อลดอุปสรรคของการเปลี่ยนผ่านทางการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้ จึงมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาดังนี้

5.3.1.1 บทบาทของโรงเรียน

บทบาทของโรงเรียนรวมไปถึงบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างพื้นฐานที่มั่นคงทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิตและการปรับตัว รวมไปถึงบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

(1) **การเตรียมความพร้อมทางวิชาการ** จัดให้มีการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน โดยคำนึงถึงทักษะความรู้ที่สามารถนำไปต่อยอดกับการเรียนในระดับที่สูงขึ้นได้ เช่น ทักษะการใช้ภาษาไทย การอ่าน การเขียน ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการคำนวณ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

(2) **ทักษะชีวิตและการปรับตัว** โดยการสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าไปเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับสังคมของคนที่มีการได้ยินและเรียนรู้วิธีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพบกับบุคคลที่ไม่ได้สื่อสารด้วยภาษามือ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูล

ข่าวสาร รวมไปถึงทักษะการบริหารจัดการเงิน ซึ่งอาจบูรณาการเข้าไปในการเรียนหรือการจัดกิจกรรมทั้งในและร่วมกับชุมชนภายนอก และอาจเสริมเนื้อหาที่นักศึกษาอาจพบเจอในมหาวิทยาลัย เช่น การเข้าถึงสิทธิสวัสดิการของนักศึกษา การเข้าถึงบริการสนับสนุนนักศึกษา การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ เป็นต้น

โดยการจัดให้มีทักษะในข้างต้นควรจัดโดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินรวมถึงการสนับสนุนจากผู้บริหาร อย่างการใช้สื่อที่เหมาะสม สามารถสื่อสารกับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เข้าใจในธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้ผู้สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น

5.3.1.2 บทบาทของผู้เรียน

สำหรับบทบาทของผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่มหาวิทยาลัย ควรเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้เพื่อสร้างแผนการพัฒนาร่วมกับโรงเรียนและที่สำคัญต้องเป็นผู้ที่ปกป้องสิทธิ์ในการเข้าถึงความรู้โดยไม่จำกัด นอกจากนี้ควรฝึกการสื่อสารกับผู้ที่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษามือได้ รวมไปถึงการยอมรับความแตกต่างในสังคม โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในพื้นที่ของผู้คนส่วนใหญ่แทนการรอให้พวกเขาเข้ามาในพื้นที่ของตนเอง เช่น เปิดใจสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น รุ่นพี่ หรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มหรือโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

5.3.1.3 บทบาทของมหาวิทยาลัย

บทบาทของมหาวิทยาลัยในการสอนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่จบจากโรงเรียนสอนคนหูหนวกคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในทุกด้าน โดยเน้นการตอบสนองความต้องการเฉพาะของผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย การสนับสนุนการเข้าถึงการศึกษา การสนับสนุนการอยู่ร่วมในสังคม สร้างความรู้ให้กับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และสนับสนุนการใช้ภาษามือในการสื่อสารเบื้องต้น

(1) การสนับสนุนการเข้าถึงการศึกษา มหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีบริการสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักศึกษพิการเพื่อให้สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ เช่น ล่ามภาษาในชั้นเรียน บริการจดคำบรรยาย เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามการจัดควรให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนเพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ นอกจากนี้สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือคุณภาพของผู้ให้บริการ โดยอาจใช้การประเมินความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ

(2) การสนับสนุนการอยู่ร่วมในสังคม ในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อาจส่งเสริมให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะกับช่วงที่เข้ามาเรียนในภาคการศึกษาแรกเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย เปิดเวทีแลกเปลี่ยนเพื่อให้นักศึกษาที่มีการได้ยินได้

สัมผัสกับนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินผ่านกิจกรรม เช่น กิจกรรมรับน้อง กิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ กิจกรรมรับน้องเข้าบ้าน กิจกรรมชมรม เป็นต้น นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตของนักศึกษากลุ่มนี้ด้วย เช่น การติดป้ายเตือนในพื้นที่ที่อาจเสี่ยงอันตรายที่มีนักศึกษากพร่องทางการได้ยินใช้สม่ำเสมอ แจ้งเตือนเหตุการณ์ที่เสี่ยงอันตรายด้วยการใช้สัญญาณไฟ เป็นต้น

(3) สร้างความรู้ให้กับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดการศึกษาที่มีผู้เรียนที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะกับชั้นเรียนที่มีนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในประเด็นดังนี้ 1) วิธีการเข้าถึงการเรียนรู้ 2) การใช้สื่อที่สอดคล้องกับการเรียนรู้กับผู้เรียนที่ใช้สายตาเป็นฐาน 3) วิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับผู้เรียน 4) การทำงานร่วมกับทีมสนับสนุนนักศึกษา 5) กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน

(4) สนับสนุนการใช้ภาษามือในการสื่อสารเบื้องต้น เป็นที่ทราบกันดีว่าภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัย แต่หากมหาวิทยาลัยสนับสนุนให้บุคลากรที่ใกล้ชิดกับนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็น นักศึกษาที่มีการได้ยิน ผู้สอน เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ได้มีโอกาสเรียนรู้การใช้ภาษามือ จะช่วยให้ลดช่องว่างของภาษาและเวลาในการสื่อสารได้ ผ่านการอบรมภาษามือระดับต้นไปจนถึงระดับที่สามารถสื่อสารได้เป็นอย่างดี

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

การศึกษานี้ ได้เพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในการเรียนระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดในประเทศไทย การศึกษานี้มีประโยชน์ในการสะท้อนเสียงของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยในการเตรียมความพร้อมของสภาพแวดล้อม อาจารย์ ตลอดจนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่ศึกษา อย่างไรก็ตามการศึกษานี้มีข้อจำกัดได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลมีเพียงคนเดียวในแต่ละสถาบันทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประสบการณ์ด้านเดียวและมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคตดังนี้

1. ควรเพิ่มผู้ให้ข้อมูลจากสถาบันเดียวกันเพื่อให้เห็นประสบการณ์ของนักศึกษาที่หลากหลาย ซึ่งอาจจะสะท้อนให้เห็นปัจจัยแวดล้อมของบริบทมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริม หรือขัดขวางการปรับตัว และอาจนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อสถาบันศึกษาแต่ละสถาบัน

2. แม้ว่าการศึกษาเชิงคุณภาพ จะมีประโยชน์ทำให้เข้าใจประสบการณ์ของนักศึกษาในเชิงลึก แต่การศึกษาในอนาคตควรพิจารณาการใช้การศึกษาในเชิงภาพรวม ด้วยเครื่องมือเชิงปริมาณ เพื่อให้เข้าใจ แนวโน้ม ความสัมพันธ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสบการณ์ของนักศึกษาในระดับที่กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสนับสนุนการตัดสินใจในการพัฒนานโยบายหรือกลยุทธ์ทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เพิ่มการศึกษาประสบการณ์ในโรงเรียนของนักศึกษาร่วมด้วยเพื่อนำข้อค้นพบมาจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านต่อไป เพื่อช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้มีภาวะบกพร่องในการได้ยินอย่างต่อเนื่อง

4. เนื่องจากการศึกษานี้ใช้ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological systems theory) เป็นกรอบในการวิเคราะห์จึงทำให้เห็นเพียงปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปรับตัวในมุมมองของนักศึกษาเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามหลักการของทฤษฎีและได้ข้อค้นพบลึกซึ้งยิ่งขึ้น การศึกษาในอนาคตอาจใช้วิธีการศึกษาแบบกรณีศึกษา (case study) ที่ศึกษาบุคคลรอบตัวของนักศึกษาร่วมด้วย

รายการอ้างอิง

- กมลรัตน์ หล้าสูงศักดิ์. (2524). *สุขภาพจิตในโรงเรียน*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (26 มกราคม 2566). *สถานการณ์คนพิการ 31 ธันวาคม 2565 (รายไตรมาส)*. https://ecard.dep.go.th/nep_all/stat.php
- กรรณา แดงสุวรรณ และ สุธาสินี บุญพิทักษ์. (2555). บทบาทอาจารย์ในการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาพิการในสถาบันอุดมศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคใต้. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 7(1), 203-236.
- กำพล สุวรรณรัตน์. (2555). *ประวัติศาสตร์ชาติไทยและการจัดตั้งองค์กรของคนหูหนวกในประเทศไทย*. โรงพิมพ์ยี่มสูของมูลนิธิคนพิการไทย.
- คชรักษ์ แก้วสุราช. (23 กรกฎาคม 2564). *คุยกับ EDeaf กับฝันที่อยากเห็นเด็กหูหนวกเข้าถึงการศึกษาไทยได้มากกว่านี้*. <https://thisable.me/content/2021/07/749>.
- จารุพร เอี่ยมวิจารณ์. (2565). *การศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]*. คลังปัญญามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. <http://www.repository.rmutt.ac.th/xmlui/handle/123456789/4468>
- จิตประภา ศรีอ่อน. (2542). *คู่มือการใช้ล่ามภาษามือในห้องเรียน*. วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิรพรรณ พูลเอี่ยม, ชมพูนุท ศรีจันทร์นิล, และดลดาว วงศ์ธีระธรรม. (2563). ความรู้สึกแปลกแยกในมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาตรี: การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาแบบบรรยาย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 31(2), 162-173.
- ณดา ทับทิมจรรยา. (2557). *การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อคนพิการ*. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 6(1), 186-197.
- ทรงกลด จารุณนทรากุล, รัชนิกร ทองสุขดี, สร้อยสุดา วิทยากร, และ พิกุล เลี้ยวสิริพงศ์. (2565). *แนวทางการพัฒนาการให้บริการทางการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการในเขตภาคเหนือตอนบน*. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, (7)9, 185-199.
- ธนัชฐา พักตรานนท์. (2562). *ไขความ(ลับ)พัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (2)*. <https://hearingaidsbestprice.com/dep-of-hearing-dep2/>

- ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล และ สุขสิริ ตำนานวานิช. (2556). บุคลากรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน
สำหรับนักศึกษาทุนของวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารครุศาสตร์*, 41(3),
235-242.
- นิภา นิธยาน. (2530). *การปรับตัวและบุคลิกภาพ : จิตวิทยาเพื่อการศึกษา และชีวิต*. สำนักพิมพ์โอ
เดียนส์ไตร์.
- นิรมล สุวรรณโคตร, อัจฉรา วัฒนานรงค์, และ นิภา ศรีไพโรจน์. (2556). การปรับตัวของนิสิตระดับ
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 7(2), 134-141.
- ปรเมศวร์ บุญเย็น. (2563). การให้บริการบัณฑิตวิดิทัศน์การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษา
ทุน วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*,
18(1), 51-73.
- ปรารธนา หลีกภัย. (2565). การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ใน
สถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19. *มนุษยสังคมสาร (ม ส ส.) คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 20(1), 129-146.
- ปริญญาลิ ลีธิตตะกุล. (2557). ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อการพึ่งตนเองของผู้พิการ
ทางการได้ยิน: กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรี. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 1(1), 130-152.
- ปิยรัตน์ นุชผ่องใส. (2563). *บริการสนับสนุนทางการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ*.
บริษัท จีรังรัชต์ จำกัด.
- ผดุง อารยะวิญญู และวาสนา เลิศศิลป์. (2551). *การเรียนรู้รวม*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจ.เอ็น.ที.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). แวนแก้ว.
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. (5 กุมภาพันธ์ 2551). ราชกิจจา
นุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก. หน้า 1-13.
- พัชรภา ตันติชูเวช. (2561). การศึกษาคุณลักษณะเชิงลึกและปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนออก
นอกระบบการศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดตาก. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 32(101), 80-91.
- พูนพิศ อมาตยกุล, สุมาลี ดีจงกิจ, และ พิมพ์า ขจรธรรม. (2555). *ความรู้พื้นฐานเรื่องความพิการและ
คนพิการ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- ภัทรานิษฐ์ สงประชา, ภัทรพล มหาจันทร์, และ ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล. (2563). สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ
เรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษา. *วารสารวิทยาลัยราชสุดา*, 16(1), 46-58

- ภาวศุทธิ อุ่นใจ. (25 สิงหาคม 2566). *สุขภาพจิตการปรับตัวและกลไกในการป้องกันตนเอง*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. [https://www.deafthai.org/knowledge-center/](https://bsru.net/สุขภาพจิต- การปรับตัวและ/ มลิวัลย์ ธรรมแสง และ ชนิตา มิตรานันท์. (2561). คุณภาพชีวิตของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินภายหลังผ่าตัดใส่ประสาทหูเทียมตามทัศนะและประสบการณ์ของผู้ปกครอง. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 12(2), 36-48.</p>
<p>มลิวัลย์ ธรรมแสง. (19 สิงหาคม 2554). <i>การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทย</i>. มูลนิธิธิดาคนหูหนวกในพระบรมราชินูปถัมภ์. <a href=)
- ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552. (9 พฤศจิกายน 2552). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 126 ตอนพิเศษ 163 ง. หน้า 15-16.
- รัตนา มาฆะสวัสดิ์. (2021). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน จังหวัดปทุมธานี. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 : วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัย สิ่งแวดล้อม*, 15(38), 528-540.
- ราษฎร์ บุญญา. (2551). ภาษามือ: ภาษาของคนหูหนวก. *วารสารวิทยาลัยราชสุดา*, 4(1), 77-94.
- รุ่งทิพา ไชยชมภู, รัชนิกร ทองสุคดี, สร้อยสุดา วิทยากร, และพิกุล เลี้ยวสิริพงศ์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาของบุคคลหูหนวกตาบอด. *วารสารวิทยาลัยราชสุดา*, 18(2), 57-75.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2544). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน*. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วชิษฐา หุยากรณ์. (2562). *การเปลี่ยนผ่านบทบาทและการเรียนรู้ตลอดชีวิตหลังเกษียณอายุ ของอาจารย์มหาวิทยาลัย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]*. TU digital collections. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:176626
- วิภาวี เขียวขำ, อธิวัฒน์ เจียวิวรรณกุล, และปรเมศวร์ บุญยืน. (2566). การศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหูหนวกระดับปริญญาตรี. *วารสารสถาบันราชสุดา*, 19(2), 75-95.
- ศศิวิมล คงสุวรรณ และ เบญจมาภรณ์ ฤไชย. (2563). การเรียนการสอนสำหรับคนหูหนวกในประเทศไทย : สภาพปัญหา รูปแบบ และ กระบวนการสอนแบบสองภาษา. *มังรายสารวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(1).1-14.
- ศักดิ์ดา โกมลสิงห์, สุจิตรา เขียวศรี, และธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล. (2565). การศึกษาการใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักศึกษาพิการทางการได้ยินระดับปริญญาตรี. *วารสารวิทยาลัยราชสุดา*, 19(1), 107-129.

- ศากุล ช่างไม้, อัจฉรา ศรีสุภกรกุล, และ รัตนา ช้อนทอง. (2565). การปรับตัวกับการเรียนรู้แบบออนไลน์ ในช่วงวิกฤติโควิด 19 ของนักศึกษาและอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน. *วารสารพยาบาล*, 71(4), 29-38.
- ศิริธัญ ชัยธรรมาวัฒน์, กนกพร วิบูลพัฒนะวงศ์, และ ประพิมพ์ใจ เปี่ยมคุ้ม. (2566). การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการเปลี่ยนผ่านของเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากศูนย์การศึกษาพิเศษไปสู่โรงเรียนทั่วไป. *วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 19(1), 33-48.
- สายสุดา ปันตระกูล และ สุมาลี จันทร์ชลอ. (2561). การพัฒนารูปแบบความร่วมมือของผู้ปกครองเพื่อจัดการเรียนรู้ ต่อความฉลาดทางอารมณ์และผลทางการเรียนของนักศึกษา ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. *วารสารวิทยาลัยราชสุดาเพื่อการวิจัยและพัฒนาคนพิการ*, 15(1), 18-34.
- สายสุดา ปันตระกูล. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและผู้เรียนปกติ. *วารสารร่วมพฤษ*, 38(2), 35-48.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (ม.ป.ป.). *โรงเรียนเฉพาะความพิการ*. <http://special.obec.go.th/belong1.php>
- สิรินทร์ ลัดดาภิบาล บุญเชิดชู. (2563). สร้างความพร้อม เสริมความสุขในรอยเชื่อมต่อจากระดับอนุบาลสู่ประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 18(2), 58-73.
- อัจฉราวดี ศรียศศักดิ์, พัชร ชูกันหอม, ฉวีวรรณ ศรีดาวเรือง, และ หทัยรัตน์ ชาวเอี่ยม. (2563). การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านกับการเป็นพ่อแม่วัยรุ่น. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 21(2), 1-8.
- อารี ภาวสุทธิไพสิฐ, ชิตพงศ์ นันทนาเนตร, และ ศิริบุณ จงวุฒิเวศย์. (2556). การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. *ว.มร. (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 7(1), 73-83.
- Amka & Mirnawati. (2020). Social Participation of Deaf Students within Inclusive Higher Education. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 11(6), 25-40.
- Antia, S. D., & Kreimeyer, K. H. (2014). "Academic Achievement of Deaf and Hard-of-Hearing Students: A Review of the Literature". *American Annals of the Deaf*, 14(3), 293-311.

- Aydin, R., & Bulut, E. (2022). Experiences of nurses diagnosed with COVID-19 in Turkey: A qualitative study. *International nursing review*, 69(3), 294–304. <https://doi.org/10.1111/inr.12735>
- Batista, M. Á. H., & García, N. S. (2023). Deaf students and the challenges they face in higher education. *South Florida Journal of Development*, 4(6), 2473–2491. <https://doi.org/10.46932/sfjdv4n6-021>
- Bisol, C. A., Valentini, C. B., Simioni, J. L., & Zanchin, J. (2010). Deaf students in higher education: reflections on inclusion. *Cadernos de Pesquisa*, 40, 147–172. <https://doi.org/10.1590/S0100-15742010000100008>
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments by Nature and Design*. Harvard University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv26071r6>
- Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (2006). The Bioecological Model of Human Development. In R. M. Lerner & W. Damon (Eds.), *Handbook of child psychology: Theoretical models of human development* (pp. 793–828). John Wiley & Sons Inc.
- Brown, P.M., & Foster, S.B. (1991). Integrating Hearing and Deaf Students on a College Campus: Successes and Barriers as Perceived by Hearing Students. *American Annals of the Deaf*, 136(1), 21–27. <https://dx.doi.org/10.1353/aad.2012.0564>
- Chick, N., & Meleis, A. I. (1986). Transitions: A nursing concern. In P. L. Chinn (Ed.), *Nursing research methodology*. (pp. 237–257). Boulder, CO: Aspen Publication.
- Clark, R. C., y Mayer, R. E. (2016). *e-Learning and the Science of Instruction: Proven Guidelines for Consumers and Designers of Multimedia Learning*. Wiley.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2nd ed.). Sage.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Fifth edition. SAGE Publications, Inc.
- Eyalati, N., Jafari, Z., Ashayeri, H., Salehi, M., & Kamali, M. (2013). Effects of parental education level and economic status on the needs of families of hearing-

- impaired children in the aural rehabilitation program. *Iranian journal of otorhinolaryngology*, 25(70), 41.-48. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3846243/>
- Eyimaya, A. O., & Tezel, A. (2021). The effect of nursing approaches applied according to Meleis' Transition Theory on menopause-specific quality of life. *Health Care for Women International*, 42(1), 107-126. <https://doi.org/10.1080/07399332.2020.1825440>
- Fearnley, B. (2020). Enhancing social work student learning: Converging Bronfenbrenner, Bourdieu and practice learning. *Social Work Education*, 39(2), 214-226.
- Glaser, B., & Strauss, A. (1967). *The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research*. Sociology Press.
- Gorlow, L. (1968). *Readings in the psychology of adjustment*. McGraw-Hill.
- Guy-Evans, O. (2020, November 09). *Bronfenbrenner's ecological systems theory*. Simply Psychology. www.simplypsychology.org/Bronfenbrenner.html
- Hastings, D., Brecklein, K., Cermak, S., Reynolds, R., Rosen, H., & Wilson, J. (1997). *Notetaking for Deaf and Hard of Hearing Students: A report of the National Task Force on Quality of Services in the Postsecondary Education of Deaf and Hard of Hearing Students*. Rochester, Northeast Technical Assistance Center, Rochester Institute of Technology.
- Kushalnagar, R. S., & Behm, G. W. (2018, June), *A Transition Community for Deaf and Hard of Hearing Students in Engineering Programs*. Paper presented at 2018 ASEE Annual Conference & Exposition, Salt Lake City, Utah. <https://doi.org/10.18260/1-2--29742>
- Meleis, A. I. (1975). Role insufficiency and role supplementation: A conceptual framework. *Nursing Research*, 24, 264-271.
- Mikhailova, N. F., Fattakhova, M. E., Mironova, M. A., & Vyacheslavova, E. V. (2019). Psychological Adaptation Of Deaf And Hard-Of- Hearing Students. In R. Martsinkovskaya, & V. R. Orestova (Eds.), *Psychology of Subculture: Phenomenology and Contemporary Tendencies of Development*, vol 64.

- European Proceedings of Social and Behavioural Sciences*. (pp. 398-405). Future Academy. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.07.52>
- Newcomer, K. E., Hatry, H. P., & Wholey, J. S. (2015). *Conducting semi-structured interviews*. Handbook of practical program evaluation.
- Nugroho, F. A., & Lintang Sari, A. P. (2022). Deaf Students' Challenges in Learning English: A Literature Review. *Indonesian Journal of Disability Studies*, 9(2), 217-224.
- Polat, F. (2003). Factors Affecting Psychosocial Adjustment of Deaf Students. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 8(3), 325–339. <http://www.jstor.org/stable/42658662>
- Safder, M., Akhtar, M. M. S., Fatima, G., & Malik, M. (2012). Problems faced by students with hearing impairment in inclusive education at the university level. *Journal of Research and Reflections in Education*, 6(2), 134-143.
- Sanyin, C., Kuen, F. S., (2018). Conceptions of learning and quality of university life among deaf, hard of hearing, and hearing university students. *International Journal of Inclusive Education*, 22(12): 1333-1344. doi: 10.1080/13603116.2018.1427154
- Schumacher, K. L., Jones, P. S., & Meleis, A. I. (1999). Helping elderly persons in transition: A framework for research and practice. In E. A. Swanson & T. Tripp-Reimer (Eds.), *Life transitions in the older adult: Issues for nurses and other health professionals* (pp. 1-26). New York: Springer.
- Shaw, S. (2002). postsecondary supports for students with Disabilities. *Paper presented at the National Capacity Building Institute*. (pp. 26-28). School and Employment., Honolulu, Hawaii.
- Terlektsi, E., Kreppner, J., Mahon, M., Worsfold, S., & Kennedy, C. R. (2020). Peer relationship experiences of deaf and hard-of-hearing adolescents. *The Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 25(2), 153-166.
- Vardaman, S. A., & Mastel-Smith, B. (2016). The transitions of international nursing students. *Teaching and Learning in Nursing*, 11(2), 34-43. <https://doi.org/10.1016/j.teln.2015.12.00>

Wang, X. & Hock, K. E. (2023). A qualitative study of higher education adaptation problems of college students with disabilities in inclusive education. *International Journal of Education & Technology*, 1(4), 1-7. doi: 10.59021/ijetech.v1i4.73

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	วัลลภ บ่อนิล
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2559: ศิลปศาสตรบัณฑิต (มนุษยศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล
ตำแหน่ง	ล่ามภาษามือ สถาบันราชสุดา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

